

HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 6. LISTOPADA 2006. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 190

Informativno-politički tjednik, izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003. COBISS SR-ID 109442828

INTERVJU

Srijem u srcu

LJUBICA KOLARIĆ-DUMIĆ

DJEČJU SMOTRU PRATILO TRI STOTINE MALIŠANA

Festival bunjevački pisama
Žiri i publika glasovali različito

Bunjevačkoj zastavi
ipak zeleno svjetlo

Odbijena tužba protiv novinara

VLADIMIR
BOŠNJAK

SVRŠETAK
VRAŽJEG STOLJEĆA

HRVATSKARIJEČ

Nova knjiga u izdanju NIU "Hrvatska riječ"

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejčić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

DIREKTOR I**V. D. ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonimir Perušić

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje),
Davor Bašić Palković (kultura),
Dušica Dulić (politika),
Jasminka Dulić (politika),
Dražen Prčić (sport i zabava),
Zdenko Samaržija (povijest),
Nada Sudarević (fotografije),
Željka Vukov (društvo),

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk**KOREKTOR:** Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.co.yu**WEB:** www.hrvatskarijec.co.yu**TISAK:** »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine
pod rednim brojem 73.

List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.

Bunjevačka zastava

U Općini u kojoj je i DSHV na vlasti, ubuduće će se, uz već tamo postojeće – državnu, vojvođansku, subotičku te zastave mađarske i hrvatske nacionalne zajednice – službeno isticati i zastava bunjevačke nacionalne zajednice. Tako je odlučila većina u subotičkom parlamentu, na važnoj sjednici na kojoj vijećnici DSHV-a čak nisu niti bili u punom sastavu. Naime, od ukupno pet vijećnika ove stranke, stalno su nazočna bila samo tri, dok su ostala dva otišla prije glasanja.

Ova je odluka najavljivana već mjesecima. Bilo je i ranije pokušaja da se promijeni Poslovnik Skupštine Općine Subotica i time omogući uvođenje bunjevačke zastave u službene prostorije, ali je spretnim političkim manevriranjem koalicijske većine to dosad izbjegavano. Ovoga puta, međutim, stranačka koalicija nije funkcionirala i odluka, koja je loša i dugoročno štetna za hrvatsku zajednicu, izglasana je većinom. Pitanje je – je li DSHV ispao iz koalicijske većine, ili su toj stranci od prerogativa vlasti ostale samo jedna fotelja i nekoliko radnih mjesta naplaćivača parkinga.

Da DSHV svoju politiku u posljednjih nekoliko godina, od kako je smijenjen, pa iz stranke i isključen dugogodišnji predsjednik Bela Tonković, nije temeljio upravo na eliminiranju tzv. bunjevačkog pitanja, ovo bi se moglo smatrati samo jednom od izgubljenih bitaka. Ovakvo je, međutim, stranka dospjela u situaciju da joj se, urušavanjem prioritnog cilja, urušaava sustav cjelokupnog političkog djelovanja. Ako se ne želi prikriti istina, onda se mora reći: politika DSHV-a prema Bunjevcima doživjela je fijasko.

Posebno je začuđujuće kako su nazočni vijećnici DSHV-a više-manje mirno slušali argumentaciju predlagачa, kojom se zadire u bit njihove stranačke politike, pa i u bit jedinstva i integriteta njihove nacionalne zajednice. Odlučniji, konkretniji i nacionalno uvjerljiviji bili su pojedini vijećnici, pripadnici hrvatske zajednice iz drugih političkih stranaka, koji su se javno, za govornicom, usprotivili prijedlogu smatrajući ga pogrešnim i za Hrvate štetnim. Ne može se reći niti da druge stranke, u čijim redovima ima vijećnika Hrvata, nisu zauzele korektan stav glede ovoga pitanja. Uglavnom je vijećnicima samima prepušteno da odluče po vlastitoj savjesti.

Da DSHV prije samo desetak dana nije tako oštro zabio prst u oko jednom jakom koalicijskom partneru iz općinskih i pokrajinske vlasti, pitanje je kako bi se sve završilo i bi li takav zahtjev uopće bio uvršten u dnevni red.

No, što je tu je, trebalo bi se sada trgnuti, priznati činjenično stanje i vlastitu odgovornost, pokušati se sabrati i nastaviti opreznije, pametnije, dalekovidnije. Logično bi bilo da odgovorni u stranci podnesu ostavke, što iz prosvjeda prema koalicijskom partneru, što iz moralnih razloga prema vlastitoj izbornoj bazi. Dosadašnja praksa nam, međutim, govori da je od nekih ljudi teško očekivati bilo što logično. Prije bi se moglo reći da će krivac ponovno biti netko drugi, ali netko »domaći«, što znači da će opet započeti lov na vještice po hrvatskoj zajednici. Sa svim lažima koje uz to idu.

Z. P.

Ipak se dogodilo:
bunjevačka zastava u
Gradskoj kući u Subotici,
prije usvajanja odluke

ČETVRTAK, 28.9.

Jamstva za novi početak

Mogućnost podjele Kosova je isključena, ono će ostati cjelovito a problemi se mogu riješiti decentralizacijom vlasti, izjavio je u Mitrovici, na kraju trodnevnog posjeta Kosovu, pomoćnik američkog državnog tajnika za Europu i Aziju Daniel Fried.

Fried je izjavio da će »međunarodna zajednica ostati nazočna na ovim prostorima i po donošenju odluke o statusu Kosova« kako bi pomogla primjeni novih rješenja.

Čelnik Srpske liste za Kosovo Oliver

Ivanović izjavio je kako je ohrabren razgovorom s Friedom i dodao da srpska zajednica računa na nazočnost međunarodne zajednice na Kosovu te da bi jamstva Kontaktne skupine i posebice SAD-a mogla Srbima na Kosovu donijeti neki novi početak.

Napredak

Hrvatska je u procesuiranju ratnih zločina pred domaćim sudovima u 2005. ostvarila napredak, ali treba učiniti daljnje napore kako bi osigurala kvalitetu, integritet i nepristranost suđenja, rekla je u izvješću Misija Organizacije za europsku sigurnost i suradnju u Hrvatskoj. Izvješće bilježi kako su poduzeti značajni koraci u jačanju međudržavne suradnje, prvenstveno od strane državnih odvjetnika, ali i ocjenjuje kako je potrebna pojačati sustavnu i institucionaliziranu međudržavnu pravosudnu suradnju između BiH, Hrvatske, Crne Gore i Srbije.

PETAK, 29.9.

Amicus curiae

Glavna haška tužiteljica Carla del Ponte najavila je u Finskoj da će se usprotiviti zahtjevu Hrvatske da joj se odobri status »prijatelja Suda« u predmetima »Gotovina«, »Čermak i Markač« te »Prlić i ostali« ocjenjujući kako bi to utjecalo na neovisnost sudskog procesa i da se radi o pokušaju iskrivljavanja činjenica. O hrvatskom zahtjevu odlučivat će sudska vijeća nadležna za te predmete.

Haaški istražitelji

Skupina haških istražitelja obišla je dva mjesta u Zadarskoj županiji, Škabrnju kod Zadra i Brušku kod Benkovca, u kojima su srpske paravojsne snage i JNA počinile zločine nad hrvatskim civilima. U Škabrnji su haški istražitelji posjetili Ražovljevu glavicu, brdo ponad mjesta s kojeg je topništvo JNA razaralo selo, te još desetak predjela u samu mjestu. Pretpostavlja se da je posjet haaških istražitelja Škabrnji i Bruškoj povezan sa suđenjem bivšem krajinskom čelniku Milanu Martiću u Haagu.

Lijeva noga

Demokratska stranka predsjednika Borisa Tadića prikazala je na konferenciji za novinare snimku tribine Srpske radikalne stranke na kojoj je književnik Momir Lazić prijetio »izdajicama Srbije«, te od nadležnog tužiteljstva zatražila mjere protiv radikala zbog govora mržnje.

Na tribini SRS-a, održanoj u svibnju ove godine u Batočini kod Kragujevca, književnik Momir Lazić je rekao da IRA kažnjava izdajice ubijanjem najstarijeg djeteta, bez obzira na godine, i pucanjem u lijevu nogu ocu tog djeteta, te dodao da će i u Srbiji »uskoro mnogi šepati na lijevu nogu zbog izdajek«.

Prihvatljiva obećanja

Predsjednik Saveza vojvodanskih Mađara József Kasza rekao je kako se na temelju »uvjerljivih obećanja« složio sa sadržajem novog Ustava Srbije »iako čitav proces i nije vođen na najdemokratskiji način«. Povodom nedavnog susreta s premijerom Srbije Vojislavom Koštunicom i ministrom za državnu upravu Zoranom Lončarom, on je novinarima rekao kako mu, istina, nije bio pokazan tekst pripremljenog prijedloga Ustava, ali da je dobio obećanja da će biti uvažena većina prijedloga iz platforme o ustavu SVM-a, kao što je garantirana zastupljenost manjina u parlamentu, ravnopravna uporaba jezika, ili garancije da neće biti narušena etnička struktura stanovništva, a da jedino nije prihvaćen prijedlog ove stranke o teritorijalnoj autonomiji. Kasza je naveo kako su dužnosnici Demokratske stranke Srbije prihvatili i stavove iz Platforme o vraćanju autonomije Vojvodini, obećavši da će pokrajina imati vlastite izvore prihoda i samostalno raspolagati svojom imovinom.

SUBOTA, 30.9.

Nedemokrate

Bivši sovjetski predsjednik Mihail Gorbačov iznio je u Primoštenu, gdje je u društvu brojnih visokih gostiju proslavio 75. rođendan, svoje viđenje suvremenih međunarodnih odnosa ističući kako je neprihvatljivo da SAD rješavaju probleme cijeloga svijeta.

»Sjedinjene Države moraju se više oslanjati na međunarodne institucije i javno mnijenje, a ne samo na svoje saveznike«, izjavio je Gorbačov.

»To znači da su SAD postale nedemokratska zemlja. Želimo SAD koje će partnerstvo koristiti kao najbolje rješenje«, istaknuo je posljednji predsjednik Sovjetskog Saveza.

Nesreća

Od udara struje na gradilištu Križevačkog tržnog centra (KTC) u Apatinu, poginuli su Dejan Kostadinović (30) i Darko Berend (48), a teško je ozlijeđen Danijel Vrbaneć (21), svi iz Križevaca. Oni su, pod još nerazjašnjenim okolnostima, pogođeni strujnim udarom od 20.000 volti iz dalekovoda pod kojim su premještali metalnu skelu.

NEDJELJA, 1.10.

Komemoracija

Povodom 15 godina od početka srpsko-crnogorske agresije na Dubrovnik i tromjesečne blokade grada, na Boninovu je svim poginulima odana počast.

Točno u 6 sati ujutro 1. listopada 1991. Srbi iz istočne Hercegovine i teritorijalna obrana Crne Gore, potpomognuti jakim snagama JNA, počeli su opći napad na Dubrovnik s kopna, mora i iz zraka. Dubrovnik je tri mjeseca bio u potpunoj blokadi, bez struje, vode i telefonskih veza sa svijetom. Napadi su vrhunac dosegli 6. prosinca, kad je sam grad napadnut iz svih vrsta oružja, pri čemu su golemu štetu pretrpjeli vrijedni kulturni i povijesni spomenici.

Tijekom agresije poginulo je više od 300 hrvatskih branitelja i civila, 33 tisuće ljudi moralo je napustiti svoje domove, a u logore u Bileći i Morinju odvedeno je 336 osoba.

Poziv

Obilježavajući 15. godišnjicu napada JNA na Dubrovnik, nevladina organizacija »Žene u crnom« ponovno je pozvala vlasti u Srbiji da kazne odgovorne za zločine na dubrovačkom ratištu.

Podsjećajući na činjenicu da je Dubrovnik bio pod opsadom iz zraka, s mora i s kopna od 1. listopada 1991. do svibnja 1992. i da »nitko prije JNA 14 stoljeća nije izravno napadao Dubrovnik«, ta organizacija je rekla da je dosad samo Haški sud četvoricu pripadnika JNA optužio za ratne zločine na dubrovačkom ratištu.

»U Srbiji žive Blagoje Adžić, Borisav Jović, Veljko Kadijević i Aleksandar Vasiljević, komandanti i inspiratori dubrovačkog zločina. Brojni i bezimena ratni zločinci manjeg formata su također među nama. Najmanje što je Srbija mogla učiniti jest da se, kao Crna Gora, ispriča mrtvim i živim Dubrovčanima i Dubrovčankama, vrati oteto i plaća ratnu odštetu. Nije ni to učinila«, konstatiraju »Žene u crnom« u svom priopćenju.

Ostavke

Ministri stranke G17 Plus podnijeli su premijeru Republike Srbije Vojislavu Koštunici ostavke, a njihovi zastupnici više neće prisustvovati sjednicama Skupštine Srbije, izjavio je na konferenciji za novinare predsjednik te stranke i ministar financija Mladen Dinkić. Ministri iz G17 Plus će obnašati svoje dužnosti, u skladu sa zakonom, dok njihove ostavke ne budu konstatirane u Skupštini Srbije.

PONEDJELJAK, 2.10.

Pobjednici izbora

Kandidat Socijaldemokratske partije BiH Željko Komšić pobjednik je na izborima za hrvatskog člana Predsjedništva BiH, potvrdilo je Središnje izborno povjerenstvo BiH.

Haris Silajdžić je uvjerljivo pobijedio u utrci za bošnjačkog člana Predsjedništva BiH dobivši 288.000 glasova birača, dok je novi srpski član Predsjedništva BiH Nebojša Radmanović koji je osvojio glasove 54,8 posto birača s područja Republike Srpske.

Eksplzija

Goran Mijatović Mita (35), predsjednik FK »Bežanija«, i njegov tje-lohranitelj Slavko Novaković (29) poginuli su oko 9 sati u strahovitoj eksploziji automobila ispod kojeg je bila podmetnuta paklena naprava razorne snage. Tragedija se dogodila ispred ulaza u zgradu u Ulici Marka Čelebonovića 47 u beogradskom naselju Bežanijska kosa, gdje je Mijatović živio posljednje dvije godine. Ime Gorana Mijatovića već godinama je poznato srpskoj javnosti i policiji.

UTORAK, 3.10.

Četiri sina

Udruga branitelja, invalida i udovica Domovinskog rata Podravke (UBIUDR) zatražila je od Državnog odvjetništva pokretanje istražnog postupka kako bi se otkrilo i osudilo ubojice četiri sina Kate Šoljić, koji su stradali na ratištima 1991.

Udruga navodi da ni 15 godina nakon ubojstava Nike, Mije, Ive i Mate Šoljića još nitko nije pronađen, osumnjičen ni osuđen za njihovu smrt.

Udruga navodi da je najstariji sin Niko ubijen u Srijemskoj Mitrovici 22. prosinca 1991., kada je zarobljen, mučen i dokrajčen udarcem čizmom u glavu. Mijo je ubijen 16. listopada u kukuruzištu Srijemskih Čakovaca. Ivo, koji je bio zapovjednik Mitnice, jedne od vukovarskih bojišnica, nestao je 16. studenog pod nerazriješenim okolnostima u vodama Dunava, a najmlađi sin Mato ubijen je 19. rujna 1991. u napadu na vukovarsku vojarnu.

Ključna godina za Balkan

Debatom o politici prema Balkanu u Strassbouru je nastavljeno jesenjsko zasjedanje Parlamentarne skupštine Vijeća Europe. »Ova godina ključna je za regiju Balkana, jer je suočen s raznim promjenama – od neovisnosti Crne Gore pa do pregovora o konačnom statusu Kosova i Metohije«, konstatira se u Rezoluciji o situaciji na Balkanu, koju će usvojiti zastupnici PS VE.

Zemljama regije potrebna je jasnija europska perspektiva i zato Parlamentarna skupština poziva Europsku uniju da olakša vizni režim i ponudi realističnu strategiju za integraciju zemljama zapadnog Balkana. Zemlje regije se pozivaju na potpunu suradnju s Haškim tribunalom.

SRIJEDA, 4.10.

Odlaganje rješenja

Marti Ahtisaari prvi je put najavio mogućnost odlaganja rješenja za Kosovo zbog izbora u Srbiji. Službeni Beograd reagira pozitivno. Prijedlog rješenja za status Kosova, koji je glavni posrednik u pregovorima Marti Ahtisaari trebao saopćiti u studenome, vjerojatno će biti objavljen kasnije, ukoliko krajem godine u Srbiji budu održani izvanredni parlamentarni izbori. Ahtisaari je finskoj televiziji ILE rekao kako će njegov plan možda morati sačekati ishod izbora, koji bi u Srbiji mogli biti održani u prosincu.

S A D R Ź A J

Subotička Skupština usvojila novi Poslovnik o radu

Bunjevačka zastava i službeno u Gradskoj kući6,7

Radiotelevizija Vojvodine povukla tužbu protiv hrvatskih dužnosnika i novinara

Ni jednog dokaza tijekom sudskog postupka11

Kako se odvijaju studije u Hrvatskoj

Upisana nova generacija studenata ..18-19

Druga Smotra dječjih pjevača i zborova

Čuvari tradicije36,37

Zoran Bogešić, nogometaš

Nogometni »posao« u Finskoj57

Dujizmi

- *Na mitingu se transparentno vide naše noseće snage.*
- *Samo dok narod bude u pravu vlast će štiti policija.*
- *Oni koji su danas gladni sutra neće biti žedni.*

Duje Runje

Subotička Skupština usvojila novi Poslovnik o radu

Bunjevačka zastava i službeno u Gradskoj kući

*Prema novom Poslovniku Skupštine Općine, koji je do sada već dva puta bio na dnevnom redu i koji je iz trećeg pokušaja sada usvojen, ubuduće će se pokraj državne, vojvođanske, te zastava hrvatske i mađarske nacionalne zajednice za vrijeme zasjedanja Skupštine naći i zastava bunjevačke nacionalne manjine * DSHV odluku većine primio mirno, hrvatska prava najupečatljivije branio vijećnik iz DS-a*

Piše: Jasminka Dulić

Prvo jesensko skupštinsko zasjedanje nakon ljetne stanke, pokazalo je da u vladajućoj koaliciji u Subotici Demokratski savez Hrvata u Vojvodini ne može uvijek računati na podršku svih

Martin Bačić

koalicijskih partnera. Naime, usvajanjem novog Poslovnika o radu Skupštine Općine Subotica, kojim je praktički omogućeno da se, uz državnu i pokrajinsku, te zastave mađarske i hrvatske nacionalne zajednice, u skupštinskoj dvorani može ravnopravno istaknuti i bunjevačka zastava, podijelilo

Kadrovska izmjena

Na sjednici je usvojen zaključak No neopozivno ostavci dosadašnjeg člana Općinskog vijeća zaduženog za turizam i gospodarstvo mr. Branka Francišковиća, a na njegovo je mjesto izabran dr. Zoran Anišić, diplomirani inženjer.

je stranke u koalicijskoj vlasti, te je oporba uspjela progurati ove izmjene osiguravši većinu glasova vijećnika.

Dosadašnji, kao i prijedlog novog Poslovnika, predviđao je isticanje samo zastava onih nacionalnih manjina čiji je jezik u službenoj uporabi, na što je amandman uložio vijećnik *Marko Marjanušić*. Ovaj amandman a nakon toga i prijedlog odluke da se vijećnici novčano kažnjavaju za nepoštivanje poslovnika, izazvali su najgorljivije i najduže rasprave. Osim toga, žučne polemike i optužbe za malverzacije izazivale su i točke vezane uz donošenje odluka o izradi detaljnog uređenja za nove benzinske crpke na autocesti Horgoš-Beograd.

MUKE OKO DNEVNOG REDA: Uz optužbe oporbe da su materijali za sjednicu sve gori, da se dnevni red proširuje dopunama neposredno prije sjednice, oporbeni su vijećnici predlagali da se prijedlog promjene Poslovnika Skupštine Općine i novčano kažnjavanja vijećnika skine s dnevnog reda. Međutim, nakon duže rasprave većina je usvojila predloženi dnevni red kao i dopune predložene od strane predsjednika Općine, dok je prijedlog odluke o stipendiranju studenata s teritorija Općine Subotica skinut s dnevnog reda.

Vijećnici su izglasovali i stavljanje na dnevni red prijedlog vijećnika *Blaška Gabrića* o donošenju Odluke o izradi plana detaljnog uređenja za kompleks benzinskih crpki i motela na 33. kilometru auto-ceste Horgoš-Beograd. Međutim, upravo se na ovome pitanju sjednica i završila budući su vijećnici SVM-a »srušili« kvorum. Za nastavak sjednice koji je zakazan za 12. listopada tako je preostalo odlučivanje o ovoj točki i još 18 točaka o kadrovskim izmjenama u školskim odborima.

Tijekom cjelodnevnog zasjedanja, u sjenci rasprave oko zastava i benzinskih crpki, bez veće rasprave usvojena je

odluka kojom će se olakšati nadzor i kažnjavanje onih koji ne uništavaju korovsku biljku ambroziju, usvojen je Statut Zavičajne galerije dr. Vinko Perčić, formirano je povjerenstvo za izradu programa korištenja poljoprivrednog zemljišta, a za ravnatelja JKP »Pogrebno« ponovno je imenovan Nikola Kvala.

Novi članovi DS-a

Na početku sjednice predsjednik Skupštine Saša Vučinić je izvijestio da su Novica Pavlović i Željko Milinović iz Građanskog bloka prešli u Demokratsku stranku. Sada vijećnička skupina ove stranke ima 16 vijećnika, isto kao i dosadašnja najbrojnija vijećnička skupina SVM-a.

ZAKONI I ZASTAVE: Prema novom Poslovniku Skupštine Općine, koji je do sada već dva puta bio na dnevnom redu i koji je iz trećeg pokušaja sada usvojen, ubuduće će se pokraj državne, vojvođanske, te zastava hrvatske i mađarske nacionalne zajednice za vrijeme zasjedanja Skupštine naći i zastava bunjevačke nacionalne manjine. Ovaj je prijedlog međutim izazvao dugotrajnu raspravu, u pojedinim trenucima veoma žučnu. Šef vijećničke skupine DSHV-a *Martin Bačić* je ustvrdio kako je ovaj prijedlog protivan Zakonu o pravima i zaštiti nacionalnih manjina koji predviđa da se ističu zastave samo onih nacionalnih manjina čiji je jezik u službenoj uporabi. On je ukazao i na to da država Srbija nije priznala bunjevački jezik u nedavno ratificiranoj europskoj Povelji o manjinskim i regionalnim jezicima te samim time neće niti moći postati jezikom u službenoj uporabi.

Mirko Bajić je na to replicirao, kako se ne treba pozivati na taj Zakon niti na

Računica

Među ostalim vijećničkim pitanjima, Blaško Gabrić je pitao »kad će Bunjevci i Jugoslaveni ući u proračun«. On je izračunao kako bi »bunjevačka nacionalna manjina« trebala dobiti 47 milijuna dinara za opremanje kulturnog centra, a da bi isto tako i Jugoslaveni trebali dobiti vlastiti prostor za njegovanje »bratstva i jedinstva«, kako bi bili ravnopravni s drugima.

Povelju, već na Zakon o lokalnoj samoupravi prema kojemu u službenim prostorijama mogu biti istaknute samo državne i zastave jedinica lokalne samouprave. Prema tome zakonu, kazao je Bajić, niti jedna zastava ne bi trebala biti istaknuta osim državne i općinske, ali se on ne zalaže

nesumnjivo jedan narod te da se tendencija iz vremena Miloševićeve vlasti na razjedinjavanju jednog naroda na dva glasačka tijela nastavlja i dalje. »Mi Bunjevci, bački Hrvati, nesumnjivo smo jedan narod«, kazao je Balažević, ističući kako on time ne negira pravo svakoga da se osjeća kako želi.

»Kada pogledamo tko danas vodi bunjevački korpus onda ćemo vidjeti zašto je to naslijeđe prošlosti. Sjetimo se samo vremena kad su Bunjevci proglašavani Srbima-katolicima, kad je Šešelj Bunjevce nazivao braćom Bunjevcima, kad je Milošević produbio krizu iz komunizma kako bi podijelio jedan narod na dva glasačka tijela. To je nastavak te politike«, kazao je Balažević i založio se da se postojeći članak Poslovnika ne mijenja.

U nastavku sjednice uslijedilo je duel između Mirka Bajića i Petra Balaževića, gdje je Bajić Balaževića optužio za naci-

Mirko Bajić

da se one sklone već da se istakne i zastava koju je usvojilo Bunjevačko nacionalno vijeće kao simbol »njegove zajednice«.

NACIONALNI I NADNACIONALNI:

»DS je nadnacionalna a ne nacionalna stranka, zbog toga podržava da svi ističu svoje zastave«, kazao je Siniša Davčik ispred DS-a, dok je predsjednik Skupštine Saša Vučinić (DS) nekoliko puta istaknuo kako intimno podržava ovaj prijedlog, kako je većinski stav DS-a da se taj amandman podrži te da će i on osobno glasovati »za« iako ga ne želi uključiti u svoj prijedlog Poslovnika.

Petar Balažević, također vijećnik iz DS-a, istaknuo je kako su Bunjevci i Hrvati

onalizam a Balažević Bajića da mijenja nacionalnu pripadnost kako mu odgovara, te da se kad je to bilo potrebno, u vrijeme dok je bio dopredsjednik Općine, izjašnjavao i Hrvatima. **NOVI POSLOVNIK:** Polemika se zatim vodila i oko svečanog obilježavanja 10. listopada kao Dana oslobođenja Subotice. Premda postoji praksa da se taj datum obilježava, amandman prema kojem bi i taj datum bio u Poslovniku naveden – vijećnici nisu usvojili.

Na kraju rasprave predlaže Poslovnika Saša Vučinić je kazao kako je uključio u svoj prijedlog amandman Stevana Santa prema kojemu jedna trećina vijećnika

može sazvati sjednicu Skupštine, kao i amandman SRS-a o informiranju javnosti, dok je ostale prijedloge ostavio vijećnicima da odluče. Poslovnik je usvojen sa 44 glasa.

Ponuda

Mirko Bajić je, zalažući se za isticanje bunjevačke zastave tijekom skupštinskih zasjedanja u jednom trenutku »ponudio« da će odustati od svih ostalih kritika Poslovnika, ukoliko se taj prijedlog usvoji.

Među ostalim izmjenama, novi Poslovnik predviđa da kvorum nije potreban za raspravu već samo za odlučivanje, kao i da skupštinska tijela više nisu u obvezi podnositi godišnja izvješća o radu.

Novina je i da će vijećnici, za nepoštivanje poslovnika, ukoliko im budu izricane opomene, biti uskraćeni i za dio svoje vijećničke naknade, što je većina usvojila usprkos žestokim negodovanjima oporbe koja je tvrdila da će se ova »kazna« koristiti za onemogućavanje oporbenog djelovanja.

Tim povodom Mirko Bajić je najavio da će već na sljedećoj sjednici napraviti toliko ekscesa da mu oduzmu cijelu vijećničku naknadu, kako bi ih mogao tužiti i tako dokazati da ovakva vrsta discipliniranja vijećnika nije u skladu sa zakonima. ■

Što leži u pozadini jedne kritike

Sukob interesa ili interesno podmetanje

Kad netko želi biti neobjektivan i neprincipijelan, lako upada u vlastitu zamku

Piše: Nikola Perušić

Nije lako biti novinar, još je teže pokušati sačuvati profesionalni integritet. Jedan prijatelj i kolega po peru malo me je pohvalio za kritičke tekstove, ali me je i saletio pitanjem zašto ne kritiziram istom mjerom i članove Hrvatskog nacionalnog vijeća u njihovim pogreškama u radu. Eto, kaže kolega, javnosti je poznato kako jedino Uredništvo Radio Subotice na hrvatskom jeziku objavljuje takve teme. Pa koja bi to mogla biti tema koja mi se tako neopaženo promakla ispred nosa, pitam ja i dobijem odgovor – sukob interesa *Zvonimira Perušića*. On je član Izvršnog odbora zadužen za informiranje a istodobno i direktor te odgovorni urednik Hrvatske riječi. I tako je taj Netko čije ime ne navodim, svoje viđenje najznačajnijeg, najvidljivijeg i ključnog problema hrvatske zajednice prebacio na moja ramena.

Pa, što je – tu je, red je i o tome se zamisliti malo detaljnije. Nastranu svi oni odgovori da je istu dužnost u Izvršnom odboru HNV-a obnašala osoba koja je istovremeno bila predsjednik Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ«, pa to nikom nije smetalo, nastranu pozivanje na nacionalno zajedništvo, ovdje je ipak potrebna jača analiza.

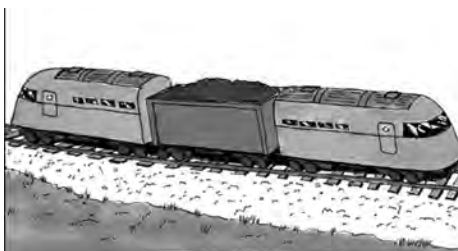
ŠTO KAŽE ZAKON: Nemajući kud, prisjetio sam se da postoji Zakon o sprečavanju sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija. I kaže taj Zakon, da je dužnosnik dužan javnu funkciju obnašati tako da javni interes ne podredi privatnom, niti među njima izazove sukob. Nadalje se objašnjava, da sukob javnog i privatnog interesa postoji kad dužnosnik ima osobni interes koji utječe ili može utjecati na obnašanje njegove javne funkcije.

Ali, postoji i članak dva, koji kaže da se kao javna funkcija, prema ovom zakonu, smatra funkcija koju osoba – dužnosnik, obnaša na temelju izbora, postavljenja i imenovanja u organe Republike Srbije, Autonomne Pokrajine, općine, grada i grada Beograda i u tijela javnih poduzeća čiji je osnivač Republika Srbija, Autonomna Pokrajina, općina, grad i grad Beograd. Dotle se sukob interesa pri obnašanju funkcija sudaca Ustavnog suda, sudaca, sudaca za prekršaje, javnih tužitelja i zamjenika javnih tužitelja uređuje posebnim zakonima. Posebnim zakonima uređuje se i sukob interesa dužnosnika imenovanih u

tijela ustanova i drugih organizacija čiji je osnivač Republika Srbija, Autonomna Pokrajina, općina, grad i grad Beograd. Za provođenje ovog zakona utemeljen je Republički odbor za rješavanje o sukobu interesa.

Ne budi lijen, pogledao sam što kaže Republički odbor za rješavanje sukoba interesa na svom službenom internet sajtu, a tamo su čak izravno pobrojane sve te javne funkcije. Gledam i proučavam, nema niti nacionalnih vijeća, niti medija, ničega što bi dalo polaznu točku da se o tome razmišlja. I postade jasno, priča je šuplja. Nema kršenja zakona, nema sukoba interesa.

Međutim, što ako je taj Netko mislio da se ne radi o formalnom, nego o nekom drugačijem kršenju određene profesionalne norme? Zamislim se i prisjetim da osnivačka prava nad Hrvatskom riječi pripadaju Hrvatskom nacionalnom vijeću. Dakle, to je dio HNV-a. Je li sukob interesa raditi i u krovnom tijelu i u jednom njegovom tijelu? Naravno da nije. Zamislite da netko kaže kako urednik stranačkog lista »Glas Ravnice« ne može biti član DSHV-a, ili urednik katoličkog tjednika »Zvonik« – svećenik, jer bi to bio sukob interesa?! Pa o čemu se onda radi? Otkuda tolika fama?

KAKO JE KOD DRUGIH: Da vidimo što rade druge manjine. Gledam impresum Magyar Szó-a, piše osnivač Mađarsko nacionalno vijeće, direktor *Rudolf Mihók*, glavni i odgovorni urednik *Péter Kókai*. Pogledam Odbor za informiranje Mađarskog nacionalnog vijeća, vidim – potpredsjednik *Péter Kókai*.

Pogledam Hét nap, opet osnivač Mađarsko nacionalno vijeće, direktor

Szilveszter Kókai, glavni i odgovorni urednik *Károly Dudás*. Pogledam tko je potpredsjednik Saveza voJVodanskih Mađara, a ono *Károly Dudás*, publicist i novinar. Gledam tko je u Predsjedništvu stranke, a ono *Ottó Bús*, novinar, pokrajinski zastupnik, zatim *Zoltán Dévavári* (mlađi), novinar Hét nap-a. Gledam tko je u Vijeću Saveza voJVodanskih

Mađara, a ono među ostalima *István Fehér*, novinar, te *Klára Siflis Gordán*, novinarka. A *István Fehér* je i predsjednik Odbora za informiranje MNV-a. Uspio čovjek biti i u novinar, i u Vijeću stranke, i u Odboru Nacionalnog vijeća. Pogledam dalje tko su članovi Odbora, a ono novinar do novinara: *Erika Kabók*, *Ildikó Árpási*, *Ottó Bús*.

I eto, taman sam došao do zaključka da je neutemeljena kritika otklonjena, niti se dužnosti *Zvonimira Perušića* sukobe sa zakonom, niti s nekom posebnom normom, niti s praksom, a onda se sjetim. Ukoliko je Netko toliki čistunac da je po njemu jedan od najvećih problema hrvatske zajednice sukob interesa *Zvonimira Perušića*, a teži profesionalno i objektivno raditi svoj posao u Radio Subotici, onda taj Netko ima veliki problem.

Naime, Uredništvo Radio Subotice daje program na hrvatskom jeziku – a ne hrvatski program koji bi se bavio samo Hrvatima. Oni dakle rade za dobrobit svog osnivača, Općine Subotica i sve njene građane – za razliku od Hrvatske riječi čiji je utemeljitelj voljom zakona, Hrvatsko nacionalno vijeće, i koja radi (samo) za svoju zajednicu.

Dakle, ako netko želi biti objektivan i profesionalan u radijskom uredništvu, mora u interesu svih građana Subotice sa isto toliko žara nastupati i na konferencijama za tisak Mađarskog nacionalnog vijeća i Saveza voJVodanskih Mađara, uvijek i svuda prozivati dužnosnike mađarske zajednice zato jer su u sukobu interesa. Možda će se to desiti i s Bunjevcima i Romima, i oni trebaju onda biti izloženi kritičkom oku profesionalnog novinarstva. Ili mi se to samo čini, možda neki izmišljaju posebna pravila samo da bi ih primjenjivali samo za jednu osobu? ■

Radiotelevizija Vojvodine povukla tužbu protiv hrvatskih dužnosnika i novinara

Ni jedan dokaz tijekom sudskog postupka

Na temelju odricanja, Općinski sud u Subotici donio presudu kojom se odbijaju tužba i tužbeni zahtjev

Tužba Radiotelevizije Novi Sad protiv dužnosnika i novinara hrvatske zajednice *Dušica Dulić* i *Zvonimira Perušića*, radi zabrane navodnog govora mržnje, odbijena je na temelju odricanja, presudom Općinskog suda u Subotici 28. rujna 2006. godine. Ovakva presuda suda uslijedila je nakon što su Radiotelevizija Vojvodine i Hrvatsko nacionalno vijeće prije dva tjedna potpisali sporazum, kojim se predviđa osnivanje redakcije na hrvatskome jeziku na RTV-u, te povlačenje tužbe.

Ovom presudom stavljena je točka na skoro dvogodišnji sudski spor između nekadašnje RTV Novi Sad i tuženih djelatnika NIU »Hrvatska riječ«. Taj je sudski spor bio u središtu medijske pozornosti i u Srbiji i u Hrvatskoj krajem 2004. i početkom 2005. godine, bio je i predmetom pregovora najviših dužnosnika obiju država, uključujući i premijere, a značajno je opterećivao i odnose Hrvatskog nacionalnog vijeća i Pokrajinske radiodifuzne ustanove.

O presudi Općinskog suda javnost su upoznali *Dušica Dulić* i *Zvonimir Perušić*, na konferenciji za novinare, koja je u ponedjeljak 2. listopada održana u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, na istom onom mjestu na kojem je organizirana i konferencija za novinare 18. listopada 2004. godine, nakon koje je tadašnje rukovodstvo RTV Novi Sad podnijelo tužbu zbog navodnog govora mržnje.

OD CENZURE DO TUŽBE: »Prva televizijska emisija na hrvatskom jeziku na TV Novi Sad, pod nazivom 'TV divani' počela se emitirati 20. srpnja 2001. godine. 'TV divani' su tri puta cenzurirani skida-

ni s programa, a zbog nedostatka novca ekipa koja je pripremala 'TV divane' zatražila je ljetnu stanku, poslije emitiranja emisije 11. srpnja 2004. godine. Budući da je NIU 'Hrvatska riječ' ustanova koja na institucionalan način provodi informiranje i izdavaštvo na hrvatskom jeziku, u dogovoru sa osnivačem – Hrvatskim nacionalnim vijećem, odlučeno je da ova ustanova ubuduće bude producent emisije, a producent je odlučio promijeniti naziv emisije u 'Tragom hrvatskim', podsjetila je *Dušica Dulić* i istaknula kako je s tadašnjim rukovodstvom dogovoreno emitiranje koje je, međutim, najavljenoga dana u najavljenom terminu – izostalo.

»Zbog toga je sutradan održana konferencija za novinare u prostorijama NIU 'Hrvatska riječ', gdje je zaključeno kako se dogovor o emitiranju emisije ne poštuje. Samo dva dana nakon što se u studenome potpisuje Sporazum između Republike Hrvatske i Srbije i Crne Gore o međusobnoj zaštiti manjina i javnih obećanja tadašnjeg predsjednika *Svetozara Marovića* i premijera *Vojislava Koštunice* da će emisija 'Tragom hrvatskim' biti emitirana, TV Novi Sad 17. studenoga podnosi tužbe protiv *Zvonimira Perušića* i mene, zbog navodnog govora mržnje, jer smo navodno plasirali neistinite informacije koje potiču mržnju između pripadnika većinskog naroda i pripadnika hrvatske zajednice«, rekla je *Dušica Dulić*.

BEZ DOKAZA ZA TVRDNJE IZ TUŽBE: Govoreći o tijeku sudskog procesa, *Zvonimir Perušić* je istaknuo kako u samom sudskom postupku tužitelj nije iznio ni jedan dokaz za tvrdnju koja je navedena u tužbi, a zahvalio se novinarima na korektnom praćenju ovoga sudskog procesa, kao i Hrvatskom nacionalnom vijeću koje je stalo na stranu tuženih i uključilo se u sudski postupak kao umješak, te hrvatskom veleposlaniku u Beogradu *Tonči*

Staničiću i generalnom konzulu Republike Hrvatske u Subotici *Davoru Vidišu*, na njihovim naporima da se spor riješi političkim sredstvima.

»Zahvaljujem se i odvjetnicima *Miri Poljaković*, *Beli Ivkoviću*, *Stipanu* i *Ani Pekanović* koji su nas zastupali pred sudom. Moram istaknuti i to da nas je naš prvi odvjetnik, *Martin Bačić*, napustio u ključnom momentu, jer nam je prije prvog ročišta otkazao punomoć o čemu nas uopće nije obavijestio, te smo o tome saznali od suda, s pozivom na prvo ročište. Službeno sam o tom postupku našeg odvjetnika obavijestio vijećnike i dužnosnike HNV-a, te je tome posvećena i jedna točka dnevnoga reda sjednice HNV-a, budući da je HNV prethodno zauzeo vrlo jasne stavove spram te tužbe.«

Zvonimir Perušić je rekao i kako se sudski spor riješio tek onda kada je na RTV došlo novo rukovodstvo, te je izrazio nadu da je to znak kako će hrvatska zajednica u buduću na toj televiziji biti tretirana ravnopravno sa ostalim manjinskim zajednicama, što je i bio cilj za koji su se *Dušica Dulić* i on zalagali.

Z. Sarić

Otvorena vrata za razgovore i dogovore

»Potpisivanje sporazuma je pozitivno i nadam se da će suradnja između Hrvatskog nacionalnog vijeća i Radiotelevizije Vojvodine biti plodonosna«, rekao je *Zvonimir Perušić*. »Glede informiranja na materinjem jeziku na državnoj televiziji, hrvatska zajednica tek treba dostići sva ona prava koja ostale manjinske zajednice već ostvaruju. Radiotelevizija Vojvodine imenovala je *Dragana Jurakića* za glavnog i odgovornog urednika hrvatske redakcije na prijedlog Hrvatskog nacionalnog vijeća, a slijedi formiranje redakcije. Mislim da bi, po uzoru na ostale manjinske redakcije, i hrvatska redakcija trebala biti financirana od strane RT Vojvodine, a HNV će, ukoliko bude bilo potrebe, pružiti svu moguću potporu«, rekao je *Zvonimir Perušić* i naglasio kako su vrata za razgovore i dogovore između RT Vojvodine i HNV-a konačno otvorena.

Branko Ivanković Radaković, prof. solfegia i glazbene kulture

Ljubav prema glazbi

Nakon završene srednje škole upisuje Akademiju umjetnosti u Novom Sadu, odjel Opća glazbena pedagogija, na kojoj je i diplomirao 2005. godine * Svira harmoniku u ansamblu »Ravnica«, a radi u OŠ »Matko Vuković« i u srednjoj Muzičkoj školi u Subotici * Od IV. Festivala počeo dirigirati festivalskim tamburaškim orkestrom

Branko Ivanković Radaković, rođen je u Subotici 1980. godine, gdje završava osnovnu školu »Matko Vuković« i nižu Muzičku školu, instrument harmonika, te upisuje srednju Muzičku školu, teoretski odjel - Muzički suradnik.

Nakon završene srednje škole upisuje Akademiju umjetnosti u Novom Sadu, odjel Opća glazbena pedagogija, na kojoj je i diplomirao 2005. godine. Po završetku

Akademije njegovo zvanje je profesor solfegia i glazbene kulture.

GLAZBENIK I PROFESOR: Svoj život je posvetio glazbi i stvaralaštvu, te od 1998. godine svira harmoniku u ansamblu »Ravnica«. »U proteklom godinu rada za nama su mnogobrojni nastupi, kako u zemlji, tako i u inozemstvu. Od 1998. godine smo u ovom sastavu i do sada smo

izdali jedan CD koji nosi naslov 'Što je ostalo'. Imali smo jedan samostalni koncert na kojem su se na programu našle klasične skladbe, kao i naše autorske pjesme«, kaže Branko Ivanković Radaković.

Od ove 2006/2007. školske godine, Branko radi u OŠ »Matko Vuković«, gdje predaje predmet Glazbenu kulturu, petom razredu koji sluša nastavu na hrvatskom jeziku. U istom periodu počeo je raditi i

u srednjoj Muzičkoj školi u Subotici, gdje predaje teoretske predmete u svim razredima srednje škole, a ujedno je i razredni starješina.

RAVNATELJ FESTIVALSKEG ORKESTRA: Od II. Festivala bunjevački pisama je u organizacijskom odboru ovoga Festivala, dok je od IV. Festivala počeo dirigirati festivalskim tamburaškim orkestrom.

»Kada nam stignu aranžmani, skladbe, treba okupiti orkestar, ljude koji hoće raditi i početi s probama. Na festivalu svira isključivo tamburaški orkestar, dok se članovi mijenjaju iz godine u godinu, te je moja dužnost da okupim tamburaše koji žele svirati na ovom festivalu. Ove godine na VI. Festivalu bunjevački pisama su svirali članovi Tamburaškog orkestra HKC 'Bunjevačko kolo', učenici Muzičke

škole u Subotici, članovi Subotičkog tamburaškog orkestra i članovi drugih tamburaških sastava. Što se tiče orkestra, on je ove godine pomlađen, te ima više mlađih članova. Obzirom da oni nemaju puno iskustva u ovom poslu, trebalo je više raditi, tako smo se za ovaj nastup počeli pripremati od 1. rujna, prvo samo s orkestrom, a potom su na probe dolazili i izvođači, te smo skupa uvježbavali. Uložili smo puno rada i vremena u pripremama. Tu postoji jedan problem, ako ga možemo nazvati problemom, a to je što u našoj zajednici ima malo pjevača koji se profesionalno bave tim poslom, te se često pojavljuju isti solisti, isto tako je i problem s tekstovima i pisanjem aranžmana«, kaže Ivanković.

U narednom periodu ovaj orkestar, kao i sve izvođače koji su nastupili na Festivalu bunjevački pisama očekuje studijsko snimanje Festivalskog CD-a.

ČLAN STRUČNOG POVJERENSTVA:

Ove godine Branko je od strane organizatora odabran za člana stručnog povjerenstva Festivala hrvatskih duhovnih pjesama »Hosanafesta« koje je imalo ulogu odabrati skladbe koje će nastupati na ovom Festivalu. Isto tako je odabran i za člana stručnog žirija, koji je imao zadatak odabrati najbolju skladbu - točnije najboljeg izvođača na »Hosanafestu«.

»Moram priznati da sam oduševljen 'Hosanafestom', samim vizualnim efektima i scenom, te organizacijom i samim izvođačima. Na ovome Festivalu je pored pjevača koji su odavde, nastupao i veliki broj njih koji su iz inozemstva, što puno znači. Vidi se da je uloženo puno truda i rada, te su moje ocjene izuzetno visoke. Neka ovako bude i ubuduće«, kaže Ivanković.

Ž. Vukov

Ljubica Kolarić-Dumić, hrvatska pjesnikinja, rodom iz Kukujevac

Srijem u srcu

*Teško je svako prisjećanje na zavičaj * Od one bosonoge djevojčice, često uplakane,
prevalila sam veliki dio puta * Koliko sam stigla, pišući, kretala sam u pohode zavičaju *
Biblijski tekstovi najdublje prožimaju čitavo naše biće i silno nadahnjuju*

Intervju vodio: Slavko Žebić

Ljubicu Kolarić-Dumić, Kukujevcanku koja već dugo živi i radi u Rijeci, pjesnikinju i članicu Društva hrvatskih književnika, i nije potrebno posebno predstavljati čitateljima »Hrvatske riječi«, jer to je u jednom od brojeva »Klasja naših ravni«, časopisa za književnost, umjetnost i znanost (7-8/2005), učinio dr. Đuro Vidmarović, predstavljajući njenu novu knjigu poezije »Obasjana suncem«.

Ljubica Kolarić-Dumić rano je otišla iz rodni Kukujevaca, ali se uvijek rado vraćala, i pjesmom i pričom i uživo, pa je i u Šid rado navraćala, posebice kada smo pripremali večeri poezije. Zov rodnoga kraja, čežnja za zavičajem, nostalgija ili kako to već tko zove, ali taj zov, taj nagon je to snažniji što si od rodnoga mjesta dalje i dalje. Kod Ljubice ćemo to prepoznati u stihovima, u pričama, u kolumnama, koje u posljednje vrijeme piše za »Zov Srijema«, glasilo Udruge protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata.

I kako kaže dr. Đuro Vidmarović, nitko o Srijemu ne može tako lijepo i tako nadahnuo pisati kao što to mogu sami Srijemci, primjerice Ilija Okrugić-Sriemac, Juraj Đuka Lončarević, Jasna Melvinger, Živan Bertić, Ivan Bonus i mnogi drugi. I, naravno, Ljubica Kolarić-Dumić.

HR: Možda ovih nekoliko napomena ipak nije dostatno za Vaše predstavljanje?

Najprije bih željela pozdraviti sve čitatelje Hrvatske riječi i Klasja naših ravni jednim mojim stihom, davno napisanim, ali koji stalno živi u meni: O Srijemu iz daljine progovara duša samo bolom... Zato sam i u ovo jutro sunčano pomalo sjetna dok započinjem razgovor s Vama, jer teško je svako prisjećanje na zavičaj. Ujedno Vam zahvaljujem za poziv na razgovor kojemu se od srca odazivam. Ovo je na ovakav način moje prvo predstavljanje čitateljima našega zavičaja pa sam višestruko sretna. Kako ste u uvodnom dijelu rekli, moju zbirku poezije »Obasjana suncem« u Klasju naših ravni opširno je predstavio dr. sc. Đuro Vidmarović, što mi je velika čast i radost. Tako mi se ove godine ispunila davna želja da o mojemu stvaralaštvu čuju čitatelji našega kraja. U »Klasju naših ravni« objavljeni su i prikazi moje knjige za djecu »Uz baka je raslo moje djetinjstvo« prof. dr. Stjepka Težaka i dr. sc. Karol Visinko, koji su bili i recenzenti knjige.

HR: Odakle početi? Mnogi kažu složio da je prva zbirka »Raskrižje« i početak poetskoga nadahnuća. Stihovi su potekli još u srednjoškolskom dobu, još u vinkovačkoj gimnaziji, jer u to su vrijeme djeca iz šokačkih sela u Srijemu rado odlazila u Hrvatsku na školovanje.

Kada bih i sama postavljala pitanja, upravo

bih ovako započela. Od kada pišem? Ili još bolje, zašto zapisujem ono što mi je netko u srce, bez moje volje utkao kao bolnu i mukotrpnu predu naših baka. I dugo sam se opirala tomu poslu te sam malo napisala i još manje objavila. No od prve zbirke »Raskrižje«, koja je tiskana u mojoj četrdesetoj godini, pa do ovih dana, nakupilo se dosta, pa me grije oko srca. U gimnaziji sam pisala priče, a u osnovnoj školi, kako to već biva, pjesme, ali samo za sebe. Previše sam strašljiva bila da nekome pokažem i tako je trajalo do mogega susreta s velikanom naše poezije, koji me je ohrabrio za objavljivanje prve knjige.

Na školovanje u Hrvatsku odlazila su djeca i ranije, ali ne u tolikom broju kao kada su nam poslije Drugoga svjetskog rata oduzeli zemlju. Mladi nisu imali perspektive na selu, nije se imalo od čega živjeti, gladovali smo u punom smislu te riječi. Nismo imali ni kruha. Roditelji su išli u okolna sela u nadnicu, skupljali su vlat, baka je jedanput umijesila kruh od nekog loše samljevenog ječma. Kao maleno dije-

te nisam mogla jesti, a bila sam gladna te sam gorko plakala. Baka je onako u očaju tješeći me i ona zaplakala govoreći: Jidi, dušo, sve se može jisti osim zemlje! Ove su se bakine riječi dugo prepričavale, a ja ih pamtim kao da su sada izgovorene iako ne znam je li ih baka izgovorila radi sebe i neizmjerne tuge zbog prazne kuće ili zbog mene. Ja nisam razumjela njezine riječi, plakala sam i dalje i ponavljala da hoću kruha... A kad sam odrasla i završila osnovnu školu, poput mnogih, za mojim bratom, koji je već prije mene otišao, ostavila sam, tužna i pretužna moje dvorište, majku i baku, oca te stariju sestru i krenula u vinkovačku gimnaziju.

O mojim odlascima iz Kukujevaca nerado i rijetko mislim i još rjeđe progovaram, ali sada, iako uz duboku bol i suze, koje mi smetaju pri pisanju, te trenutke ne mogu mimoći. Odlazila sam od kuće uvijek u suzama i uvijek sa željom da ostanem. No želje su bile jedno, a stvarnost drugo. Život je išao svojim putem, a ja sam koračala za njim, nekad ravnom, a ponekad

krivudavom i strmom cestom. Ponekad bih zalutala ili stala na raskrižju. I, evo, od one bosonoge djevojčice, često uplakane, prevalila sam veliki dio puta. Sjedim pred kompjutorom, tim čudom, i divanim s Vama te se osjećam kao da sjedimo na klupčići na šoru u Srijemu. Noć miriše po jeseni, mjesečina uprla, iz daljine dopire djevojačka pisma, a mi divanimo i šapućemo tiho da vjetar ne odnese riči pa da u trenu nestane ove ljepote... Tako sam ja živjela svoj mali život. I koliko sam stigla, pišući, kretala sam u pohode zavičaj.

HR: Nakon školovanja u Vinkovcima slijedi studij na Pedagoškoj akademiji u Rijeci. Još dalje od kuće, još dalje od Srijema. Slijedi zaposlenje, udaja, djeca ili kojim već redom?

Poslije gimnazije u Vinkovcima tražim svoje mjesto pod suncem. Moja ljubav prema djeci i silna potreba za umjetnošću, a riječ, izgovorena ili napisana, bila mi je i ostala iznad svega te je tako određen moj životni put učiteljice hrvatskoga jezika, a sada i spisateljice, kako rekoh, bez moje volje, jer sve je u meni davno zapisano. Stoga i jest pravo pitanje koje ste mi postavili. Gdje je početak? Svakoga dana silno zahvaljujem Svevišnjemu za sve Njegove darove. Od Njega je sve počelo.

HR: »Raskrižje«, prva tiskana zbirka, a nigdje kraja sreći. Puno je godina prošlo, ali uvjeren sam da su dojmovi živi i dan-danas, a i sam je naslov nekako znakovit?

Nigdje kraja sreći. Bože moj, baš kao ljeti kad se nađete na njivi. Okrećete se na sve strane, sunce pripeče, zrak treperi, a klase šušte na povjetarcu, žitu nigdje kraja. Tolika je i moja sreća bila na predstavljanju moje prve zbirke poezije. A znakoviti naslov »Raskrižje«? Koliko puta stanemo na raskrižju i pitamo se na koju ćemo stranu. Ja bih tada u suzama pisala.

HR: Sljedeća zbirka izlazi 1985. godine u Zagrebu »Sva u srcu«, stihovi ljubavi, ali i stihovi nostalgije, žala za Srijemom, tuge za rodnim Kukujevcima?

Dok slušam Vaša pitanja, čini mi se da bih o svakoj mojoj pjesmi mogla napisati priču. Za drugu knjigu urednik mi je ponudio nekoliko naslova i u svakom je bilo srce. Znakovito! A ja sam u svakom vidjela svoje nemirno i čudno srce, puno, strepnje i čežnje. Nesigurno i uplašeno, a tako često tužno i usamljeno srce.

HR: U Zagrebu izlazi i sljedeća zbirka i to 1991. godine pod nazivom »Vratit ću se, Zemljo«, u vrijeme kada se nad Hrvatskom nadvila opasnost agresije, kada je rat već počeo, a nad našim se Srijemom nadvio tamni oblak jednoumlja i otvorene prijetnje, kada se već dalo naslutiti da više ništa neće biti kao prije?

Ponosna sam, jer sam svojom poezijom, svojim radom tih godina, na način koji mi je kao ženi bio moguć, u radu s prognanicima, osobito Iločanima, koji su prognani stigli u ove krajeve, koliko sam mogla, sudjelovala u stvaranju naše države. Tada mi je objavljena i zbirka »Vratit ću se, Zemljo«. Ne znam broj putovanja diljem Hrvatske i izvan nje. Pater *Flavijan* bi imao svetu misu za prognanike, a poslije bismo održali kulturni program. Često nisam mogla čitati od suza, a onda bismo svi zapjevali i pustili suze da mirno teku. Koja je to bila snaga u ljudima, iznad svakog divljenja. Pa ono ohrabivanje jedni drugih. To se ne može izreći riječima, to se moglo samo vidjeti i osjetiti. Hoću li moći jednoga dana opisati sve te suze?

HR: O čemu pišete u svojim kolumnama u »Zovu Srijema«?

U našem časopisu »Zov Srijema« vodim kolumnu U pohode zavičaju. U obliku pisma ili kratke priče obraćam se čitateljima podastirući im svoja sjećanja iz zavi-

čaja. Pišem o ljepotama Srijema i o neslućenoj i stravičnoj tragediji mogega naroda, koji su na pragu trećega milenija protjerani sa svojih ognjišta. Sve je u meni živo kao da sam i sada u Kukujevcima. Zato s velikom ljubavlju pišem za »Zov Srijema«. Rano sam otišla na školovanje, ali onaj život, koji sam živjela kao djevojčica, sve što se zbivalo u mjestu, nosim u sebi kao bolan teret. I ako sam odabrana da zapišem kako je postojalo jedno mjesto, jedni ljudi, koji su živjeli svoj život u teškoćama i radostima, kako kada, koji su imali svoju vjeru, svoju školu, svoj jezik, svoje njive, svoje nebo. Mirni i vrijedni ljudi, ponosni i dostojanstveni. Ako mi je Bog dao dar da zapišem onu ljepotu dvorišta pod snijegom, buđenje proljeća, raskoš rascvjetana vrta, pjesmu u jesenskim noćima i one dane kad je pjesma zamrla. Smijem li se ne odazvati?

Ne samo da pišem o tome, ja živim taj život. Pa kadgod mi se pružila prilika, ja bih obukla našu narodnu nošnju i s veseljem zapjevala naše pjesme. Tako sam na jednu skupštinu u Zagrebu došla u narodnoj nošnji. Nikada neću zaboraviti onu radost na licu pokojnoga profesora *Juraja Lončarevića* kad me je ugledao, a onda me primio za ruku i poveo na pozornicu. Dvorana je grmjela od pljeska, a ja sam mislila da ću od silnoga uzbuđenja zaplakati.

HR: Pitat ću Vas i o ličnostima, kakav je bio Živko Bertić?

Jako sam ponosna što je u Kukujevcima rođen književnik *Živko Bertić*. Kao djevojčica slušala sam o njemu, a kasnije s radošću čitala njegove priče i u mislima tražila mjesta gdje rasla stara kruška, gdje se igralo kolo, svirali neumorni svirači dok su mlada srca snažno kucala od čežnje. Često mislim i ne znam kome bih se obratila da nam pomogne kako bismo mi Kukujevcani vratili dug našem *Živku Bertiću*. Kako postaviti ploču s natpisom na njegovu rodnu kuću kao što je to običaj svuda u svijetu?!

HR: I kada smo već kod Kukujevaca i Kukujevcana, kako je pjesnikinja po vokaciji doživjela progonstvo Kukujevcana i Srijemaca općenito?

U svojoj knjizi »Zavičaj riječi« dr. sc. *Katica Ćorkalo* piše i o mojoj poeziji te kaže: Moglo se gotovo matematičkom sigurnošću predvidjeti da će pjesnikinju takve lirske kakvoće i strukture uzdrmati ratna tragika njezine domovine, posebno stradanja i progon Hrvata iz Srijema. Ispjevala je tim danima i događajima svoju lirsku posvetu u zbirkama »Vratit ću se, Zemljo« i »Molitva za Hrvatsku«

HR: Ima Vas danas na svim stranama, diljem Hrvatske i diljem svijeta, ipak, s vremena na vrijeme, okupite se, kao recimo prošle godine

INTERVJU

u Budimcima, kada je obilježena deseta obljetnica masovnog progonstva?

Kukujevcani su razbacani kao zrna prašine na sve strane. Okupljaju se u Budimcima gdje su sagradili crkvu Presvetoga Trojstva, dijeleći međusobno svoju tugu, misli i osjećaje i uvijek željni da vide jedni druge.

HR: Vratimo se ponovno stihovima, jer je već 1992. godine u Rijeci tiskana nova zbirka »Molitva za Hrvatsku«. Je li sakralni moment stalno prisutan u pisanoj riječi Ljubice Kolarić-Dumić?

Vezana sam uz crkvu od djetinjstva, a vjera mi puno pomaže u životu. Čitač sam u crkvi Gospe Lurdske u Rijeci već dugo godina, a biblijski tekstovi najdublje prožimaju čitavo naše biće i silno nadahnjuju. Napisala sam dosta pjesama na tu tematiku i voljela bih objaviti zbirku »Moje molitve«.

HR: »Stazama jutra« nova je knjiga tiskana 1995. godine, ali ne kao nova zbirka, već kao izabrane pjesme?

Rado čitam svoje pjesme na književnim susretima, volim podijeliti misli s ljudima, a kako su mi zbirke bile rasprodane, objavila sam izabrane pjesme zbog mojih čitatelja.

HR: Ljubica i dalje piše, i dalje stvara, pa tako 1997. godine izlazi iz tiska jedna draga knjižica, a tako je i naslovljena »Uz baku je raslo moje djetinjstvo«. Nekako u to vrijeme Ljubica je dospjela na stranice udžbenika i čitanki za djecu osnovnoškolskoga uzrasta. O tisku i časopisima da i ne govorimo. Jeste li zadovoljni zbog toga? Već sam istaknula da sam malo napisala, ali kad pogledam svoju bibliografiju, neizmerno zahvaljujem Bogu. Pjesme su mi uistinu zastupljene na mnogim i važnim mjestima. Osobito sam ponosna što su moje pjesme u čitankama za prvi, drugi i četvrti razred osnovne škole. Bila bih radosna kada bi učenici i u mojemu zavičaju čitali moje pjesme.

HR: Je li to utjecalo da sljedeća zbirka, bude zbirka pjesama za djecu, ili je možda bolje reći, glazbena slikovnica »Od proljeća do proljeća«?

Radila sam kao učiteljica hrvatskoga jezika i moje obraćanje djeci uvijek je uz osmijeh, uvijek radost. Ne mogu ni zamisliti koliko sam književnih tekstova i pjesama obradila u nastavi, koliko učeničkih radova ispravila, za koliko ih natjecanja pripremila u pisanju i kazivanju poezije. I sada u mirovini, kad više ne radim u školi, s ljubavlju pripremam mlade čitače u crkvi. Nisam učenike samo učila što je umjetnost nego sam i pisala za njih. Pisala sam o svemu što je dirnulo moje srce i što sam osjećala da će njih razveseliti. A imala sam veliku

sreću što sam naišla na izdavača, slikare i skladatelje, koji su tu radost podijelili sa mnom i darovali djeci.

HR: Kako je nastala slikovnica, najnoviji uradak »Izišli iz priče«, gdje Ljubica prema književnim likovima poznatih i slavni imena, kakva su Ivana Brlić-Mažuranić, Sunčana Škrinjarić, Hans Cristian Andersen i Astrid Lindgren, pjesmom oživljava likove kao što su Ružno pače, Plesna haljina žutog maslačka, Čudnovate zgrade šegrta Hlapića i Pipi-duga čarapa?

Slikovnica »Izišli iz priče«, čiji su recenzenti prof. dr. Stjepko Težak i prof. dr. Karol Visinko, dio je moje ljubavi i razumijevanja učenika. Tako dr. sc. Karol Visinko između ostaloga kaže: U izvrsnom Prologu autorica navodi dvije važne odrednice: veseo školski sat lektire i raspjevana knjiga... To pak što se spominje veseo školski

pjesama je uglazbio Ljuboslav Kuntarić. Sve pjesme u knjizi »Od proljeća do proljeća« uglazbila je Natalija Banov, a »Izišli iz priče« i druge pjesme Doris Babić. Draga mi ta suradnja.

HR: Najnoviji uradak, nova knjiga »Obasjana suncem«, objavljena je prošle godine i posvećena je djeci i zavičaju. Jeste li zadovoljni prodajom knjige?

Ovo je sada jedina knjiga gdje se mogu naći moje pjesme. Ostale su rasprodane, a poznato je da poezija baš ne ide na tržištu pa se teže objavljuje. Meni je važno da postoji bar jedna knjiga za one koji poželeva pročitati neku moju pjesmu.

HR: Ljubica se stihom često vraća Kukujevcima, Srijemu. Sanja li o tome da se i fizički vrati u Srijem, u rodne Kukujevece?

Dopustite mi da se poslužim stihom: I kamen ovaj volim/Zovu me jutra tvoja,

sat lektire, vrlo je važno i u promišljanjima o nastavi lektire. Istraživanja dječje priče pokazala su da se djeca već u predškolskoj dobi znaju stvaralački igrati u jeziku... Ta raspjevana knjiga o poznatim likovima iz dječje književnosti umnogome može sudjelovati u susretima s lektirnim naslovima. Pojedina pjesma može biti priprema za čitanje odabrane priče ili pak može uslijediti u stvaralačkoj sintezi razgovora o priči. Zbirka pjesama Izišli iz priče zasigurno će naći svoje mjesto u nastavi lektire, osobito one u prva četiri razreda osnovne škole.

HR: U tim knjigama polučili ste suradnji s poznatim glazbenim i likovnim umjetnicima. Suradujete li rado s drugima?

Knjige su mi ilustrirali Ivica Antolčić, Ivan Balažević i Vjekoslav Vojo Radoičić, a više

zemljo./Mole me sutoni/Da se ponovo vratim/Ali kako, kako da odem?/I ovdje domovina moja./Kako da odem/Kad kamen ovaj volim./I more, ravnicu plave boje./Kroz valove mlada žita mi mašu./I šapću stijene. Ostani/I mi smo tvoje.

HR: Kako to da pišete ikavicom u zadnje vrijeme?

Živim u kraju gdje se njeguje dijalekt, kako se ovdje kaže domaća beseda je slaja od meda, a tako je i u drugim dijelovima zemlje, što smatram velikim dragocjenostima svakoga naroda. Ja sam jako voljela naš kukujevački govor te sam o tome pisala i u našem »Zovu Srijema«.

Ima li veće sreće za književnika od one kad ugleda svoje riječi na stranicama knjiga, časopisa, novina, kada ga se pozove da kazuje svoje stihove!?

Studiranje vojvođanskih Hrvata u Hrvatskoj

Upisana nova generacija studenata

*Pitanje je može li se već ove akademske godine u ugovoru o stipendiranju pojaviti klauzula o povratku studenta? * Poruke novim generacijama su da pohađaju u subotičkoj Gimnaziji sate njegovanja hrvatskog jezika i da na vrijeme reguliraju svoje državljanstvo*

Piše: Olga Perušić

Svake godine u Republiku Hrvatsku radi pohađanja visokih studija, dolaze studenti ne samo iz Srbije već i iz drugih zemalja, poput Bosne i Hercegovine, Makedonije, Francuske i Južne Amerike. Cilj studenata koji dolaze izvan Republike Hrvatske je stjecanje znanja i željenih svjedodžbi o završenom školovanju. Organiziranje budućih studenata koji dolaze iz Srbije i komunikaciju između njih i institucija u Republici Hrvatskoj do sada je provodila Hrvatska matica iseljenika i Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske u suradnji s Hrvatskim nacionalnim vijećem. Od 2006. godine tu ulogu je preuzelo Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Uprava za hrvatske manjine, useljenništvo i iseljenništvo posredstvom Generalnog konzulata Republike Hrvatske. Sama regulacija odlaska mladih na studije u matičnu domovinu, od ove godine se promijenila, jer je od sada Generalni konzulat dobio ulogu vođenja tih procesa i »bavljenja« mladima, pored pitanja kojima se do sada puno bavio, glede odobravanja hrvatskoga državljanstva.

Prijava studenata, koji su zainteresirani za odlazak na studije u Republiku Hrvatsku, po prvi put se ove godine obavljala na dva mjesta, u Hrvatskom nacionalnom vijeću i u Generalnom konzulatu Republike Hrvatske. Taj korak je učinjen, jer se javnost nije mogla adekvatno obavijestiti o promjeni mjesta predaje dokumentacije. Stoga, u početku su postojale dvije liste, međutim, nakon oformljene jedinstvene liste, svu je daljnju brigu preuzeo Generalni konzulat i Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija.

RJEŠAVANJE PITANJA DRŽAVLJANSTVA: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija skupa je s drugim tijelima rješavalo pitanje notificiranja svjedodžbi o završenom školovanju u Srbiji, odlaska i smještaja studenata u domove već za vrijeme održavanja priprema, prijava i održavanja razredbenih ispita, te konačnog upisa na fakultete, pa sve do smještaja u studentske domove u akademskoj godini 2006. i 2007. Kao prvo pitanje koje je na terenu rješavao Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici, bilo je pitanje državljanstva, kao uvjeta studiranja u Republici Hrvatskoj. Glede toga, najprije se načinila lista studenata koji imaju regulirano hrvatsko državljanstvo, a za one koji to nisu imali, to pitanje se razriješilo prije nego što su ti studenti otišli na prijave i prijemne ispite.

»U nadležnosti Generalnog konzulata Republike Hrvatske je i pomoć pri ishodovanju rješenja o primitku u državljanstvo, ali ne na način da se od nadležnog Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske inzistira na pozitivnim rješenjima samo iz razloga što netko ima želju nastaviti svoje školovanje u Republici Hrvatskoj već na način da nadležno Ministarstvo zamoli za ubrzanje tog postupka«, kaže Mirela Lucić, konzulica u Generalnom konzulatu RH u Subotici. »Glede toga, putem požurnice molili smo Ministarstvo vanjskih poslova da u što kraćem vremenskom razdoblju dostave rješenja za one buduće studente koji to pitanje nisu imali riješeno. Tražili smo da te obavijesti o okončanju postupaka s rješe-

njem budu gotove do odlaska i prijavljivanja na željeni fakultet. Nažalost, nekoliko mladih od prijavljenih nije ni otišlo na studij u Hrvatsku, upravo iz razloga što su njihova rješenja o primitku u hrvatsko državljanstvo bila negativna. Imali

smo upita od strane roditelja i od pojedinih čelnih ljudi u Hrvatskom nacionalnom vijeću, jesu li rješenja donesena negativna samo zato što su se zahtjevi rješavali tzv. ubrzanim postupkom, te koristim ovu priliku odgovoriti im kako

Mirela Lucić

rješenja nisu negativna jer se radilo o ubrzanom postupku, već je Ministarstvo unutarnjih poslova sukladno članku 16. Zakona o hrvatskom državljanstvu, ocijenilo kako stranke nisu u postupku dokazale svoju nacionalnu pripadnost hrvatskom narodu, što im stoji i u obrazloženju rješenja koje su preuzeli. Na takva rješenja stranke nemaju pravo žalbe, već mogu pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske o čemu smo ih svakako informirali te uputili u daljnji postupak, a sve sukladno pouci o pravnom lijevu izrečenom u rješenju».

Nakon riješenog statusa državljanstva i sastavljene liste studenata koji će u Hrvatskoj polagati prijemni ispit, uslijedile su pripreme radnje za njihov odlazak u Hrvatsku, od rješavanja prijevoza iz Subotice do Zagreba, izdavanja iksica tj. osiguranja prehrane i njihovog smještaja u studentskim domovima, te pohađanja pripremnog tečaja, na koje je išlo svega desetak studenata odavde, jer su te pripreme roditelji sami financirali.

UPIS: Mladi pripadnici hrvatske zajednice koji su otišli na studije u Republiku Hrvatsku, nisu pohađali dotadašnje školovanje na svome materinjem jeziku, a većina ih uopće nije ni slušala predmet hrvatski jezik, niti povijest. Unatoč tim činjenicama, mladi su pokazali izvrsne rezultate, osobito *Mirjana Horvacki*, koja je od preko četrdeset tisuće studenata bila sedma na listi, dok je iznimni rezultat pokazala i studentica *Marina Remeš* na Filozofskom fakultetu, koja je upisala hrvatski jezik i *Melinda Šefčić*, koja je upisala Likovnu akademiju, smjer slikarstvo. Konzulica Mirela Lucić ocjenjuje kako je teško izdvojiti najbolje od njih, jer je ova generacija pokazala iznimno dobre rezultate na prijemnim ispitima.

»Na svu sreću, ove godine, zahvaljujući postignutim rezultatima na razredbenim ispitima, studenti više-manje nisu imali problema s tzv. 'kvotom studenata iz dijaspe', budući se i ove godine na pojedinim fakultetima pojavio problem oko priznavanja potvrde Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija o završenom školovanju u inozemstvu i pripadnosti hrvatskom narodu.

Kod pojedinih fakulteta pojavio se problem oko neprihvatanja tih potvrda već kod samih prijave za razredbene ispite. Ono što je nama bilo bitno da se iste prihvate na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, što je u konačnici i omogućilo nekim nastavak školovanja na tom fakultetu. Kako će biti sljedeće akademske godine još uvijek ne znamo, a osobno bi mi bilo drago da mladi ne računaju na njih već da se upišu zahvaljujući samo svom uspjehu nakon završenog srednjoškolskog školovanja i postignutim rezultatima na razredbenom ispitu», ističe Mirela Lucić.

Upisi su prošli u redu, svi koji su išli na prijemne ispite imali su regulirano hrvat-

ske državljanstvo, uključujući i nostrificirane svjedodžbe o završenom školovanju u inozemstvu. Iako se na pojedinim fakultetima pojavio problem što su neki studenti posjedovali samo rješenje o primitku u hrvatsko državljanstvo, što je također dokaz o hrvatskom državljanstvu, međutim studentima se na vrijeme pribavile i Domovnice.

FAKULTETI: Trideset i dvoje studenata upisali su se u Zagreb, Osijek, Rijeku, Split i Zadar na različite fakultete, a i ove godine u izboru je prednjačio Filozofski fakultet, najprije strani jezici, potom smjer filozofija, hrvatski jezik i antropologija, te psihologija. Filozofski fakultet je također upisala i jedna studentica u Osijeku, na smjeru predškolski odgoj. Odabir fakulteta nadalje vrlo je raznovrstan, od arhitekture preko Likovne akademije do brodogradnje, na koji se, ove godine, po prvi put apliciralo s ovoga područja.

Neki su se mladi opredijelili za Prirodoslovno-matematički fakultet (PMF), na molekularnu biologiju, biologiju i matematiku, zatim na Prehrambeno-tehnološki, Poljoprivredni, Ekonomski, Medicinski i Grafički fakultet, Politološki na smjer novinarstvo, te Veterinu, dok su se na Pravni fakultet upisali studenti u Zagrebu, Osijeku i u Splitu. Troje studenata odlaze u Rijeku, na Turističko-hotelijski fakultet, također troje mladih ide u Split, a jedna studentica odlazi za Zadar.

»Interesantno je kako veoma mali broj studenata odlazi na studije u Osijek, ove godine njih svega šest, iako je Osijek bliži od Zagreba i ima iste

nosti sa samim Studentskim centrom. Na koncu, svima upisanima omogućen je nesmetani smještaj za ovu akademsku, 2006. i 2007. godinu. Samo je jedan student, koji će studirati u Splitu, odustao od smještaja u domu.

»Što će biti sljedećih godina sa studentima u studentskim domovima, kako onih koji će se upisivati prvu godinu tako i onih koji su na višim godinama fakulteta, to je zasad teško reći, ali je jedno poznato, studenti koji sad upisuju više godine studija, za njih se teško može na ovaj način potpomoći pri smještaju u dom.

Naravno, postoji i tu borba za njihov smještaj, a uvijek se nađe par studenata koji su školsku godinu završili s velikim brojem nepoloženih ispita i tada nastaje problem kako ih upisati i smjestiti u dom. Znam da nije lako studirati i položiti ispite iz prve, druge ili treće, ali će se neki morati puno više truditi, nego što se sada trude, jer na kraju o njihovom uspjehu ovisi upis u više godine studija, smještaj u dom i konkuriranje na natječaj za dodjelu stipendije. Ove godine smo obavili razgovor sa svakim studentom pojedinačno i s ponekim roditeljima, i mogu reći kako su mnogi studenti cijelu stvar shvatili vrlo ozbiljno, dok na žalost neki od njih i nisu. Smještaj u studentske domove za svaku sljedeću akademsku godinu će ovisiti o njima samima ili bolje rečeno o njihovom uspjehu tj. prosjeku ocjena i polaganju ispita na vrijeme», kaže Mirela Lucić.

POTPORA: Do prošle školske godine bila je odobravana financijska potpora Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, u vidu stipendiranja studenata. Vjeruje se kako će ta potpora postojati i ove školske godine, što će se najprije vidjeti objavljivanjem natječaja, negdje u veljači ili ožujku 2007. godine, tj. po završetku prvog semestra. U posljednjem objavljenom natječaju za dodjelu stipendije prednost pri dodjeli stipendija imali su studenti nacionalne grupe predmeta, što znači hrvatski jezik, povijest, zemljopis, razredna nastava i teologija. Što će biti propisano novim natječajem, još nije poznato. U svakom slučaju oni studenti kojima je stipendija odobrena, potpisivali su ugo-

vor s Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija. Istim ugovorom regulirane su i obveze i prava davatelja i primatelja stipendije. Tim slijedom korisnici stipendije bili su dužni priložiti potvrdu o redovitom praćenju nastave i o postignutim rezultatima, jer u protivnom može se raskinuti ugovor o stipendiranju. Naravno, da tu postoji mogućnost povrata stipendije, na primjer, ukoliko student mora ponavljati godinu. Također Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija ima pravo svake godine propisati i neke nove uvjete za dodjelu stipendija. Postavlja se jedno vrlo zanimljivo pitanje, može li se već ove akademske godine u ugovoru o stipendiranju pojaviti klauzula o povratku studenta u Srbiju? U svakom slučaju javnost će sigurno biti obaviještena na vrijeme o uvjetima stipendiranja za akademsku 2006. i 2007. godinu.

»Na samom početku prijavljivanja na studije u Republici Hrvatskoj, imali smo prijavljenih šezdesetak studenata, a od toga upisalo se trideset i dvoje. Ta razlika studenata odnosi se i na one koji su od studija oduštili nakon što su bili upoznati s činjenicom kako ne moraju svi studenti dobiti stipendiju Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija. Veći dio od šezdeset prijavljenih mislio je kako su se od trenutka prijavljivanja na studij, riješili svih svojih problema, krenuvši od toga kako će imati pravo direktnog upisa na fakultete, budući da su pripadnici dijas-pore, preko besplatnog smještaja u domu i prehrane, pa sve do samog stipendiranja. S obzirom da smo sa svakim ponao-sob razgovarali i upoznali ih s cijelom situacijom oko uvjeta školovanja i stipendiranja u Republici Hrvatskoj, dobar broj njih je u odmah odustao«, pojašnjava Mirela Lucić.

Svakako, osim stipendije koju Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija daje studentima hrvatske nacionalne zajednice, studene smo već prilikom prvih razgovora upoznali, te ih uputili da prate i druge natječeje za stipendiranje, između ostalog Ministarstva znanosti Republike Hrvatske, tzv. stipendija A kategorije. To je stipendija koja se odnosi na one studente koji su, što

se tiče prve godine, postigli iznimne rezultate na samom prijemnom ispitu, a na višim školskim godinama onim studentima koji postignu odličan rezultat tj. uspjeh na kraju školske godine. Ona se do sada odobrala na 12 mjeseci u godini, za razliku od stipendije koju daje Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija koja se odobrava na 10 mjeseci. Ove godine od ukupno devetnaest studenata koji su upisali redovni studij u Zagrebu, troje će se školovati redovno, ali samo uz djelomičnu potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa

je situacija s ispitima, a sve sa ciljem kako bi se polako mogli pripremiti koraci za sljedeću akademsku godinu. Ove godine uspostavio se s njima jedan poseban odnos, a komunikacija će se sigurno održati, posebno sa studentima za čiji povratak u Srbiju, postoji poseban interes, od strane hrvatske zajednice, takvih bi u budućnosti trebalo biti sve više, jer kako je poznato od ove godine formirani su i peti razredi osnovne škole gdje se nastava odvija na hrvatskom jeziku. U konačnici postoji i želja za osnivanjem hrvatske gimnazije, a svakako treba napomenuti da se i sve

Studentski dom Stjepan Radić u Zagrebu

Republike Hrvatske, a ostali će biti u cijelosti na proračunu Republike Hrvatske.

KOMUNIKACIJA: Prati se rad svih studenata, koji u Republiku Hrvatsku odlaze na studije, a posebno onih koje Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija stipendira. U kojoj se mjeri studenti javljaju u Ministarstvo, to ovisi o njima samima, oni koji su zainteresirani nešto naučiti oni se redovito javljaju, a poneki se javljaju tri dana prije useljenja u dom s nepoloženim ispitima. Ove godine studenti su prije odlaska bili pozvani u Generalni konzulat, sa svima se porazgovaralo, a zamoljeni su javiti se po smještaju u domove, a sve u cilju da se ostvari daljnji kontakt i pruža pomoć prilikom boravka u Republici Hrvatskoj. Po riječima Mirele Lucić, oni se svi mogu javiti u bilo koje vrijeme tijekom dana, pružit će im se adekvatna pomoć. »Može im se pružiti bilo kakva pomoć osim one da se uči i polaže umjesto njih samih. Također, pred kraj školske godine molili smo da se jave u Generalni konzulat, kako bismo na vrijeme saznali kakva

više hrvatskih tvrtki otvara na području Srbije i sasvim sigurno će biti zanimljivih natječaja za radna mjesta struke koje studenti završavaju ili će istu steći za koju godinu u Republici Hrvatskoj.«

PORUKE STUDENTIMA: Konzulica Mirela Lucić nadalje ističe kako priželjkuje da se što veći broj studenata nakon završenog studija u Republici Hrvatskoj vrati u zemlju u kojoj žive, jer bi sasvim sigurno sa svim svojim stečenim znanjima u Republici Hrvatskoj, mogli puno pripomoći hrvatsku nacionalnu zajednicu kao i državu u kojoj su se školovali i u kojoj žive. Za povratkom studenata trebao bi postojati interes i u Hrvatskom nacionalnom vijeću jer na taj način, po osobnom sudu, jačaju zajednicu. Naravno da je povratak iz Republike Hrvatske individualna stvar svakog pojedinca i ona ovisi o gospodarskim i drugim prilikama u ovoj zemlji, a to se posebno odnosi na mogućnost zapošljavanja. Vrlo je teško unaprijed reći hoće li se netko vratiti, fakultet ipak traje četiri, pet godina, ali u svakom slučaju treba mladima dati do zna-

nja da svaki njihov ostanak u Republici Hrvatskoj ili odlazak u neku treću zemlju slabi hrvatsku zajednicu u ovoj zemlji. Svima bi nam trebao biti interes da se sav njihov potencijal kojeg posjeduju iskoristi na najbolji mogući način, da im se da na značaju, posebno što su to mladi ljudi od kojih se itekako puno može naučiti, a sve s ciljem da sve strane budu zadovoljene, poručila je konzulica Mirela Lucić.

»Nemamo nekakve točne informacije o broju studenata koji su se do sada vratili, a stipendirani su od strane Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske, ali može se reći kako ih se do sada vratilo svega oko 15 posto. Možda je čak i to prevelik postotak u odnosu na one koji su otišli na studij u Republiku Hrvatsku. Svakako ima tu i onih studenata koji su se vratili, pa se nisu mogli tu zaposliti u struci, a u Republici Hrvatskoj im se ipak pružila prilika za zasnivanje radnog odnosa, pa su se ponovno vratili u Hrvatsku. O kojem se broju tu radi, teško je reći. Ono što bismo poručili sljedećoj generaciji, koja se želi upisati iduće godine na studije u Republici Hrvatskoj, svakako je da iskoriste priliku pohađanja sati njegovanja hrvatskog jezika, koje se odvija u subotičkoj Gimnaziji, jer tako mogu puno naučiti što će im svakako olakšati polaganje prijemnog ispita i postizanja dobrih rezultata na istima, a puno će im pomoći i u samoj komunikaciji za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj. Druga poruka se odnosi na one koji u sljedećim godinama imaju želju nastaviti svoje školovanje u Hrvatskoj, a nemaju regulirao hrvatsko državljanstvo, da na vrijeme podnesu svoje zahtjeve, jer postupak i ne traje tako kratko. I na kraju svim studentima koji su se ove godine upisali kako na prvu godinu studija u Republici Hrvatskoj, tako i na više godine studija želim uspješnu akademsku 2006. i 2007. godinu i želim im da godinu završe sa što boljim uspjehom i što većim brojem položenih ispita. Onima koji ove godine završe svoje akademsko obrazovanje želim da im se ispuni želja koju smo svi imali kod odlaska na studij, a to je da se u što kraćem vremenu zaposle i rade onaj posao za koji su se školovali.« ■

Sutra počinje, a u iduću nedjelju se nastavlja program proslave jednog od četiri blagdana hrvatske nacionalne manjine u Republici Srbiji

Obilježavanje dana rođenja bana Josipa Jelačića

*U subotu 7. listopada, u Petrovaradinu otvorenje izložbe hrvatskih slikara iz Srijema i predstavljanje nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ« * U nedjelju 15. listopada koncelebrirana sveta misa u petrovaradinskoj crkvi Svetog Jurja i svečana akademija u Domu sindikata u Novom Sadu **
Završna svečanost u ponedjeljak 16. listopada u Subotici

Otvorenjem izložbe hrvatskih slikara iz Srijema u izložbenom prostoru vinarijuma »Ban« (u rodnoj kući bana Josipa Jelačića) u Petrovaradinu, sutra, u subotu 7. listopada, počinje program proslave obilježavanja dana rođenja bana Josipa Jelačića, jednog od četiri blagdana hrvatske nacionalne manjine u Srbiji. Otvorenje izložbe je u 17 sati, nakon čega će s početkom u 19 sati, u Klubu mladih Srijema (podrum Vikarijata) uslijediti predstavljanje nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ« na kojoj će o knjigama govoriti ravnatelj te kuće Zvonimir Perušić, urednik nakladničke djelatnosti Milovan Miković i književnici Jasna Melvinger i Petko Vojnić Purčar.

Program proslave nastavlja se u iduću nedjelju 15. listopada, kada će u crkvi Svetog Jurja u Petrovaradinu s početkom u 18 sati, biti služena koncelebrirana sveta misa, koju će predvoditi pomoćni biskup đakovački i srijemski i generalni vikar za Srijem msgr. Đuro Gašparović.

Istoga dana, s početkom u 19 i 30 sati, u Domu sindikata u Novom Sadu (Bulevar Mihajla Pupina broj 24) bit će održana svečana akademija u čijem će programu sudjelovati: Mješoviti zbor HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina pod ravnanjem Vesne Kesić-Krsmarović, Tenorski trio iz Zagreba – Marin Kopilović, Domagoj Dorotić i Vedran Jurković – uz glasovirsku

Najslavniji hrvatski ban

Ban Josip Jelačić rođen je u Petrovaradinu 16. listopada 1801. godine, od majke Ane i oca Franje, zapovjednika pukovnije, i istoga dana kršten u župnoj crkvi Svetoga Jurja. Najslavniji hrvatski ban potječe iz jedne od najuglednijih plemićkih obitelji, čiji su se članovi isticali hrabrošću, obrazovanjem, častima i titulama koje su zaslužili u bojama s Turcima i u napoleonskim ratovima.

Školovan u bečkom Therezianumu, govorio je njemački, francuski, mađarski i latinski. Bio je uspješni zapovjednik banske pukovnije u Glini.

Za hrvatskog bana svečano je ustoličen 5. lipnja 1848. godine, na trgu svete Katarine u Zagrebu, svečano prisežući pred patrijarhom Srpske pravoslavne crkve Josifom Rajačićem.

Umro je u Zagrebu, 19. svibnja 1859. godine poslije teške bolesti.

pratnju Vedrana Milića, članovi Odjela za hrvatski jezik i književnost HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina koji vodi Branka Dačević, Dramski i recitatorski odjel HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora čija je voditeljica Marija Šeremešić i Folklorni odjel HKPD »Tomislav« iz Golubinaca u pratnji tamburaškog orkestra pod ravnanjem Ilije Žarkovića.

Završna svečanost u povodu obilježavanja blagdana održat će se u ponedjeljak 16. listopada u Subotici, kada će u Velikoj

vijećnici Gradske kuće, s početkom u 18 sati, koncert održati Tenorski trio iz Zagreba – Marin Kopilović, Domagoj Dorotić i Vedran Jurković – uz glasovirsku pratnju Vedrana Milića, te potom u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo«, s početkom u 19 i 30 sati, biti priređen domjenak.

Suorganizatori proslave su HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina i Hrvatsko nacionalno vijeće.

D. B. P.

Proštenje u Bačkom Bregu Sveti Mihovil - moćni zaštitnik

BAČKI BREG – Župa sv. Mihovila Arkandela iz Bačkog Brega je u petak 29. rujna proslavila svoje proštenje. Svetu misu predvodio je vlč. Goran Vilov iz Bačkog Monoštora, a suslavili su svećenici Marijan Dei, Ivan Vinkov, Antika Egedi, Vilika Bunfold, Mihalj Zelić, karmelićani Bernardin Vizmeg i pater Srećko iz Sofije, đakon Stipan Periškić i župnik domaćin Davor Kovačević. U svojoj propovjedi vlč. Goran Vilov je govorio o anđelima, a najviše o sv. Mihovilu, zaštitniku bereške

župe, o njegovom značaju za vjerni puk i o njegovom prikazu u umjetnosti.

»Svi se mi radujemo kad imamo nekoga tko nas štiti, jer se osjećamo sigurnima, osjećamo se mirnima, tako da je lijepo imati zaštitnika na nebu, a mi ga imamo, vrlo moćnoga i jakoga – Mihovila«, rekao je u propovjedi vlč. Vilov.

Također, on je opomenuo i na veliku bolest današnjice, našeg naroda i naših krajeva. »Sveti Mihovil je zaštitnik i od kuge. Možemo reći da u današnje vrijeme u našim zemljama nema kuge kao nekada, ali imamo bijelu kugu, proređujemo se i sve nas je manje i manje, stoga je zgoda njemu se pomoliti za moćan zagovor«.

U nedjelju 1. listopada u bereškoj su crkvi slavljene dvije svete mise, također posvećene sv. Mihovilu. Predvodio ih

je vlč. Davor Kovačević, a misama su bili nazočni i mnogi gosti koji su toga dana došli u Breg na proštenje kod rodbine i prijatelja. Na igralištu »Paja« odigrana je i nogometna utakmica između ekipa »Metalac« iz Sombora i bereškog »Dinama« u kojoj su pobijedili domaćini s dva gola razlike.

Z. Gorjanac

Susret Petrovaradinaca u selu Oprisavci kraj Slavanskog Broda

Prijatelji na okupu

Kao i svake godine, poslije blagdana Uzvišenja svetog križa, pitomo slavonsko selo Oprisavci pokraj Slavanskog Broda bilo je mjesto okupljanja Srijemaca ovog starog i slavnog grada na desnoj obali Dunava, ponosnog na svoju bogatu prošlost i tradiciju slobode i pravde

Piše: Zlatko Žužić

Tog 24. rujna ove godine, iz guste jesenske magle što se vukla po poljima pospane Slavonije, izranjala je prohladna jesenska nedjelja, dan tradicionalnog okupljanja Petrovaradinaca u Republici Hrvatskoj. Kao i svake godine, poslije blagdana Uzvišenja svetog križa, pitomo slavonsko selo Oprisavci pokraj Slavanskog Broda bilo je mjesto okupljanja Srijemaca ovog starog i slavnog grada na desnoj obali Dunava, ponosnog na svoju bogatu prošlost i tradiciju slobode i pravde.

Zar je potrebno ikoga podsjećati na duboke povijesne tragove koje je ostavio Petrovaradin, taj vidikovac široke i beskrajne srijemske ravnice, okružene moćnim rijekama Dunavom i Savom, Bosutom i Vukom, za koji su još stari Rimljani govorili da je »delicium mundi« - raj zemaljski. Ima li onih koji ne znaju za četiri petrovaradinske crkve: Svetog Roka, Snježne gospe Tekijske, Svetog Juraja i Svetog križa, koji ne znaju za povijesnu 1716. godinu i veliku pobjedu nad turskom vojskom kod Petrovaradina, za Petrovaradinsku tvrđavu, taj biser vojnog baroka, čiji su hodnici i komunikacije dugi oko 16 kilometara, ili nisu svjesni činjenice da je to grad u kojem je 1801. godine rođen jedan od najvećih Hrvata svih vremena, veliki ban *Josip Jelačić*, čije ime nosi i centralni trg glavnog grada Republike Hrvatske.

OVOGODIŠNJI SUSRET: O Hrvatima u Srijemu koji su uvijek stajali na vjetrometini zbivanja i kojima povijesna sudbina nije bila naklonjena, govorio je vlč. Stjepan Sokolović na svetoj misi u Crkvi Uzvišenja svetog Križa u Oprisavcima, s kojom je počeo ovogodišnji susret Petrovaradinaca i time odškrinuo dio neizbrisive hrvatske povijesti Srijema i Petrovaradina, grada koji je početkom 20. stoljeća s 98 posto hrvatskog stanovništva bio »najhrvatskiji« grad.

Ovom tradicionalnom okupljanju iseljenih Petrovaradinaca i ove su godine nazočili predstavnici HKPD-a »Jelačić«

Susret Petrovaradinaca počeo je svetom misom u Crkvi Uzvišenja sv. Križa u Oprisavcima

iz Petrovaradina, na čelu s predsjednikom *Petrom Barbekom*.

Zamoljen da komentira ova redovita okupljanja iseljenih Petrovaradinaca, Petar Barbek je rekao kako je zbog toga istovremeno i sretan i tužan. »Tužan sam što ovi moji Petrovaradinci nisu više tamo gdje pripadaju i srcem i dušom, u svome rodnom gradu, a sretan što vidim da su se snašli u svojoj novoj sredini i što nisu zaboravili Petrovaradin. Evo, moram se pohvaliti da sam, pored *mons. Stjepana Milera* i prečasnog *Marka Kljajića*, izabran za počasnog predsjednika iseljenih Petrovaradinaca, organiziranih kroz Zavičajni klub 'Jelačić', a to mi je velika čast i ponos«.

ISTINSKO PRIJATELJSTVO: Organizator i domaćin ovog susreta Petrovaradinaca bio je, kao i svaki put do sada, vlč. Sokolović, župnik u Oprisavcima nedaleko od Slavanskog Broda, u čijim se prostorima iseljeni Petrovaradinci okupljaju već godinama. Petrovaradinci su uvijek bili počašćeni dobrotom svog bivšeg dugogodišnjeg župnika koji je u Petrovaradin, u

župu sv. Roka, stigao 15. ožujka daleke 1969. godine, kao mladi župnik i ostao punih 17 godina.

U tih 17 godina, do preseljenja u Brodsku Varoš, između Petrovaradinaca i tada 24-godišnjeg župnika, rodilo se istinsko prijateljstvo koje traje sve do današnjih dana, a upravo iz tog prijateljstva iznikli su i ovi tradicionalni susreti. Vlč. Stjepan Sokolović rođen je Slavonac, iz Šumeća, 15 kilometara zapadno od Slavanskog Broda i odličan je poznavatelj ravničarskog mentaliteta. Na pitanje koliko godina traju ova okupljanja, odgovara da ona zapravo nisu nikada niti prestajala od njegovog dolaska u Petrovaradin, samo su mijenjala mjesto i formu.

»Okupljanja ovih dragih, vrijednih i čestitih ljudi počela su zapravo zahvaljujući *Janiki Karnašu*, vrsnom glazbeniku i još vrsnijem čovjeku, koji je godinama svirao u Crkvi sv. Roka u Petrovaradinu i snažno utjecao na generacije Petrovaradinaca«, dodaje vlč. Sokolović koji je zadnje rečenice izgovarao gotovo vičući, ne bi li

nadglasao raspjevane Srijemce što su pjesmom i po kojem suzom lutali »divnim kićenim Srijemom«. A kada je o pjesmi riječ, Petrovaradinci i Petrovaradinke pokazali su se nenadmašnim.

DRUŽENJE UZ PJESMU: Prvi su s pjesmom uz tambure započeli mladi Slavonci iz tamburaškog sastava »Šokačka ruža«, praćeni stručnim okom svoga učitelja, Petrovaradinca *Josipa Topića*, zvanog *Džo*, koji je u njih utkao svoje veliko i dugogodišnje tamburaško znanje, dok je organizator tamburaških sekcija u okviru svoje župe vlč. Sokolović sve to zadovoljno promatrao. Za vrijeme izvrsne svirke ovih mladih tamburaša (»samo ih još treba izbrusiti!« primjedba starog »kontraša« *Marijana Jergovskog*) Petrovaradinac *Josip Petanjak* pričao mi je kako je ranih sedamdesetih godina upravo velečasni Sokolović inzisti-

Župnik Sokolović i danas u župi Oprisavci primjenjuje isti »recept«, tako da trenutno ovo malo slavonsko mjesto ima stotinu gitarista, a dio njih svake nedjelje pjeva i svira u crkvenom zboru. Nakon »Šokačke ruže« stvar je u svoje ruke uzela »Patoka« (veterani iz petrovaradinskog Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Jelačić«) u sastavu *Josip Pokas*, *Vlatko Karnaš*, *Goran Sudi*, *Štefika Rangelov* i *Miroslav Srdić*. Nakon njih gitara su se uhvatili dvojac *Josip Topić* - *Džo* i *Josip Petanjak* koji su prošetali repertoarom »Pro arta« (»Lola«, »Elena«, »Djevojka sa planine«, »Dolina našeg djetinjstva«, »Crvene jabuke«, »Toplo ljeto«...), kao i ostalih, u to vrijeme popularnih pjesama (»Još malo«, »Zbog jedne divne crne žene«, »Marijana«, »Na brigu kuća mala«...), ali i petrovaradinskih internih pjesmama iz

skim sjećanjima pa su se tako prisjetili i podatka da je Dunav pokraj serpentinske uzvišice, na kojoj je podignuta tvrđava i od koje je kasnije i nastalo naselje, širok 350 m, a da se sama tvrđava, taj biser vojnog baroka, gradila od 1692. pa sve do 1780. godine i da je, što mnogi ne znaju, od tog petrovaradinskog šanca kasnije nastao Novi Sad, danas glavni grad Vojvodine.

Sjetili su se i da je jedna od najstarijih škola u Srijemu bila franjevačka u njihovom gradu, otvorena 1708. godine, da bi je 1726. Isusovci pretvorili u javnu školu te da se nedaleko od njihovog mjesta, u Tekijama, nalazi zavjetna katolička crkva kojoj je župnik i poznati hrvatski pisac Ilija Okrugić-Srijemac dao sagraditi dva gotska zvonika i da je ona danas glavno mjesto proštenja naših ravničarskih krajeva. Sjetili su se oni i brojnih zaslužnih ljudi koji su

Vlč. Stjepan Sokolović sa članovima HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina

rao na kupnji instrumenata i zajedničkom sviranju na sv. misama u Crkvi sv. Roka, ali i druženju tada mladih Petrovaradinaca. Što je tada značila gitara i kako je teško bilo do nje doći, najbolje ilustrira podatak da su budući tamburaši novcem svog zajedničkog dobrovoljnog rada kupovali jedan po jedan instrument kako bi mogli vježbati. Upravo ta zamisao i vizionarstvo veleasnog Sokolovića i, naravno, uporni rad mladića iz župe Svetog Roka rezultirali su jezgrom odličnih instrumentalista i, što je još važnije, pravih prijatelja od kojih je iznikao tamburaški sastav, koji je tih godina »harao« Petrovaradinom i šire. Sastav su činili braća *Stjepan* i *Marijan Jergovski*, *Nikola Jelečanin*, *Ladislav Kovač* i, danas još uvijek glazbeno aktivan *Branko Čorić*.

»podruma«. U kratkoj pauzi nastupa dueta *Josip*, solo, »a capela« točkom, istaknuo se najmlađi petrovaradinski djed, *Marijan Jergovski* s pjesmama iz naftalina, a nakon njega ponovno se vratila »Šokačka ruža« pa onda opet »Patoka«, pa je *Štefika Rangelov* na gitari otpjevao splet evergreena (»Ruže su crvene«, »Dok palme njišu grane«, »Suze liju plave oči«...), pa onda opet »Šokačka ruža«, zatim »Patoka« i tako sve do kasno u noć.

PREBIRANJE PO SJEĆANJIMA: Ali nisu Petrovaradinci samo svirali, pjevali i plesali, već su i prebirali po petrovaradin-

djelovali i stvarali tijekom duge i bogate prošlosti njihovog grada, kao i svojih sugrađana, prijatelja, kojih već odavno nema. Također su se prisjetili da je o njima, stanovnicima ovog Gibraltara na Dunavu, stari Petrovaradinac i ljekarnik, *Matošev* pradjed, *Franjo Šams* napisao: »Hrvati ljube starinske običaje, dobre su čudi, ustrajni u radu i vrlo gostoljubivi. Muževi rade marljivo, žene vole red i čistoću u kućama. Muškarci, doduše, vole vino, ali kako sami obrađuju vinograde, piju umjerenost i ne škodi im nimalo!«. Uzevši u obzir činjenicu da je to zapisano daleke 1830. godine, u šali su prokomentirali da bi se danas moglo dodati kako Petrovaradinci i dalje (još više?) vole vino, da ga piju te da im i dalje ne škodi osim vozača, zbog hrvatskog zakona od 0,00 posto alkohola u krvi.

Tamburaški sastav »Patoka«, veterani HKPD »Jelačić«

Izbori u Bosni i Hercegovini

Lijepe želje nadomjestile mogućnosti

Krizu postdejtonske Bosne snažnije su oslikali događaji oko ostavke Blaža Sliškovića nego prvolistopadski izborni rezultati. Slišković, Hrvat, kojeg nisu birali samo Hrvati i koji nije selektor reprezentacije zato što je Hrvat, postavio je prave momke na prava mjesta, no upravo se to nije svidjelo publici i vlastima; izbori su, suglasni su predstavnici nacionalnih stranaka, na pogrešna mjesta doveli pogrešne ljude – to se nikome ne sviđa, no nitko zbog toga ne podnosi ostavku

Piše: Zdenko Samaržija

Rezultati prvih postdejtonskih izbora, koje su u cijelosti proveli organi BiH, na vidjelo su iznijeli svu patologiju bosanskoga društva.

Dok je Bosna i Hercegovina pod protektoratom malo je vjerojatno da su mogući incidenti većih razmjera, no podsjetimo da iduće godine istječe mandat međunarodnim snagama, civilnim i vojnim, i oni napuštaju Bosnu i Hercegovinu te rukovođenje državom prepuštaju legalno izabranim predstavnicima.

CENTRI MOĆI: Retorika u promidžbenoj kampanji nerijetko je doticala samo dno ljudskoga dostojanstva, a i stvarala klimu izvanrednoga stanja; ako naša opcija ne pobijedi, nestat će našeg entiteta (Republike Srpske), naše nacije (Hrvata) ili nas (Bošnjaka). Ili, prevedimo to na profaniji jezik – nestat će naših centara moći. U postojećim centrima moći uhljebili su se apartčiki nacionalnih stranaka, koji još

Republike Srpske), centri se moći međusobno uvažavaju i ne ulaze u ozbiljnije konflikte. Funkcije su shvaćene kao sinekure, a ne kao mogućnost da se ostvarivanjem vlastitih vizija poboljša život zajednice.

Dakle, politička volja postoji samo za očuvanje postojećih pozicija. Politički rad se svodi na neprestano unutarnacionalno prosijavanje novih kadrova. Personalne se promjene događaju rijetko i to samo kada predstavnici međunarodne javnosti upru prst u nekoga dužnosnika – mračna prošlost, kriminalna djelatnost i korumpiranost nisu razlozi za smjenjivanje prokušanih kadrova.

NEMOĆ MEDIJA: Zadnjih dana izborne kampanje u Sarajevu je održan okrugli stol o ulozi medija u pronalaženju ratnih zločinaca koji je pokazao svu tragikomičnost građanske svijesti i nemoć javnosti da ista promijeni kako u Bosni; nešto je bolja situacija u nekim postjugoslavenskim državama. Autori članaka, kolumni i monografija naveli su imenom i prezimenom nalogodavce i izvršitelje pojedinih zločina, dokumentirali iznesene stavove izjavama žrtava, ubicirali njihove trenutne adrese ili funkcije (sic!), no pravosuđe odmahuje lijevom uhom na dokaze koje podastiru novinari. Nemoćni da ista promijene, djelatnici bosanskih medija odlučili su provesti natjecanje u najljepšim željama za ove izbore – patetičnu blasfemiju su i ukoričili.

MOĆ NAD MEDIJIMA: Stotinu i jedna javna osoba Bosne i Hercegovine oglasila se

Blaž Slišković

Tjednima već internetom kruži pošalica o kriterijima pri odabiru nogometnih reprezentativaca BiH koje je međunarodna zajednica postavila pred Blaža Sliškovića. Dokument donosimo u cijelosti.

Blaž Slišković je vodeći nogometnu reprezentaciju Bosne i Hercegovine ostvario principe koje je u snoviđenju poželio jedan književnik. Ženama je neodoljiv, karijera mu je zavidna, govori nekoliko jezika, a okupio je momčad odličnih, najboljih igrača, koji u reprezentaciju nisu došli ni po babi, ni po stričevima, ni po očevima, ni po braći, ni po Dini Pokrovcu. Međutim, Milorad Dodig je nedavno komentirao stanje duha bosanskih Srba i rekao da u reprezentaciji BiH igra 11 Srba iz Republike Srpske, protiv te i takve reprezentacije bili bi umalo svi Srbi iz Republike Srpske.

u svojoj nemoći. Pobijedila je želja jednog književnika. On je, naime, poželio da Bosna ima jednog predsjednika, lijepog, mladog, koji govori barem četiri svjetska jezika. Sanjari da se u bosanskim školama uči na jednom jeziku, materinjem, našem. Da se u istim tim školama uče sve religije. I još štošta je on poželio. Lijepim je željama nadomjestio mogućnosti koje današnja Bosna ima. No, kada je već na ramenu, onda je bolje da je glava u oblacima nego u pijesku. Čovjeku bude lakše.

STRAH OD GOSPODARSKOGA PROGRAMA: Građanske su stranke prigova-

dugo ne namjeravaju ispustiti vlast iz ruku niti će dopustiti izrastanje novih središta moći – Bosna ima četiri puta više uposlenih u državnim službama od europskoga prosjeka.

Ukratko, oligarhija čini sve da do suštinskih promjena ne dođe tako skoro. Premda su suprotstavljeni (na primjer, Ministarstvo policije Federacije BiH i isto Ministarstvo

Dva poteza nogometnog izbornika

Svatko tko u Bosni prati nogomet, a takvih je približno 98 posto stanovnika Bosne, slaže s oba poteza Blaža Sliškovića: treba je, suglasni su, dati ostavku nakon onakve reakcije publike; odlično je što je ostavku povukao – ta to je dobro plaćeno radno mjesto. Zašto bi se zbog nekolicine nedoraslih priključio armiji nezaposlenih, koja je u Bosni premašila pola milijuna.

Izbori u brojkama

Na čak 773 kandidacijske liste, koje su predložile političke partije (njih 36 partija), 8 koalicija i 12 lista nezavisnih kandidata, našlo se 7200 kandidata, od kojih su birači trebali odabrati 518 obnašatelja vlasti. Približno 2.700.000 stanovnika Bosne i Hercegovine s biračkim pravom, umalo pola milijuna više nego na prošlim izborima, biralo je članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine, zastupnike u Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodnu skupštinu Republike Srpske i Skupštinu kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine te predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske.

Na birališta je izašlo 54,8 posto. Tamo ih je dočekalo 18.000 članova biračkih odbora, koji su honorirani sa 30, 60 ili 110 konvertibilnih maraka. Država je u ažuriranje biračkih spiskova, pripremu i izvođenje izbora utrošila 3.400.000 KM, a ne zna se koliko su potrošile stranke i stotine neovisnih kandidata i njihovih lista.

rale nacionalnim strankama da su korumpirane te da je većina stranačkih kandidata puna mrlja u karijeri, a nacionalne su se stranke obušavale na političke konkurente nižući fraze o nekompetentnosti nezavisnih kandidata te kandidata građanskih stranaka. Naravno da nitko u Bosni nema

viziju gospodarskoga oporavaka; nitko nema viziju kako riješiti mnoge društvene probleme, no svatko tko se kandidirao na ovim izborima jasno je ukazivao na nedostatke mogućih konkurenata.

Hrvati, najmanje brojan konstitutivni narod, natjecali su se na izborima na listama mnogih stranaka. Stranke s hrvatskim predznakom udružile su se u nekoliko koalicija i nisu izašle na izbore s jedinstvenim programom niti su pronašli kandidata kojeg bi svi podržali. I dogodilo se ono što su pretpostavljali analitičari, vrištali pred tom mogućnošću predstavnici svih stranaka s hrvatskim predznakom, a bili sigurni predstavnici građanskih opcija – predstavnik hrvatskoga naroda u Predsjedništvu BiH neće biti iz stranaka s nacionalnim predznakom. Sada slijede šizoidni postupci karikaturalnih spodoba, koje su izgubili izbore.

GAŽENJE: O budućnosti BiH ne treba ozbiljno razgovarati – Bosni slijedi lagano i sigurno umiranje. Armija nezaposlenih,

korumpirano vodstvo i nedostatak želje za promjenama su tri bosanske zvijeri, koje vrebaju bosanski proračun, prekidaju investicijske cikluse i otvaraju bosansko društvo brojnim neželjenim pojavama. Vakuum na polju hrvatskoga nacionalnoga programa duboko se reflektira među Hrvatima u zemljici Bosni; najveća stranka u Bosni je stranka hrvatskih apstinenata, ljudi čije su snove iznevjerili upravo hrvatski političari.

Rezultati

Prema preliminarnim rezultatima izbora u BiH, kandidat Stranke za BiH Haris Silajdžić, Saveza nezavisnih socijaldemokrata Nebojša Radmanović i SDP-a Željko Komšić novi su članovi Predsjedništva BiH. U Republici Srpskoj je pobjedu na svim razinama odnijela stranka Milorada Dodika, dok su u Federaciji najviše glasova dobili SDA, Stranka za BiH i HDZ.

Hrvati nisu na ovim izborima glasovali za Hrvate – većina Hrvata nije izašla na izbore.

Sudbina Hrvata u Bosni sada je u rukama drugačijih Hrvata. Vrijeme neće ništa pokazati, vrijeme će pregaziti ili Hrvate u Bosni ili one koji će u njihovo ime rukovoditi Bosnom narednih godina. Nakon poplave, znamo, isplivaju fekalije, no sad kada se poplava nad Bosnom povlači, počele su nicati nove biljke. Nadajmo se da to nisu (hrvatski) korovi. ■

I kad nema ništa, Bosna duha ima

Internetski Pravilnik za izbor nacionalne fudbalske/nogometne selekcije Bosne i Hercegovine:

Prvi tim broji jedanaest igrača.

Sva tri konstitutivna naroda moraju biti podjednako zastupljena, prema posljednjem popisu stanovništva i sljedećim pravilima:

- desno i lijevo krilo moraju biti različite nacionalnosti.
- centarfor mora biti iste nacionalnosti kao golman.
- lijevi bek i lijevi half ne mogu biti iz istog entiteta.
- svi kantoni moraju imati najmanje po jednog predstavnika u prvom timu.
- bilo koja dva igrača ne mogu imati istog tetka.
- najmanje jedna trećina igrača moraju biti povratnici.
- broj igrača s bradom ne može biti veći od broja igrača bez kose.
- neparni brojevi dresova moraju biti ravnomjerno raspoređeni.
- na lijevoj polovici terena mora biti podjednak broj igrača sve tri nacionalnosti.
- na desnoj polovici terena mora biti podjednak broj igrača sve tri nacionalnosti.
- u napadu mora biti podjednak broj igrača sve tri nacionalnosti.
- u odbrani mora biti podjednak broj igrača sve tri nacionalnosti.
- ne mogu nastupati igrači koji borave u tuđoj imovini.

Amandmani koji se odnose na tijek igre:

- kaznene udarce ne mogu izvoditi zaredom igrači iste nacionalnosti.
- vrijeme držanja lopte u nogama mora biti ravnomjerno raspoređeno na sva tri naroda.

Osim ovih pravila, za prijem u Europu prvi tim mora zadovoljavati i sljedeće uvjete:

- najmanje jedna trećina igrača moraju biti homoseksualci.
- najmanje jedna trećina igrača moraju biti ljevaci.
- svi igrači moraju surađivati s Haškim sudom.

Priopćenje Vijeća DSHV-a nakon održane sjednice u Subotici

Izvršni odbor HNV-a odbija donijeti proračun

Odnos dvije najznačajnije hrvatske institucije u Vojvodini bio je u središtu pozornosti sjednice Vijeća DSHV, održane 27. rujna 2006. u Subotici. Izvršni odbor Hrvatskog nacionalnog vijeća već neprimjereno dugo odbija donijeti i verificirati proračun za tekuću godinu. Na taj način dovodi se u pitanje sama legalnost rada. Očito odsustvo uobičajene demokratske procedure u raspolaganju financijskim sredstvima povod je sve dubljim podjelama unutar hrvatske nacionalne zajednice u Vojvodini. Takvo stanje ne može se ničim pravdati niti prihvatiti. Politička odgovornost DSHV nalaže da se preduzmu mjere koje će stati na put slabljenju hrvatskog manjinskog korpusa zbog privatiziranja izvršne vlasti u HNV.

U tom cilju krenut će se od otklanjanja vlastitih propusta i inzistiranja na dosljednijem korištenju zakonskih i statutarnih mogućnosti.

Idući u susret očekivanim izbornim aktivnostima, imenovan je Glavni izborni stožer DSHV. Očekuje se da u najkraćem roku Stožer donese plan izbornih aktivnosti. U tom kontekstu razmotrene su i aktualne informacije o toku i načinu donošenja novog Ustava Srbije. Posebna pozornost dana je mogućem rješavanju pitanja autonomije Vojvodine i statusu manjinskih prava. Kako do zaključenja sjednice Vijeća nije bilo moguće doći do pouzdanih i konačnih ustavnih odredbi, ovlašteno je Predsjedništvo DSHV da se očituje o kasnijim definitivnim ustavnim postavkama.

Vijeće DSHV
Predsjednik Petar Kuntić

Nastavak privatizacije u Podunavlju

Još jedan novi gazda u Sonti

*Poljoprivredno proizvodno poduzeće »Mladi borac« iz Sonte prodano za 32 milijuna dinara, odnosno za oko 17 posto višu cijenu od početne **

Novi vlasnik je poduzetnik iz Bačke Topole Mile Jerković, skupa sa svojom kćerkom Marijom i kompanjom Bojanom Mastilovićem

SONTA – Na aukcijskoj prodaji vojvodanskih poduzeća, održanoj u ponedjeljak 25. rujna, u SPC »Vojvodina« u Novom Sadu, novog gazdu je dobilo i Poljoprivredno proizvodno poduzeće »Mladi borac« iz Sonte. Na prodaji je, po treći put, bilo i Mlinsko pekarsko poduzeće »Mlinpek« iz ovog mjesta, koje ni ovoga puta nije dobilo vlasnika. »Mladi borac« je prodan za 32 milijuna dinara, odnosno za oko 17 posto višu cijenu od početne, koja je iznosila 27,4 milijuna dinara. Novi vlasnik je poduzetnik iz Bačke Topole *Mile Jerković*, skupa sa svojom kćerkom *Marijom* i kompanjom *Bojanom Mastilovićem*. Ovaj konzorcij je na istoj aukciji kupio i odžački »Poljostroj« po početnoj cijeni od 40,5 milijuna dinara.

Po riječima Jerkovića, nakon aukcijske prodaje »Mladi borac« će nastaviti s proizvodnjom žitarica i industrijskog bilja a kako posjeduje i zalivni sustav, obnovit će se i povrtlarska proizvodnja. Namjerava se natjecati i za zakup 1279 hektara zemlje u državnom vlasništvu, koju su ratari »Mladog borca« do sada obrađivali. Ovo poduzeće ima više od 56 milijuna dinara duga, a poslovnu 2005. godinu završilo je s gubitkom od 9 milijuna dinara. Kako je mehanizacija »Mladog borca« dosta zastarjela, Jerković namjerava kupiti nove traktore srednje i teške kategorije, a već je inicirao isporuku prvog kontigenta nafte, kako bi se na vrijeme obavila jesenjska sjetva pšenice na 300 do 400 hektara. U sklopu zaokruživanja proizvodnje i prerađivanja žitarica ovaj konzorcij namjerava

kupiti i sončansko MPP »Mlinpek«, a u tom cilju već su poduzeti početni koraci u Agenciji za privatizaciju. Posrtanje »Mlinpeka« se nastavlja. Ni na trećoj aukciji ovo poduzeće nije dobilo vlasnika, a jaz između direktora dipl. ing. *Milivoja Miletića* i dvanaestoro djelatnika postaje sve veći. Direktor je na dopustu, a djelatnici su još od 25. prosinca u štrajku. Struja je zbog duga isključena, krug poduzeća zakorovljen, objekti zapušteni, a lokalna politika i sindikat nezainteresirani ili nemoćni inicirati bilo kakve promjene. Svi priželjkuju novog vlasnika i zaokret u radu, kako bi ovo nekad uzorno poduzeće vratilo stari sjaj, a uposlenici se riješili velike neizvjesnosti glede egzistencije.

Ivan Andrašić

Reagiranje Izvršnog odbora HNV-a na priopćenje predsjednika DSHV-a

Neka se DSHV usredsrijedi na svoje probleme

Sa sjednice Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća, održane 3. listopada, izdano je sljedeće priopćenje za javnost:

Kad god doživi politički poraz, DSHV krivca potraži u nekome drugom. Taj dežurni »drugi« posljednjih godinu dana skoro je uvijek Izvršni odbor HNV-a. Tako je bilo i sada: kada je postalo jasno da DSHV gubi koalicijsku podršku za svoje glavno političko pitanje – bunjevačko – Vijeće DSHV-a (ili samo jedan njegov dio, pitanje je do kada većinski) pokušalo je skrenuti pozornost javnosti s vlastitog problema i premjestiti je, širenjem laži, kleveta i poluistina, potpuno neutemeljeno na Izvršni odbor HNV-a.

Posljednje priopćenje Vijeća DSHV-a, izdano 28. rujna 2006. godine, pokazuje koliko potpisnik priopćenja *Petar Kuntić* ne poznaje temu o kojoj govori. Da je kojim slučajem pročitao Statut HNV-a, a trebao je jer je vijećnik, znao bi da sjednice HNV-a ne zakazuje Izvršni odbor HNV-a nego predsjednik HNV-a, te da ni dnevni red ne sastavlja Izvršni odbor HNV-a nego predsjednik HNV-a.

Optužbe DSHV-a su neutemeljene: sa sjednice izvršnog odbora HNV-a

A optužba da, navodno, Izvršni odbor HNV-a »već neprimjereno dugo odbija donijeti i verificirati proračun za tekuću godinu« najobičnija je neistina. Izvršni odbor je na svojoj sjednici još 24. listopada 2005. godine usvojio prijedlog analitičkog plana rashoda za 2006. godinu i prosljedio ga predsjedniku HNV-a *Josipu Z. Pekanoviću*. O tome kada će biti sazvana sjednica Vijeća nije odlučivao Izvršni odbor, nego predsjednik HNV-a, sukladno Statutu HNV-a. Taj je materijal razmatran

i usvojen na sjednici HNV-a 17. lipnja u Petrovaradinu.

Vijećnici su tada također tražili posebnu sjednicu HNV-a, na kojoj bi se raspravljalo o prijedlogu ispravke (rebalansa) analitičkog plana rashoda u 2006. godini. Tražena je sjednica sazvana za 14. srpnja 2006. godine u Subotici, za koju je Izvršni odbor HNV-a pripremio prijedlog odluke ispravke. No, sjednica HNV-a nije održana jer su je vijećnici iz DSHV-a, na čelu s predsjednikom Petrom Kuntićem, neodgovorno i iz nejasnih razloga bojkotirali.

Zbog svega navedenog, Izvršni odbor HNV-a predlaže Vijeću DSHV-a i njegovome predsjedniku Petru Kuntiću da se usredsrijede na svoje probleme, koji nisu mali, te da se ne miješaju u rad HNV-a i drugih institucija hrvatske zajednice. Izvršni odbor HNV-a također poziva predsjednika DSHV-a da se pokuša koncentrirati, kako bi se mogao usmjeriti na prave probleme, te prestati lažima obmanjivati javnost, jer upravo njegova politika DSHV-a vodi slabljenju hrvatske manjinske zajednice u Srbiji.

Izvršni odbor HNV-a

Razgovor ministara pravde Srbije i Hrvatske

Razmjena sudskih predmeta

Ministar pravde u Vladi Republike Srbije *Zoran Stojković* najavio je nakon razgovora s ministricom pravosuđa Republike Hrvatske *Anom Lovrin* u Zagrebu, kako će u najskorije vrijeme šest osuđenika srpske nacionalnosti biti prebačeno iz zatvora u Lepoglavi u zatvor u Srijemskoj Mitrovici. Postignut je dogovor i o tome da se ubrza transfer osuđenih osoba u Srbiju, pri čemu treba dostaviti podatke o osobama koje su već prebačene, što se dešava s njima i jesu li poštovani uvjeti iz presuda.

Stojković je izjavio kako je dogovoreno i da dvije države uzajamno razmijene predmete osumnjičenih za ratne zločine te je pojasnio kako je postignut dogovor o tome da se predmeti ustupe. Time će Hrvatska Srbiji predati svoje predmete osumnjičenih za ratne zločine i obratno, o čemu će biti potpisan sporazum. Stojković i Lovrin razgovarali su i o pravnoj pomoći, a posebna pozornost u razgovoru posvećena je razmjeni iskustava u provođenju reforme pravosuđa u procesu pridruživanja dviju zemalja EU.

N. P.

Proslavljeni inovator niže uspjehe

Nagrada iz Zagreba

Subotički inovator *Rudolf Vojnić Tunić* vratio se iz Zagreba sa izložbe Arca s novim priznanjima. U okviru Zagrebačkog velesajma održana je ova smotra koja je Vojnić Tuniću donijela Grand prix nagradu Ministarstva znanosti i istraživanja Republike Rumunjske u konkurenciji 360 inovacija iz 10 zemalja. Došlo je i do ponude poslovne i istraživačke suradnje subotičkom klubu inovatora iz Zagreba i Rijeke.

Rad subotičkog inovatora je u Hrvatskoj već poznat jer je u Osijeku na Međunarodnom sajmu pronalazaštva ranije dobio zlatnu medalju za multifrekventni oscilator koje je usavršeni Teslin uređaj kojim se omogućuje liječenje visokofrekventnim elektromagnetnim zračenjem. Broj beba od žena za koje je klasična medicina rekla da ne mogu postati majke, a koje su bile na tretmanu kod Rudolfa Vojnić Tunića porastao je na 174, od kojih su troje blizanci.

N. P.

Otvorena biciklistička staza koja povezuje Sombor i Osijek

Panonski put mira

U subotu 30. rujna, u Zlatnoj Gredi, u Republici Hrvatskoj otvorena biciklistička staza mira koja u dužini oko 80 km povezuje Osijek i Sombor

Nakon jednogodišnjeg rada na projektu »Prekogranične suradnje i pomirenja Sombor-Osijek«, koji je obuhvaćao suradnju u oblasti zaštite okoliša, kulture, sporta i gospodarstva, izgradnja i otvorenje biciklističke staze koja povezuje ova dva grada, upriličeno u subotu, 30. rujna, u Zlatnoj Gredi - rubu Parka prirode Kopački rit u Republici Hrvatskoj, kruna je cijelog projekta, navodi se u priopćenju Odjeljenja za skupštinske i izvršne poslove – Odsjeka za protokol i informiranje Općine Sombor

Riječ je o 80 kilometara dugoj biciklističkoj stazi, »Panonskom putu mira«, trećoj na svijetu pokraj biciklističke staze koja povezuje nekada Istočni sa Zapadnim Berlinom i staze koja povezuje Sjevernu i Istočnu Irsku. Panonski put mira se prostire uz najljepše krajeve uz Dunav i u neposrednoj je blizini ove najveće europske rijeke, a projekt je zajednički realiziran partnerstvom nevladinih udruga Zeleni Osijek, Zelena mreža Vojvodine, Gradskog Poglavarstva Osijeka i Općine Sombor.

Prigodom ceremonijala otvorenja, član Poglavarstva grada Osijeka *Branko Lacković*, je naglasio da je ovo »najbolji primjer da gradovi Osijek i Sombor pokažu što mogu učiniti kada rade na zajedničkom programu koji spaja ljude sa dvije strane granice«.

»Granica i Dunav dijele naše ljude, ali nikako nisu prepreka u suradnji koju je rukovodstvo Osijeka ocijenilo korisnom za svakog pojedinca«, izjavio je Lacković.

U ime somborske općine, oko 400 okupljenih biciklista, ekologa, zaljubljenika u prirodu i ljudi koji su dali nesebičan doprinos realizaciji ovog projekta, pozdravio je *Žika Gojković*, odbornik u SO Sombor i predsjednik skupštinskog Odbora za ekologiju i turizam.

»Ponosan sam na Sombor ali i na Osijek, i sve ljude sa obje strane granice koji su nesumnjivo učinili veliki napor da danas imamo najbolji mogući povod da se sretamo na Zlatnoj Gredi. Izuzetno mi je drago što je ovaj projekt uspješno priveden kraju i što je ova staza konačno dobila

svoju najbolju moguću namjenu: s jedne strane da potakne ljude na sport i zdrave životne navike, a s druge strane da simbolično bude spona između ljudi, prije svega iz naša dva grada, koji svoju budućnost imaju samo na zajedničkom putu ka velikoj europskoj porodici«, izjavio je Gojković prigodom otvorenja Panonskog puta mira.

Prigodnim slovom okupljene su pozdravili i predstavnici donatora projekta *Suzan Kutar*, ispred USAID-a (Američke agencije za razvoj) i *Noah Zahropski*, ispred CRS-a (Katoličke asocijacije za pomoć).

U svom obraćanju Suzan Kutar je istaknula kako je ovo »izuzetan primjer da se sa obje strane uoči prirodni resurs koji je najbolje iskorišten, ne samo izgradnjom biciklističke staze, već i gospodarskim povezivanjem dva grada. Noah Zahropski je zahvalio svima koji su dali doprinos realizaciji projekta i naglasio važnost potpore koju su pružili Osijek i Sombor, dodajući da »u budućnosti ova dva grada vidjet ćemo mnogo zajedničkih i uspješnih projekata«.

Protokolarni dio službenog otvorenja Panonskog puta mira završen je kada su jedan somborski i jedan osječki biciklist zajednički otkrili mapu biciklističke staze Sombor - Osijek.

H. R.

Na Forumu hrvatskih manjina održanom prošloga tjedna u Zagrebu usvojena

Rezolucija predstavnika hrvatskih nacionalnim manjina u Europi

U okviru »Tjedna Hrvata iz Slovenije«, 26. rujna održan je i Forum hrvatskih manjina, stručni skup na kojem su se razmatrali status, problematika i aktualnosti vezane za hrvatske manjine u europskim državama. Na Forumu su se okupili predstavnici hrvatskih manjina iz devet zemalja: Austrije, Crne Gore, Italije, Mađarske, Makedonije, Rumunjske, Slovačke, Slovenije i Srbije, koji su ujedno i potpisnici Rezolucije predstavnika hrvatskih nacionalnih manjina u Europi okupljenih na Forumu hrvatskim manjina 2006., u kojoj stoji: »Polazeći od iskazane osobite brige RH o zaštiti prava i pružanja pomoći pripadnicima hrvatskog naroda koji žive

u drugim državama (Čl. 10. Ustava RH), izražavajući želju i potrebu za jačanjem nacionalnog identiteta i veza s matičnom državom, uzimajući u obzir dosadašnji stupanj i kvalitetu odnosa matične države i hrvatskih nacionalnih manjina u Europi, donesena je Rezolucija predstavnika hrvatskih nacionalnih manjina u Europi okupljenih na Forumu hrvatskih manjina.« U Rezoluciji se nadalje navodi: »Zauzimamo se za pojačanu brigu i potporu RH na potpunijoj provedbi ratificiranih sporazuma o zaštiti prava manjina koje je RH potpisala s europskim državama u kojima žive hrvatske nacionalne manjine, za provedbu međunarodnih pravnih

obveza glede manjinskih prava, a osobito da država-domaćin omogućiti razvoj dvojezičnosti i dosljedno korištenje hrvatskog jezika u javnoj uporabi i medijima, da RH podupre hrvatske nacionalne manjine u Sloveniji i Makedoniji u zahtjevu za dobivanjem statusa nacionalne manjine koji u tim državama još nemaju, te da RH, kao zemlja koja je otpočela pregovore za punopravno članstvo u Europskoj uniji, odlučno i dosljedno sudjeluje u radu tijela Međunarodne zajednice na području zaštite prava manjina kako bi se postigli najviši europski standardi u ostvarivanju manjinskih prava«, zaključuje se u Rezoluciji.

D. B. P.

»Kup tolerancije« u Srijemskoj Mitrovici

Prva kvalifikacijska natjecanja

Posljednjeg vikenda rujna Srijemska Mitrovica je bila obojena bojama sporta. Oko 400 mladih iz Srijemske Mitrovice, Indije, Stare Pazove, Iriga i Rume sidjelovalo je na sportskoj manifestaciji »Kup tolerancije«, koja se u Srijemskoj Mitrovici organizira već drugi put za redom. Ovo natjecanje dio je projekta »Afirmacija multikulturalizma i tolerancije u Vojvodini« kojemu je glavni pokrovitelj Pokrajinsko tajništvo za propise, upravu i nacionalne manjine, dok je organiziranje kupa u Srijemskoj Mitrovici povjereno Općinskoj upravi za predškolsko obrazovanje, sport i socijalnu skrb.

Svečano otvorenje skupa održano je u Dvorani Prehrambeno tehničke škole, gdje se potpredsjednik Izvršnog vijeća Vojvodine *Dušan Jakovljević* prigodnim riječima obratio nazočnima poželjevši »da se bar jedna srijemska ekipa iz Subotice vrati kao pobjednik pojedine kategorije natjecanja«. Natjecanje je otvorio predsjednik Općine *Zoran Mišćević* i poželio svima uspjeh u natjecanju i ugodan boravak u gradu domaćinu, a posebno dragi

gosti Mitrovčana bili su članovi izaslanstva mađarskog grada Duna Varos.

Tijekom subote i nedjelje održavana su sportska natjecanja u prostorijama različitih osnovnih i srednjih škola u gradu. Po završetku dvodnevnog natjecanja, pobjednicima je čestitao i diplome im podijelio zamjenik pokrajinskog tajnika za sport *Janos Csikos*.

Na finalnom natjecanju u Subotici, koje će se održati 18. i 19. studenoga, Srijemce će tako u malom nogometu predstavljati ekipa iz Osnovne škole »Dušan Jerković« iz Indije, u košarci za omladinke predstavnici će biti učenici mitrovačke Gimnazije dok će omladinke predstavljati polaznice Srednje medicinske škole »Draginja Nikšić«, također iz Srijemske Mitrovice. U stolnom tenisu prvo mjesto i čast da predstavlja Srijemsku Mitrovicu u Subotici pripalo je učenicima osnovne škole iz Vrdnika, dok su u odbojki najbolji bili učenici Srednje škole »Branko Radičević« iz Rume.

Pokraj Srijemske Mitrovice u projektu sudjeluju Bačka Topola, Sombor, Zrenjanin, Vršac, Subotica i Novi Sad.

I. C.

Malonogometni turnir u Beški

Golubinčani još jednom pobjednici

Uoči Svete Terezije zaštitnice Beščanske župe 30. rujna održan je malonogometni turnir u Beški. Pokraj ekipa iz Beške, na turniru je sudjelovala malonogometna momčad HKPD »Tomislav« iz Golubinaca i momčad sastavljena od nekadašnjih stanovnika Beške, koji su se u ratnim godinama preselili u Slavonsku Požegu i druge krajeve Republike Hrvatske. Na dobro organiziranom turniru Golubinčani su u finalu pobijedili domaći-

ne sa 6:3 i osvojili prvo mjesto i donijeli još jedan pokal za svoje vitrine. Poslije turnira, druženje je nastavljeno u župnim prostorijama. Beščani sa svojim župnikom vlč. *Božidarom Rusavec* pokazali su se kao dobri organizatori i pravi domaćini. Povodom Svete Terezije mnogi nekadašnji župljani Beške došli su organizirano iz Republike Hrvatske i prisustvovali misnim slavljinama i bili u gostima kod svojih rođaka i prijatelja. ■

Super star Dubravka Ćaćić

Uspješna i skromna

Piše: Ivan Radoš

O bično se kaže da su zvijezde nekom naklonjene, a nekom ne. To se može tumačiti s različitih aspekata. Jest da je Bog nekom podario talente, a nekom baš i nije bio darežljiv, ali u čemu je suština neiskorištenog talenta? A takvih je, priznajmo, mnogo. Ono što je potvrđeno jest to, da se spona između talenta i rada prepoznaje i u biću jedne djevojke iz Golubinaca. Riječ je o gospođici *Dubravki Ćaćić*.

Dubravka je rođena 28. ožujka 1989. godine. Njen živahan duh i ekstrovertna osobnost istakli su se još u najranijem razdoblju njenoga života.

PRVI GLAZBENI KORACI: Prvi pljesak doživjela je već s pet godina kada je u dječjoj emisiji »Zvrk« otplesala španjolsku igru. Potom su slijedili nastupi na školskim svečanostima, a njen talent je otkrio golubinački glazbenik, književnik i ponajviše boem *Ilija Žarković-Žabar*. On je svoju ljubav prema tamburici trajno i nesebično prenio na ovu vitku, zelenooku djevojčicu. U njegovom dječjem orkestru počela je svirati prim sa samo 9 godina i već nakon nekolicina mjeseci nastupila na Dječjem festivalu u Tavankutu. Ubrzo je postala vokalni solistica i tada je začeta njena prava umjetnička karijera.

Prvi aplauz doživjela je već sa pet godina kada je u dječjoj emisiji »Zvrk« otplesala španjolsku igru Njena najveća ljubav je pjesma* Uspješno je nastupala na brojnim glazbenim natjecanjima* Treća je godina kako Dubravka pohađa srednju muzičku školu »Isidor Bajić« u Novom Sadu - teoretski smjer i usporedo sa njom muzičku školu »Petar Kranjčević« u Srijemskoj Mitrovici - smjer tambura*

Rado se sjeća i svojih nastupa s tamburaškim orkestrom iz Stare Pazove, a među njima bi izdvojila nastup na Rumskom tamburaškom festivalu. Nešto kasnije se opredjeljuje za folklor u kojem je i danas aktivna, pošto je, kako ona kaže, veliki ljubitelj putovanja i obožava upoznavati nove predjele, ljude i njihovu kulturu. Plesanje u KUD »Golubinci« i HKPD »Tomislav« joj je to u mnogome omogućilo, jer je na turnejama posjetila većinu europskih prijestolnica.

»U zdravom tijelu zdrav duh«, jest stara latinska poslovice i tog principa *Duda* se čvrsto pridržava, jer joj je najljepše kada se od svojih obaveza rastereti uz neki dobar odbojački meč s prijateljicama s kojima je na općinskom natjecanju osvojila prvo mjesto.

NAJVEĆA LJUBAV: Ipak, njena najveća ljubav je pjesma. U studiju TV Novi Sad snimila je dvije pjesme: »Ljubav je k'o kocka« i »Hoću odmah da porastem«. Tekstopisac i aranžer je *Jovan Adamov*. S tom pjesmom sudjelovala je na 25. Dječjem festivalu »Majska pjesma« u Nišu, na Lepenskom viru i na »Zmajevim dječjim igrama«, a 2002. godine je na »Mini-tini festu« osvojila prvu nagradu. Ljudi govore da od njenog zvonkog i jetkog soprana suze same klize niz obraze i neka jeza prožima tijelo. Kao curica, ona toga nije bila svjesna, ali sada je Dubravka pjevanje shvatila ozbiljno.

O tome govori i podatak da već treću godinu pohađa srednju muzičku školu

»Isidor Bajić« u Novom Sadu – teoretski smjer i usporedo s njom muzičku školu »Petar Kranjčević« u Srijemskoj Mitrovici – smjer tambura. Prošle godine je sa školskim zborom sudjelovala na međunarodnom natjecanju srednjoškolskih zborova u Pragu odakle su ponijeli doma laskavu titulu prvaka Europe. Veliku zahvalnost za svoje uspjehe duguje svojim profesorima: prvenstveno *Radmili Vladetić*, potom *Smiljani Vejnović*, *Zorici Opačić*, *Danici Zubović*, a najviše njenom čika Žabaru (Iliji Žarkoviću). Naravno, i svojoj obitelji, koja joj je pružala veliku podršku i moralnu i financijsku, jer je opće poznato pravilo da umjetnost iziskuje mnogo truda, žrtvovanja i novca, ali zato pruža izuzetno duhovno zadovoljstvo koje sve ovo prethodno nadoknađuje. U suštini glazba je nešto neopipljivo, nedodirljivo, samo titraj u zraku koji pobuđuje emocije.

Uza sve to, Dubravka pjeva i u novoosnovanom crkvenom zboru za mlade u golubinačkoj župi Sv. Jurja mučenika.

IZLASCI: Dubravka ne može zamisliti vikende bez izlazaka. A na pitanje kako sve postiže, odgovara da se uz veoma dobru organizaciju sve može uskladiti kao i to, da su za sve »krivi« njeni roditelji koji su je od malena navikli da vodi takav način života. Odgajana je u obitelji u kojoj je glazba nezaobilazni motiv i moto, pa su se sasvim neprimjetno note, melodija i partitura utkali u njene pore i postale sastavni dio življenja. U obitelji i starija sestra *Tanja* i mlađi brat *Darko*, također sviraju tamburice i igraju u folkloru.

BUDUĆNOST: Glede budućnosti nema neki odlučan stav. Kaže da ima još koju godinu da se odluči za koji će s životni poziv opredijeliti, ali je sigurna u to da će je glazba i pjesma pratiti tijekom cijeloga života. Ono što bi ovoga trenutka željela poručiti mladima, iz svog još ne tako velikog životnog iskustva je da čak i u najtežim situacijama kada se fokusiraš na ono što je dobro u tom poklonjenom trenutku to te čini sretnijim i daje ti potrebnu energiju i pouzdanje da se suočiš s onim što je pogrešno. ■

PUNO DAJE, PUNO I TRAŽI

Priče da je u vezi sa sinom vlasnika kompanije »Delta« Markom Miškovićem, popularna pjevačica iz Novog Pazara Emina Jahović prihvaća smireno tvrdeći kako su njih dvoje samo dobri prijatelji. »Marko i ja smo zasad samo dobri prijatelji. On je divan dečko, ali nije kraj mene na način na koji nas novinari pove-

zuju. Moj budući dečko mora preći mnoge prepreke kako bi me osvojio. Ljubav koju mogu pružiti može biti neopisivo jaka, ali isto toliko tražim i zauzvrat. Ako se između Marka i mene jednog dana nešto i desi, sigurno je da to neću kriti. Sanjam da pored sebe imam čovjeka koji će mi pružati bezrezervnu podršku. Što se mog brata (košarkaša turske reprezentacije Mirsada Jahovića) tiče i priča da se protivi mojim vezama, reći ću samo da je Mirsad veliki kozmopolit. Nikada mi nije određivao s kim ću se zabavljati. Ponosimo se svojom vjerom, ali isto tako poštujemo i sve druge. Naši prijatelji su različitih nacionalnosti i bilo bi strašno kada bi netko od nas razmišljao na taj način. Mirsad je otvoren prema svijetu i njemu je jedino bitno da vidi svoju sestru sretnu. Mi živimo u ovoj zemlji i Mirsadove izjave tog tipa sigurno bi opovrgle sve i postavile pitanje zašto onda mi uopće živimo ovdje. Žao mi je što su mediji o njemu stvorili pogrešnu sliku.«

NAJSRETNIJA NA SVIJETU

»Moj je Sergej sve ono što tražim od muškarca – pame-
tan je, šarmantan i zgodan. Otkako smo zajedno, naj sretnija sam djevojka na svijetu«, priča Renata Sopek, televizijska voditeljica koja je već četiri mjeseca u vezi s ugostiteljem Sergejom Bijelićem.

»Divim se Renati kako se nosi sa svojom popularnošću. Teško je u svemu tome ostati priseban, a Renata je baš to uspjela, i to mi se kod nje najviše sviđelo. Unatoč pompi oko nje, ona je vrlo jednostavna i normalna djevojka, nimalo razmažena ni napuhana«, kaže Sergej, koji u gradu podno Marjana inače slovi kao veliki zavodnik. Nije imao dulju vezu poput Renate, koja je sedam godina bila sa zagrebačkim ugostiteljem Hrvojem Markotićem, i uvijek ga se moglo vidjeti u društvu ljepotica među kojima su se isticale manekenka Ana Gruica i Monika Sablić, supruga nogometnog reprezentativca Gorana Sablića i bivša misica.

BEZ OTPUŠTANJA MRŠAVIH MANEKENKI

Milanski tjedan mode ne želi udovoljiti zahtjevima da ne anga-
žira premršave manekenke, u sklopu sveopće europske kampanje da se promijeni trend koji uništava i modele i djevojčice koje se na njih ugledaju.

Mario Boselli, direktor gospodarske komore za talijansku modnu industriju, izjavio je za Reuters kako Milanski tjedan mode neće slijediti primjer Madrida, u kojem su mršave manekenke ostale bez posla. Bio je to drugi potez španjolskih vlasti da promijene trend izgleda u svojoj državi, jer je nedavno odlučeno da se u trgovinama ne prodaje odjeća ispod veličine 38.

Iako manekenke u Milanu trebaju imati potvrdu da su zdrave, Boselli naglašava kako se time ne regulira njihova težina te kako je »možda jedna od stotinu djevojaka premršava«. Naime, potvrda da su zdrave samo su dio talijanskog zakona, koji propisuje da manekenke prilože i potvrdu o školovanju i pratnji, što se odnosi i na sve druge zaposlene maloljetnike u Italiji.

CURE, GDJE STE?

Vaš život čini se kao bajka:
kako je s djevojkama?

»Hvala Bogu, živ sam, zdrav i sretan. Da imam curu, vjerojatno bih bio još sretniji i sigurno bih se time već pohvalio«. Tarik Filipović, glumac i TV voditelj

ČEHINJA NOVA MISS SVIJETA

Čehinja Tatana Kucharova iz Opocnog, srednjoškolka koja se želi upisati na fakultet i postići manekensku karijeru, a vrijeme najradije provodi sa svojim kućnim ljubimcima – mačkama, svinjama, zečevima, pticom i kornjačom, izabrana je za miss svijeta. Prva joj je pratilja također srednjoškolka, iz Rumunjske, dok je druga pratilja studentica iz Australije. Hrvatska predstavnik Ivana Ergić nije se plasirala među 16 najljepših, što se i moglo očekivati jer su o finalisticama odlučivali telefonski glasovi tv gledatelja, a niti jedna od hrvatskih kuća nije otkupila pravo prijenosa. Ipak, Ivana je imala zapažen nastup u talent-showu, a primila je i nagradu za najbolju kreatorsku haljinu. U Varšavi su je bodrili roditelji i dečko Ante, koji nije mogao ući u dvoranu već je izbor pratio na tv ekranu lokalnog kafića.

POZIRANJE MLADE MAJKE

U vrijeme dok je pozirala Leonardu da Vinci, Mona Lisa je bila mlada majka. Do zaključka da je Mona Lisa u to vrijeme postala majkom drugog sina došli su kanadski znanstvenici. Znanstvenici, koji su koristili naprednu tehnologiju, do ovog su zaključka došli na temelju njene haljine. Mona Lisa bila je Lisa Gherardini, supruga firentinskog trgovca Francesca de Gioconda, a sveukupno je imala petero djece. Reuters

PRIJELOMNA SEDMA GODINA

Sedma godina braka, za koju kažu da je prijelomna, bila je kobna i za najboljeg rukometaša svijeta Ivana Balića. Naime, 27-godišnji hrvatski reprezentativac, koji posljednje dvije godine igra za španjolski klub Portland San Antonio iz Pamplone,

i njegova supruga Ivana pokrenuli su postupak za razvod braka. Obitelj Balić živi razdvojeno još od kraja prošle godine: Ivana i njihov šest i pol godina star sinčić Dino otada žive u Splitu, a Ivano u unajmljenom, stotinjak četvornih metara prostranom stanu u novosagrađenoj višekatu u Pamploni. A je li uzrok kraha njihova sedmogodišnjeg braka mladost i nepripremljenost za bračne i roditeljske obveze, Ivanova sportska karijera zbog koje se često ne bi vidjeli i po dva mjeseca, dok bi on bio na pripremama, ili je pak u pitanju treća osoba, pokazat će vrijeme.

TIHI I PRLE PORNO LIKOVI?

Partizanski filmovi i serije trenutačno su jedni od najvećih poroka srbijanske mladeži, misli supruga Vuka Draškovića te dodaje kako bi hitno trebalo zabraniti emitiranje serije »Otpisani« na državnom RTS-u. Prijedlog Draškovićevog Srpskog pokreta obnove je da se serija ukloni iz programa RTS-a jer se tu radi o »najgoroj staljinističko-titoističkoj propagandi koja srpsku djecu više truje i kvari od sve pornografije ovoga svijeta«.

Serija »Otpisani« postiže jako veliku gledanost s milijun i pol gledatelja po epizodi, a kako pišu »Večernje novosti«, od njezinog ukidanja ipak neće biti ništa jer se serija ionako primiće svome kraju tj. emitiraju se posljednje epizode. Partizanske serije i filmove na ekrane je u Srbiji prva vratila BK televizija, nastavio je Pink, a sve se završilo sedmim repriziranjem »Otpisanih« na RTS-u.

Možda se SPO niti Danica Drašković ne bi niti oglašili da nije zabilježena visoka gledanost serije koja je veća čak i od Big Brothera. Podatak od 1.6 milijuna gledatelja bio je dovoljan SPO-u da pred Skupštinom Srbije pokrene inicijativu za zabranom prikazivanja partizanskih filmova i serija u terminima prije ponoći. »Moj je prijedlog da se ti filmovi tretiraju kao pornografija!«, kaže Danica Drašković.

Direktor RTS-a Aleksandar Tijanić pobio je optužbe SPO-a rekavši kako sve serije iz komunističkog razdoblja spadaju u kulturnu arhivu te da ih na taj način treba gledati.

»Konkretno, Prle i Tihi su sve samo netipični komunisti. Više liče na western junake, nego na junake komunističkog otpora. A serija »Otpisani« predstavlja potpunu fikciju. Da su srpski komunisti pobili u Beogradu onoliko Nijemaca koliko je to prikazano u seriji, Hitler nikad ne bi mogao napasti Sovjetski Savez«, konstatirao je Tijanić.

Generalna proba II. Smotre dječjih pjevača i zborova u Subotici okupila oko 300 mališana

»Tuđe poštivaj, svojim se diči«

Cilj okupljanja djece bio je naučiti ih što znači slogan smotre »Tuđe poštivaj, svojim se diči«, te ih u tom kontekstu upoznati s duhovnom i kulturnom baštinom, kao i poviješću svoga naroda. Najvažnije je to što su djeca imala priliku upoznati se i međusobno se družiti

U povodu VI. Festivala bunjevački pisama i II. Smotre dječjih pjevača i zborova u Subotici se prošle srijede 27. rujna, okupilo oko 300 djece. Ovu skupinu činili su učenici koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku ili slušaju predmet Hrvatski jezik s elemen-

tima nacionalne kulture. Djeca su došla iz osnovnih škola u subotičkoj Općini – OŠ »Matko Vuković«, OŠ »Ivan Milutinović«, OŠ »Sveti Sava«, OŠ »Pionir« iz Starog Žednika, OŠ »Vladimir Nazor« iz Đurđina, OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta te ogranka OŠ »Ivan Milutinović« u Maloj Bosni.

Također, oko stotinu djece došlo je iz Sonte, Bačkog Monoštora i Bačkog Brega.

Njihov susret započeo je u subotičkoj katedrali-bazilici svete Terezije Avilske, gdje ih je pozdravio katedralni župnik mons. Stjepan Beretić i gdje su djeca primila blagoslov za novu školsku 2006/2007.

Predsjednik Organizacijskog odbora Festivala bunjevački pisama: dr. Marko Sente

godinu. Nakon toga uslijedio je posjet Gradskoj kući, gdje ih je primio potpredsjednik općine Subotica *Petar Kuntić*. Djeca su imala priliku razgledati enterijer Gradske kuće, te nakon toga u pratnji kustosice Gradskog muzeja pogledati i stalnu izložbenu postavku.

U HKC »Bunjevačko kolo« čekala ih je okrepa sendvičima i sokovima, a oko 15 sati započela je generalna proba II. Smotre dječjih pjevača i zborova, kojoj su nazočili.

Cilj okupljanja djece bio je naučiti ih što znači slogan smotre »Tude poštivaj, svojim se diči«, te ih u tom kontekstu upo-

znati s duhovnom i kulturnom baštinom, kao i poviješću svoga naroda. Najvažnije je to što su djeca imala priliku upoznati se i međusobno se družiti. Tim su se mislima vodili organizatori i zato su se i djeca okupila u ovako lijepom broju.

A. Piuković

TUĐE POŠTIVAJ - SVOJIM SE DIČI

Druga Smotra dječjih pjevača i zborova

Čuvari tradicije

*Ove godine predstavilo se dvadeset i tri izvođača, koji su nastupili kao solisti * Tamburaški orkestar za smotru, koji je brojao četrdeset i dva tamburaša, pripremila je prof. Mira Temunović, koja je ujedno njime i dirigirala*

Veliki broj djece i ove godine odazvao se na Smotru dječjih pjevača i zborova, koja je održana dan nakon generalne probe, u četvrtak 28. rujna, također u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici. Ove godine predstavilo se dvadeset i tri izvođača, koji su nastupili kao solisti.

Djeca koja su nastupila na ovoj Smotri su izabrana na prednatjecanjima koja su održana po okolnim mjestima, župama i osnovnim školama.

VELIKI ODAZIV DJECE: Smotru su i ove godine započele Kraljice iz Aleksandrova, koje je pripremila s. Eleonora Merковиć, dok je manifestaciju otvorila Jelena Piuković, potpredsjednica HKC »Bunjevačko kolo«. Pokraj osamnaest točaka programa na samom kraju, kao iznenađenje za sve nazočne, nastupili su svi izvođači skupa. Tamburaški orkestar, za ovu smotru

pripremila je prof. Mira Temunović, koja je ujedno i dirigirala orkestrom koji broji četrdeset i dva tamburaša. Pored djece koja sviraju u Tamburaškom orkestru Centra, tu su se priključila i djeca iz Muzičke škole u Subotici i nekoliko djece iz Subotičkog tamburaškog orkestra. U dvije točke, s orkestrom je nastupila i solo violina, koju je svirala Marija Sekereš.

CILJEVI SMOTRE: Osnovni cilj Smotre bio je otkriti talentirane mlade pjevače, koji će se usavršavati i kasnije moći nastupati i na Festivalu bunjevački pisama, kao i drugim festivalima i događanjima. Za ovogodišnju Smotru dječjih pjevača i zborova održana su prednatjecanja te su djeca predstavljala svoju osnovnu školu ili mjesto. Tako su nastupila djeca iz Tavankuta, Đurđina, OŠ »Matko Vuko-

vić« iz Subotice, OŠ »Ivan Milutinović« iz Subotice, iz župe Marija Majka Crkve iz Aleksandrova i s Palića, a sudjelovala su djeca do osmog razreda osnovne škole.

Na programu su se našle pjesme s prijašnjih Festivala Bunjevački pisama, narodne pjesme, pjesme Zvonka Bogdana i Miroslava Škore, a po prvi puta za Smotru pisana je pjesma »Majkin salaš« koja je i premijerno izvedena. Tekst i glazbu ove pjesme napisao je Marjan Kiš, aranžman je uradila Nela Skenderović, a pjesmu je izvela Dragana Sudarević.

Na kraju programa svima koji su na bilo koji način pridonijeli ostvarivanju i odr-

KULTURA

žavanju Smotre dječjih pjevača i zborova zahvalio se predsjednik organizacijskog odbora Festivala bunjevački pisama dr. Marko Sente.

Za svu djecu koja su nastupila ovo je bilo jedno novo iskustvo, no svakako svi izvođači i sudionici zavrijeđuju sve pohvale.

Željka Vukov

Sudionici programa

Nastupili su: *Bajić, Ivana i Aleksandar Dulić, Nada Ušumović, Lea Antunović, Ivana Stantić, Anita Daraboš, Sara Andrašić, Dubravka Vukoja, Josip i Matiša Dulić, Bernardica Vojnić Mijatov, Maja Vojnić, Vedran Kujundžić, Tamara Orčić, Stela Križanović, Lidiya Pašić Palković, Dragana Sudarević, Biljana Kovač, Martina Stantić, Emina Mukić, Ivana Stipić, Andrija Sente, Dijana Tumbas, Biljana Nimčević, Ivona Dudaš i Marija Sekereš*, te tamburaški orkestar pripremljen za ovu Smotru. Voditelji programa bili su *Karolina Stantić i Ivo Šokčić*.

Središnji događaj - Festival bunjevački pisama

»Salašarska tuga« pobijedila

Prema ocjeni stručnog žirija, najboljom je proglašena skladba »Salašarska tuga« za koju je tekst napisao dr. Marko Sente, aranžman Vojislav Temunović, a glazbu Marinko Rudić Vranić, koji ju je i izveo, dok je prema ocjeni publike, za najbolju pjesmu ovogodišnjeg Festivala izabrana »Ne dam da mi moje gaze« autora glazbe Nikole Jaramazovića, koji je uz Mirjanu Jaramazović ujedno i koautora teksta; aranžman ove pjesme potpisuje Stipan Jaramazović, a izvela ju je Marija Jaramazović

Središnji događaj ove trodnevne manifestacije uslijedio je u petak 29. rujna, kada je prošlogodišnjom pobjedničkom pjesmom »Svako živi svoju tajnu« u izvedbi Josipa Franciskovića, u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« započeo, šesti po redu, Festival bunjevački pisama.

Podsjetimo, riječ je o festivalu čija je temeljna svrha promidžba i popularizacija nove bunjevačke glazbe i poticaj svima, a posebice mladim ljudima, da i sami pridonese očuvanju i unapređenju kulturnog naslijeđa bunjevačkih Hrvata.

SUSRET NARODNE I UMJETNIČKE GLAZBE: Pozdravljajući brojne uzvanike i sponzore, festival je otvorio predsjednik HKC »Bunjevačko kolo« Mirko Ostrogonac. Govoreći, među ostalim, o glazbi koja se već po šesti puta priprema za Festival on je istaknuo kako ona u stanovitom mjeri predstavlja susret narodne i

umjetničke glazbe. »Oni koji je stvaraju nastoje da ona bude u okvirima našeg tradicionalnog narodnog pjevanja i sviranja, ali joj istodobno hoće dati, u što je moguće većoj mjeri, vlastito suvremeno pa i umjetničko obilježje«, rekao je Ostrogonac.

Ovogodišnje festivalsko izdanje predstavilo je 15 novih pjesama, koje su njihovi interpretatori izveli u pratnji Festivalskog orkestra HKC »Bunjevačko kolo« pod

ravanjem prof. Branka Ivankovića Radakovića.

Stručni žiri zadužen za ocjenjivanje kvalitete skladbi, aranžmana i interpretacije činili su prof. Mira Temunović, maestro Berislav Skenderović, prof. Jozefina Skenderović, mr. Nataša Kostadinović i Đuro Parčetić, dok su kvalitetu teksto-va vrednovali Katarina Čeliković, prof. Ljiljana Dulić (ravnateljica OŠ »Vladimir

Veliki uspjeh za stalnu sudionicu

»**N**e dam da mi moje gaze« naslov je pobjedničke pjesme u izboru publike. Njezina interpretatorica Marija Jaramazović, kojoj je ovo šesto pojavljivanje na Festivalu, kaže kako je ovu nagradu u suštini dobio autor glazbe i koautor teksta Nikola Jaramazović, a kojemu je ista nagrada već pripala i prije dvije godine, na IV. Festivalu bunjevački pisama. »Mislim da je to veliki uspjeh, ne znam što bih više poželjela od činjenice da je pjesma publici 'ušla u uho' već nakon prvog izvođenja«, rekla nam je Marija, dodajući kako se nada da će pjesma među publikom nastaviti živjeti i nakon festivala.

Lidija Horvat i Marinko Vujković Lamič

Marija Jaramazović

Nazor« iz Đurđina), *Ljiljana Dulić* (urednica programa na hrvatskom jeziku Radio Subotice), *Milovan Miković* i *Tomislav Žigmanov*.

napisao *Petar Kuntić*, a izveo je *Dejan Čakić*.

Uz brojne druge, generalni sponzor festivala bilo je poduzeće »Rotografika« iz

Republike Hrvatske u Subotici *Davor Vidiš*, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a *Lazo Vojnić Hajduk*, dopredsjednik Općine Subotica i predsjednik DSHV-a *Petar*

Festival je preko video-beama praćen i u restoranu »Dukat«

Tamburaški orkestar »Zlatni zvuci«

NAGRADE: Nakon službenog, te revijalnog dijela programa u kome je nastupio tamburaški orkestar »Zlatni zvuci« iz Sombora, uslijedilo je proglašenje pobjednika i dodjela nagrada.

Prema ocjeni stručnog žirija, najboljom je proglašena skladba »Salašarska tuga« za koju je tekst napisao *dr. Marko Sente*, aranžman *Vojislav Temunović*, a glazbu *Marinko Rudić Vranić*, koji ju je i izveo, dok je prema ocjeni publike, za najbolju pjesmu ovogodišnjeg Festivala izabrana »Ne dam da mi moje gaze« autora glazbe *Nikole Jaramazovića*, koji je uz *Mirjanu Jaramazović* ujedno i autor teksta, a za koju aranžman potpisuje *Stipan Jaramazović* i koju je izvela *Marija Jaramazović*.

Drugu nagradu žirija osvojila je skladba »Gabrić ćuprija« za koju je tekst napisao *Stipan Bašić Škaraba*, a glazbu i aranžman *Ante Crnković*, koji ju je ujedno i izveo.

Treće mjesto po ocjeni stručnog žirija pripalo je pjesmi »Zašto lažu oči tvoje« na tekst *Marjana Kiša*, za koju je glazbu i aranžman napisao *Slobodan Ivković*, a izveli su je *Lidija Horvat* i *Marinko Vujković Lamić - Čičak*.

Nagrada za najbolji tekst pripala je *Ani Popov* za pjesmu »Badnje večer«, koju je uglazbio *dr. Josip Stantić*, aranžman priredio *Vojislav Temunović*, a izvele je *Tamara Babić* i *Svetlana Milodanović*, dok je nagrada za najbolji aranžman dodijeljena *Vojislavu Temunoviću* za skladbu »Ej ravnice moja«, za koju je tekst i glazbu

Subotice, a njegovo održavanje podržali su i pomogli Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici, Skupština Općine Subotica i Hrvatsko nacionalno vijeće.

Festivalu su, između ostalih, nazočili i s bine pozdravljeni generalni konzul

Kuntić, urednik katoličkog mjesečnika »Zvonik« preč. *Andrija Anišić*, katedralni župnik msgr. *Stjepan Beretić*, umjetnički ravnatelj Subotičkog tamburaškog orkestra *Stipan Jaramazović*, te direktor NIU »Hrvatska riječ« *Zvonimir Perušić*. ■

Kruna dugogodišnjeg rada

Marinko Rudić Vranić, interpretator pjesme »Salašarska tuga«, prvonagrađene od stručnog žirija, na Festivalu sudjeluje od prve godine, kada je zamoljen otpjevati pjesmu »Žeže, žeže«, koja se, kako ističe, u međuvremenu našla u repertoaru ovdašnjih tamburaških ansambala. Upravo uručena nagrada mu, kaže, puno znači. »Ovo je kruna moga rada. Na kraj pameti mi nije bilo da će stručni žiri najboljom ocijeniti moju pjesmu, koja je u odnosu na neke druge samo 'pjesmica'. S druge strane, ova pjesma najviše liči na izvornu bunjevačku pjesmu, što joj je prema mom mišljenju i donijelo nagradu«, kaže Rudić Vranić, koji se preko 40 godina bavi glazbom, a trenutačno je član sastava »Subotički bečari« u kome, ovisno o potrebi, svira gitaru i bas gitaru.

Festival dječjeg folklora održan u Tavankutu

Djeca u susret zajedništvu

Pjesma, ples, smijeh i radost djece na festivalu u Tavankutu

U nedjelju 1. listopada, u Domu kulture u Tavankutu održan je XI. Festival dječjeg folklora pod nazivom »Djeca su ukras svijeta«. Pred prepunom dvoranom nastupila su djeca domaćeg HKPD »Matija Gubec« i gostujućih kulturno-umjetničkih društava – HKUPD »Dukat« Vajska-Bođani, HUK »Lajčo Budanović« iz Male Bosne, HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora i HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice. Pjesma i ples bili su motiv koji ih je sve objedinio istovremeno prikazujući da su, iako su još uzrastom mladi, dobro ovladali tradicionalnim plesom.

Program koji je obilovao dječjim smijehom i radošću, okončan je podjelom zahvalnica svim sudionicima Festivala. Festival je održan u simboličkom ozračju proslave 60. obljetnice od osnutka tavankutskog HKPD »Matija Gubec«.

Također, posjetitelji su ovom prigodom mogli vidjeti radove nastale na XXI. sazivu Prve kolonije naive u tehnici slame, koji su bili izloženi u galerijskom prostoru HKPD »Matija Gubec«.

Djeca daruju gledatelje jabukama

Podsjećamo da je ovaj Festival ušao u Državno izvješće (shadow report) SiCG, Vijeću Europe 2003. godine kao manifestacija Hrvata koja zaslužuje pozornost.

Projekt Festivala podržali su Pokrajinsko tajništvo za upravu, propise i prava nacionalnih manjina, Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici, Skupština Općine Subotica, Mjesna samouprava Tavankut i OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta.

Iz knjige »Lira naiva 2006.«

Katarina Firanj
Šapat bagrema

U prolazu, slučajno
čuh bagreme
kako šapuču.
Uz vitar se
činilo očajno
kako za prošlim nariču:

Bili smo gordi, ponosni.
Samo su jablani
bili viši.
Nadgledali smo krovove
i bili prvi
dodiru viši...

U visokim
vitkim granama
mnoga se gnjizda svijala
cvrkut i pisma zanosna
salaša dušu je grijala.

Dica se uz stabla
penjala.
Na grani
ljuljaška a doli u travi
u krilu mami
malena čeda spavala.

A gosti
kad izdaleka dođu
tu konje isprežu,
pa okripljeni
u ladu bagrema
divane duge razrežu.

S prolića dida
na svom tronošku
pod bagrem sida
popravlja vršku
il krpi džakove
i ponjavu za dudove.

U lito kosu odkiva
dok je podnevne sparine
pa dok risari odmire
i sam tu malo prilegne
gladajuć nebo kroz granje
moleć se Bogu za vrime.

U zlatne rodne jeseni
bagrema lišće treperi.
Kad misec nebom zabrodi
oko usnilog okopa
senkama salaš zagri.

Vitrovi ladni dolaze
zima se duga sprema
cvile grane bagrema
i kao da mi šapuču:
Žalimo ono čeg više nema.

Katarina Firanj rođena je 1950. godine u Somboru. Domaćica je koja od malena piše pjesme, u mladosti i kazališne komade koji su izvođeni. Pjesme su joj objavljivane u listovima »Mirosljub« i »Zvonik« te u knjigama »Žetvene svečanosti«, »Raspleteni snovi« i »Lira naiva«.

L. S.

Održan IX. Rešetarački susret pjesnika

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika iz Zagreba i KLD »Rešetari«, u Rešetarima je 23. rujna održan IX. Rešetarački susret pjesnika iz dijaspori i Hrvatske. Pokrovitelj manifestacije bila je Brodsko-posavska županija Slavonski Brod.

Susret je počeo okupljanjem sudionika u knjižnici OŠ »Ante Starčević«, gdje su pjesnici čitali svoje pjesme te odgovarali na pitanja učenika ove škole. Nakon poslijepodnevnoga prijama kod načelnika gradskog Poglavarstva, te dobrodošlice koju su im uputili uglednici političkoga i kulturnoga života ovog kraja, započela je promocija knjige »Dodiri, odlasci«.

Na natječaj za objavljivanje pjesama konkuriralo je 107 autora iz 17 država svijeta, a tiskane su 154 pjesme od ukupno 97 autora. Nazočni su bili pjesnici iz Austrije, Njemačke, Mađarske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore, Makedonije i Hrvatske. U sklopu promocije govorili su se urednici pjesama, pjesnici, urednici i pokrovitelji, dok su članovi KLD »Rešetari« pročitali nekoliko odabranih pjesama. Nakon službenoga dijela, u velikoj dvorani tvornice kože »Psunj«, započela je svečanost pjesničke večeri. U ime HMI, *Dijana Mašala Perković* otvorila je susret, a pjesnici iz raznih krajeva svijeta čitali su svoje pjesme. Organizatori su za ovu prigodu, svakom pjesniku darovali po tri knjige.

Na samom kraju, u ime domaćina, nazočnima se obratio urednik spomenute knjige *Ivan De Villa*, otvorivši tom prigodom i novi natječaj koji će trajati do 1. veljače 2007. godine. Također, De Villa je poželio da se uz nove sudionike, »ponovno vidimo na istom mjestu, 22. rujna 2006. godine, na jubilarnom desetoj Susretu.«

A. Kovač

»Miholje 2006.« u Novom Slankamenu

U povodu obilježavanja blagdana svetog Mihovila, zaštitnika istoimene katoličke župe u Novom Slankamenu, Hrvatsko kulturno prosvjetno društvo »Stjepan Radić« organiziralo je koncert svoga Društva. Pred punim Hrvatskim domom u Novom Slankamenu koncert su igrana iz Srijema otvorili najmlađi članovi folklornog odjela HKPD »Stjepan Radić«. Pokraj domaćina na koncertu su nastupili i KUD »dr. Đorđe Natošević« iz Novog Slankamena, KUD »dr. Borivoje Gnjatić« iz Starog Slankamena i HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora.

Osim predstavnika hrvatskih udruga iz Srijema i predstavnika lokalnih vlasti koncertu su nazočili zamjenik veleposlanika Republike Hrvatske u Beogradu *Branimir Lončar*, prva tajnica *Rajka Rajić* i drugi tajnik zadužen za ekonomski sektor *Jerko Ljubičić*.

Za sve goste i uzvanike poslije koncerta domaćini su priredili večeru i zabavu uz tamburašku glazbu.

I. R.

Repriza predstave »Ženidba i udadba«

U nedjelju, 8. listopada u velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« Dramski odjel Centra izvest će reprizu predstave »Ženidba i udadba« *Jovana Sterije Popovića*, a u režiji *Ninoslava Šćepanovića*. Ulaznice se mogu kupiti na dan predstave u prostorijama Centra po cijeni od 100 dinara. Početak je u 19 i 30 sati.

Zavitni dan Bačkog Monoštora

Ovogodišnje svečano obilježavanje Zavitnog dana Bačkog Monoštora, počinje u petak 13. listopada, kada će u u crkvi svetih Petra i Pavla biti služena sveta misa koju će predvoditi *msgr. Stjepan Beretić*, i na kojoj će sudjelovati župnici iz okolnih župa.

U subotu 14. listopada, obilježavanje Zavitnog dana se nastavlja koncertom u sportskoj dvorani OŠ »22. oktobar«, na kome će sudjelovati brojne folklorne skupine, kao i tamburaški ansambl »Dike« iz Vinkovaca. Početak koncerta je u 18 sati, a ulaz je slobodan.

Organizator manifestacije je lokalni KUDH »Bodrog«.

Dani Balinta Vujkova u Subotici

U okviru Dana Balinta Vujkova, koji se od 5. do 7. listopada održavaju u Subotici, danas, u petak 6. listopada, u Gradskoj knjižnici u 15 sati počinje stručno-znanstveni skup, na kome će u prvom dijelu biti predstavljen Zbornik radova sa Dana Balinta Vujkova u razdoblju 2002.–2005. Zbornik će predstaviti *dr. sc. Sanja Vulić iz Zagreba*, a nakon toga će uslijediti radni dio skupa.

Večeras, 6. listopada, s početkom u 19 sati, u Velikoj vijećnici Gradske kuće održat će se Multimedijalna večer na kojoj će »Hrvatsko izdavaštvo – od Dana do Dana« predstaviti *dr. sc. Slaven Bačić*, a nastupit će i dramske sekcije iz Sonte i Sombora, te biti prikazan film iznenađenja.

Manifestacija se nastavlja u subotu 7. listopada, stručno-znanstvenim skupom koji će se s početkom u 9 sati održati u Plavoj vijećnici Gradske kuće, i na kome će sudjelovati znanstvenici i književnici iz Hrvatske, Austrije, Mađarske i Vojvodine. Istoga dana navečer, u 18 sati, u Gradskoj knjižnici održat će se predstavljanje knjige »Hrvati u Vojvodini danas – traganje za identitetom« *Tomislava Žigmanova*, o kojoj će govoriti recenzenti *dr. sc. Srećko Lipovčan* i *prof. Đuro Vidmarović*, u ime nakladnika Hrvatske sveučilišne naklade *Anita Šikić*, te u ime sunakladnika Pučkog otvorenog učilišta *Zoran Vlašić*, *Vladimir Ilić* i *dr. sc. Slaven Bačić*.

Nabrojane programe pratit će izložba knjiga »Hrvatsko izdavaštvo u 2006. godini« i izložba ilustracija najnovije slikovnice »Razlinkavi zec« *Balinta Vujkova*.

Promocija knjige »Između minulog i prijeteceg« Bele Durancija u Subotici

Otvorenje dokumentarne izložbe »Zapisi pred djelima stvaratelja« i promocija knjige »Između minulog i prijeteceg« autora *Bele Durancija*, a u povodu njegovih 75 godina života i 45 godina rada, održat će se u petak 6. listopada, u Modernoj galeriji Likovni susret u Subotici. Početak je u 17 i 30 sati, a u programu će sudjelovati *Borislav Beljanski*, *Vesna Latinović*, *Boško Krstić*, *Eva Naray*, *Stepanov* i *Olga Šram*, te orkestar nove glazbe Cadabra.

Izložba slika Cecilije Miler otvorena u Subotici

Imati nebo u oku – biti čist u ogledalu svoje duše

»Nije ovaj puta pitanje spadaju li ove slike stilski u romantizam ili realizam, nego sam više doživio ove slike kao poruku i potrebu čovjeka našega vremena da kroz doživljaj lijepoga, 'uhvati' sebe kako je potreban mira, čišćenja i susreta sa ljepotom koja vodi k smiraju i jedinom cilju - biti čist u ogledalu svoje duše - dakle, 'imati nebo u oku'«, rekao je vlč. dr. Kopilović otvarajući izložbu

U organizaciji Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo«, prošloga petka 29. rujna, u galeriji Otvorenog sveučilišta u Subotici otvorena je izložba slika *Cecilije Miler* pod nazi-

vom »Nebo u oku«. Izložba obuhvaća ukupno 44 rada u tehnici akrilika i ulja na platnu, nastalih uglavnom u proteklih godinu dana.

Cecilija Miler rođena je 1944. godine u Somboru. Završila je birotehničku školu u Somboru, a danas je službenica u mirovini. Slikarstvom se bavi od 1970. godine, a članica je »Likovne grupe 76« od 1983. godine. Bila je sudionica smotre likovnog stvaralaštva amatera Srbije 1995., 1998., 1999. godine, te smotre likovnog stvaralaštva amatera Vojvodine 2002. godine. Sudjelovala je na mnogim kolonijama u organizaciji »Likovne grupe 76« ili po pozivu. Aktivna je organizatorica likovnog stvaralaštva u HKUD-u »Vladimir Nazor« u Somboru, te osnivačica likovne kolonije »Colorit« pri ovom Društvu. Imala je pet samostalnih, te sudjelovala na 115

skupnih izložbi u zemlji i inozemstvu.

Ilustrirala je knjige poezije »Dragocjena blizina« *Blaženke Rudić*, dječje knjige »Pripovitke za laku noć« *Balinta Vujkova*, te knjige »Žetvene svečanosti« u Somboru. Osim slikanja

piše poeziju i prozu - sudionica je pjesničkih susreta »Lira naiva« u Subotici i »Svitanje riječi« u Rešetarima, u Republici Hrvatskoj. Radovi su joj objavljeni u kalendaru »Subotička Danica« i mjesecniku »Zvonik«.

Slikarica i pjesnikinja:
Cecilija Miler

Prigodni govori uz otvorenje: Josip Horvat i
vlč. dr. Andrija Kopilović

U svom slikarskom radu Milerova se ponajviše bavi pejzažima na kojima su dominantni ravničarski motivi

Otvarajući izložbu vlč. dr. *Andrija Kopilović* je naveo kako su djela Cecilije Miler nastala najprije u duši, »jer detalji koje promatramo na ovoj izložbi, mogu biti plod doživljaja i zapažanja, ali onih koja su prošla kroz filter duše umjetnika.« »Ono što me impresionira je veliki dio ovih slika koje nam predstavljaju prirodu koja je nenarušena i nedotaknuta ljudskom rukom. Vjerojatno umjetnica, kao i svi mi, nosi u sebi jedan skriveni svijet duhovne intime u koji ne želimo da bilo čija ruka ili noga zagazi i ne oskrvne nepatvorenu ljepotu. Staviti to na svilu ili platno ovom ili onom tehnikom, svakako je svojevrsna ispovijest. Tako nam autorica ovih slika zapravo otvara onaj dio sebe koji svatko od nas također nosi u sebi, dok god ima bistro oko i čistu dušu. Ovaj svijet ovako viđen i ovako predat nama na promatranje, od nas traži logiku ogledala. Netko je rekao da je mjesečina najbolji ispitivač ljudske savjesti i da je nepatvorena priroda najveći hram molitve. Čini se da su ove tvrdnje istinite i stoga i stoga se pred ovim slikama osjećam potaknutim biti sam i prepustiti se onom doživljaju vlastite nutrine kada mi se sa nepatvorene prirode i realne ljepote detalja s ovih slika podi-

gne pogled prema razigranom nebu, pa ostaje želja da se i sam podignem u te beskonačne nebeske visine i da tamo budem slobodan, čist i očišćen, te tako doživim ljepotu svoga bića i proces čišćenja svoga oka, te se smijem vratiti pred svoje ogledalo i pogledati kroz svoje oči u svoju dušu. Nije ovaj puta pitanje spadaju li ove slike stilski u romantizam ili realizam, nego sam više doživio ove slike kao poruku i potrebu čovjeka našega vremena da kroz doživljaj lijepoga »uhvati« sebe kako je potreban mira, čišćenja i susreta sa ljepotom koja vodi k smiraju i jedinom cilju – biti čist u ogledalu svoje duše – dakle, »imati nebo u oku«, rekao je dr. Kopilović.

Milerova je slikarica pejzaža u tehnikama ulja, akrilika i akvarela na svili. Ovo je njezina druga samostalna izložba u Subotici; prije tri godine u vestibulu Gradske kuće publici se predstavila radovima na svili. Inače, za svoj rad na svili dobitnica je pohvalnice Zavoda za kulturu Vojvodine.

Prigodom otvorenja izložbe »Nebo u oku« nastupili su recitatorica *Tereza Nadhedeši* i violinist *Franjo Vojnić Hajduk*.

Izložba je otvorena do ponedjeljka 8. listopada.

D. B. P.

Sv. Bruno se slavi 6. listopada

Sveti Bruno

*Na uzvisini od 1175. metara rodila se prva kartuzija * Uz pomoć grofa Rogera osniva novu kartuziju »Santa Maria della Torre« u biskupiji Squillace u kojoj je Bruno i umro 6. listopada 1101. godine*

Bruno, osnivač kartuzijanskoga reda, rodio se oko 1030. godine u Kölnu. O njegovoj obitelji iz koje potječe i o njegovu djetinjstvu jedva da se što pouzdano zna. No, zato znamo puno toga o njegovom školovanju i odgoju. Postoji jedan ljetopis iz XII. stoljeća, koji govori da je Bruno stekao temeljito poznavanje duhovne i religiozne literature.

Nauke je započeo u kolegijatskoj crkvenoj školi Sv. Kuniberta u svom rodnom gradu. Zatim je pošao u Reims na dalje usavršavanje u naukama i ondje s uspjehom završio studij. Odlučio se tada posvetiti posve duhovnome staležu i tako svoje znanje upotrijebiti u službi Crkve.

ŽELJA ZA SAVRŠENSTVOM: Njegovo duhovno raspoloženje iz tog razdoblja najbolje izriče njegova latinska pjesma o ludosti grijeha, a koja počinje ovako: »Tvorac je svemira, svakoga od smrtnika pozvao u život, da po zaslugama primi nagradu slave u nebeskim stanovima. Blago onome koji onamo neprestano upire pamet te budan izbjegava sve što je grešno«. Bruno je bio veoma ozbiljan klerik pa je brzo postao i kanonik katedrale u Reimsu. Kao kanonik dobio je nalog da predaje takozvane »artes liberales«-slobodne vještine, među njima gramatiku, retoriku, logiku, filozofiju, a onda i svetu teologiju. Naslijedivši profesora *Herimanna*, 1056. godine preuzeo je i vodstvo biskupske škole. Kasnije, to jest 1075. godine postao je kancelar svoga nadbiskupa u Kölnu. Kao profesor oduševljavao je učenike, među kojima se nalazio i kasniji papa *Urban II*.

Učenici su svoga učitelja poštivali kao veoma učena i ozbiljna učenjaka. Međutim, on sam je bio nezadovoljan samim sobom i onim što je radio. Želja ga je vukla prema nečemu savršenijem. Promatrajući tadašnje prilike među višim klerom u Crkvi, odlučno se stavio na stranu pape *Grgura VII*, koji je svom odlučnošću želio u Crkvi načiniti red i osloboditi je od nedostojnih službenika. Jedan je takav bio i *Manassés*, nadbiskup u Reimsu, čovjek bez obrazovanja i religioznog duha, koji je svetogrdom kupnjom došao na nadbiskupsku stolicu. Tu je čast za pozamašnu svotu kupio od

francuskoga kralja *Filipa I*. Njemu je tu čast, oduzeo papin legat, a ponudio je Brunu, no, on je tu privlačnu ponudu odbio.

Promatrajući prilike u Crkvi, Bruno je načinio zavjet da će ostaviti svijet, te živjeti životom Kristovih siromaha. Tako su se, naime, nazivale skupine pustinjača koji su se povlačili u šumovite predjele te ondje živjeli ili u posvemašnjoj osamljenosti ili ipak pod jednim zajedničkim pravilom. Njihov kruh svagdašnji bijaše: siromaštvo, pokora i samoća.

Osnivač prve kartuzije: sv. Bruno

OSNIVAČ PRVE KARTUZIJE: Bruno je u proljeće 1084. godine pošao na put prema Alpama potražiti prikladno samotno mjesto. Našao ga je u masivu La Grande Chartreuse te se ondje sa šest istomišljenika odlučio nastaniti i provoditi pustinjački život. I tako se na uzvisini od 1175. metara rodila prva kartuzija koja je bez nekog posebnog pravila željela slijediti veliku pustinjačku tradiciju.

Bruno, osnivač prve kartuzije, morao je teška srca 1090. godine napustiti svoju samoću, jer ga je za savjetnika pozvao

papa *Urban II*. Svoju je malu kartuzijansku zajednicu prepustio brizi *msgr. Landuina* iz Toskane. Jedno je vrijeme s Papom boravio u Rimu, no kad je ondje iz političkih razloga postalo opasno prebivati, pošao je skupa s njime u južnu Italiju koja je tada bila pod vlašću Normana. Papa je ondje Bruna htio učiniti biskupom u Reggiju, no Bruno, pun čežnje za samoćom opet je ponudenu biskupsku mitru otklonio. Papa je poštivao njegovu želju te mu dopustio da uz pomoć grofa *Rogera* osnuje novu kartuziju »Santa Maria della Torre« u biskupiji Squillace. U njoj je Bruno i umro 6. listopada 1101.

Kad je 1193. godine ta kartuzija dokinuta, svećeve su relikvije prenijeli u crkvu obližnjega samostana San Stefano. Bruna je 1514. godine službeno proglasio svetim papa *Leon X*. Svetac je osnivač jednoga od najstrožih redova u Crkvi. Kao norma života kartuzijancima ipak služi benediktinsko pravilo, ali postroženo potpunom šutnjom i uzdržavanjem od mesne hrane. Kartuzijanci se hrane kruhom, povrćem, a za piće im služi voda. Oni su kroz sva stoljeća nastojali ostati vjerni idealu svoga utemeljitelja pa je o njima nastala glasovita poslovice: »Kartuziju nikad nije trebalo obnavljati, jer se nikad nije izrodila«.

Svetoga su Bruna njegovi suvremenici nazivali svjetlom Crkve, cvijetom klera, slavom Njemačke i Francuske. On je to i zaslužio po svojim osobnim vrlinama, ali i po svome velikom djelu, osnutku kartuzijanskoga reda.

Priredila: Željka Vukov

Dojmovi sa XI. zasjedanja mješovite Komisije
za teološki dijalog između Katoličke i Pravoslavne Crkve

Traženje istine u ljubavi

Piše: vlč. dr. Andrija Kopilović

Već prva pauza

bila je srdačni

susret ne više

odvojene nego

zajedničke

skupine ljudi koji

su željeli

upoznati jedni

druge i izvan

svoje Crkve.

I ponovno za

mene jedna nova

impresija: Želja

prepoznati u

drugom i

drugačijem brata,

i to brata u vjeri

i milosti. Shvatio

sam taj prvi dan

da će dijalog biti

uokviren:

TRAŽENJE

ISTINE U

LJUBAVI

Obećao sam u prošlom broju podijeliti s vama, poštovani čitatelji, svoje impresije s devetog zasjedanja mješovite Komisije za teološki dijalog između Katoličke i Pravoslavne Crkve. Jasno, nisam član te Komisije, ali sam bio dodijeljen kao vanjski suradnik u radu Komisije. Imao sam izvjesni strah i tjeskobu na pomisao da ću tjedan dana provesti sa vrhunskim teolozima katoličke i pravoslavne Crkve. Taj strah je u stvari bio strahopoštovanje jer ipak tjedan dana dijeliti društvo takvoga skupa i biti u zajednici tih ljudi, činilo mi se da nadmašuje moje mogućnosti.

Prvi dojam je već bio raskrinkavanje moga straha, jer pri dočeku u zračnoj luci, a osobito u hotelu, susreo sam ljude komunikativne, »obične« i samo ljude. Ono što me se silno dojmilo je ponajprije spoznaja da se ne može biti vrhunski teolog, a da ne bude najprije i ponajviše »vrhunski« čovjek. Obistinio se onaj dobro poznati aksiom: Najprije čovjek, a onda kršćanin.

NEHINJENA LJUDSKOST: Ta neposredna i vrhunska ljudska dimenzija me je ohrabrila za svaku vrstu komunikacije, bilo katoličkog dijela, bilo pravoslavnog dijela delegacije. U prvim susretima susreli su se ljudi. Najveći dio njih po prvi puta. Ono što su prepoznali među sobom i sa nama suradnicima je uistinu nehinjena ljudskost. Dojam kako je lijepo biti čovjek, bio je tih dana stalno prisutan i silno me osvajao. Konačno sam u jednom skupu šezdesetoro »pravih ljudi«. Kako je divno biti uistinu među ljudima.

Jednako tako sam se bojao prvih oficijelnih susreta. Dijalog je započeo prvi dan u odvojenim prostorijama da bi se delegati ponajprije upoznali između sebe, jer ne treba zaboraviti da se Komisija nakon više godina susrela u novom sasta-

vu, jer je većina bivših članova ili pomrla ili su na drugim dužnostima. I taj strah su brzo raskrinkali jer je već prva pauza bila srdačni susret ne više odvojene nego zajedničke skupine ljudi koji su željeli upoznati jedni druge i izvan svoje Crkve. I ponovno za mene jedna nova impresija: Želja prepoznati u drugom i drugačijem brata, i to brata u vjeri i milosti. Shvatio sam taj prvi dan da će dijalog biti uokviren: **TRAŽENJE ISTINE U LJUBAVI**. Tako je i bilo.

Ne znam što je članove ovoga skupa navelo da su već drugu sjednicu i sve do kraja održavali u plenumu, ali nas je sve to radovalo i ohrabrivalo. Kod stola i u kuloarima, makar je sve vezano tajnom, ipak se moglo naslutiti da je bilo i »žestokih diskusija«. Međutim, ostao sam uvijek zadivljen da se može i žestoko diskutirati, a da se ne povrijedi ni osobu, ni stavove sugovornika. Točno sam kao kršćanin osjećao da to nije ljudska vlastitost nego Božanski dar. Tako dijalog može dirigirati samo Bog. To je taj najdublji doživljaj kojega sam cijelo vrijeme osjećao: Prisutnost Božju.

POŠTOVANJE I POBOŽNOST: Zamislimo jedan najelitniji hotel u Beogradu, gdje se u kapeli i u »sobi ikona« nastanio Bog. Gdje su sudionici susreta zalazili na meditaciju i molitvu i da se ta duhovnost razlijevala u svim prostorima tog velikog zdanja. Ne samo mi, uže povezani, nego i svi ostali su primijetili prisutnost Duha. Prvi sam rano ujutro po svojoj dužnosti ulazio u kapelu. Tiho su stizali biskupi, kardinali, laici na osobnu molitvu. Divio sam se jednom nadbiskupu, koji je svoju molitvu kroz cijeli sat obavljao na koljenima. Divio sam se kardinalu *Kasperu*, koji je u tišini ranoga jutra provodio svoje vrijeme u razmatranju. Kardinal *Touran*, unatoč svoje teške bolesti,

gdje se primjećuje da promatra već drugu obalu životne rijeke, zračio je mirom i dobrotom.

Voditelj Pravoslavnog dijela delegacije, mitropolit *Pergamski*, g. *Ziuziulas*, svojim dostojanstvenim mirom, hodom, sigurnošću, ulijevao je strahopoštovanje. Kod stola su bili svi braća. Nikom nije bilo određeno mjesto, ali ni jedan obrok nije bio takav da bi sjedili za jednim stolom, makar i malim, samo katolici ili samo pravoslavni. Stalno zajedno. Čini mi se da je to želja i potreba uzajamnog obogaćenja.

To mi je treća spoznaja da su »gorjela srca njihova« da upoznaju jedan drugoga i shvate razmišljanja koja su iz dvorane nastavljeni i kod stola. O doživljaju poštovanja i pobožnosti na Liturgiji, odnosno svetoj Misi da i ne govorim. Kako je divno shvatiti da nas tako malo dijeli, a tako puno povezuje. I kako je strahovito shvatiti da je jedini čimbenik čovjek koji čini diobe i ne zna voditi dijalog. Ovo su bili za mene dani milosti jer sam prvi puta u životu susreo šezdeset ljudi, ponajprije vrsnih ljudi, vrsnih teologa, revnih pastira i onih koji znaju voditi dijalog. Dakle, dijalog je stvarnost koji nema druge alternative. Znam da su tako doživjeli i svi ostali suradnici. Rastanak je bio srdačan, zahvalan i već zakazan sljedeći susret. Znam da iza toga stoji puno tihih molitelja i jedne i druge Crkve. To je znak koji nam Bog očito otvara za ovo vrijeme i kao zadatak i kao zvanje. U tom procesu može biti svatko od nas ako shvati da je temelj dijaloga istina u ljubavi i da je u dijalogu uvijek čovjek u svom dostojanstvu i vrijedan poštovanja i vrednovanja. Ovdje nije bilo isključivosti, nego »velika glad« razumjeti i prihvatiti drugoga. Kao sreće kad bismo učili ovakav dijalog. No, ne zaboravimo da je to ipak Božji dar!

Tradicija hasniranja duvana

Pribor za pušenje

Dok se nije stiglo do danas gospočkog pušenja, pušači su sami zavijali cigaretlu, pa su duvan i papir držali u plevanoj (limenoj) tozli (škatuljici) u koju su nagurali što više duvana. S unutrašnje strane zaklopca bilo je malo držalje za papir

Piše: Alojzije Stantić

Dok nije došlo u modu uživanje duvanu u cigaretli pušači su za držanje duvana najpre imali duvankesu, u koju su nagurali duvana, odozgor je zavrtili i držali u džepu. Duvankesu su pravili od mijura (mokraćne bešike) ranjenika (tovljenika). Kad je beler (čovik koji je zaklo ranjenika) rasiko ranjenika oprezno je izvadio mijur, iscidio ga, u mokrovod ugoro komad trske, kroz nju ulio vodu i ispro ga, mijur je naduvalo koliko je stalo ajera (zraka) u njeg i gori ga svezo. Sa spoljašnje strane sastrugo je komadiće masti i mesa da mijur ostane čist. Takog ga metnio u zapećak (misto izmed zida i vinca, gornjeg dila, krušne peći) i ostavio da se osuši. Posli je ociko mokrovod, odozgor ga proširio da u duvankesu mož komotno gurniti dva prsta i izvaditi duvan. Kako je pušač odvađao duvan, duvankesa se stanjivala, a on bi smoto duvankesu i gurnio u džep.

Ko je tio imat veću duvankesu, a dugovičnu ko i od krmskog mijura, u dolu je uvatio plisku (ticu močvaricu nalik divijoj patki). Plisku je od perja očupo u vrućoj vodi, pipljivo iz kože istribio sve klijе (donji dio badrljice /os pera/ koji je urasto u kožu), odro je, ociko pisak (noga naniže od bataka), kožu okrenio naopako, očistio je od mesa i masnoće, analni otvor zašio jakim koncom, okrenio naopako i kroz vrat uduvo ajer. Naduvanu kožu pliske osušio je ko i krmski mijur. Nuz duvankesu, a najčešće nuz pliskinu, svezali su koštak (koštek, privezak od pileške koščure, kosti, za čišćenje lule).

LULE: Čibak je lula najčešće zemljava (od pečene gline) el iz korena kakog drveća, u našem kraju najčešća je i najduže traje iz korena višnje. Upućeni kažu da je najdugovičnija i najbolja, zato i najskuplja iz korena kineske ruže. Čibak na luli nema zaklopac, ima kratki kamiš (civ kroz koju se puši), nije težak i pušač ga pomalo mož držati u ustima i da ima slobodne ruke.

Prava i najlipča je stiva lula, napravljena iz jedne fele kamena, kojeg su vadili iz obala Egejskog mora nuz Malu Aziju i poniki okolni otoka. Pravili su je sa gozdenim zaklopcom odozgor i da u nju stane dvared-triput duvana više neg u čibak. Kamiš za stivu lulu dugačak je 40 – 60 centi, nuz njeg je obično sa zelenom lipo

Stiva lula u pendžerici

»Moris« čibak iz korena kineske ruže, s koštakom

pletenom uzicom svezan koštak. Na stivu lulu su obično pušili starije gazde, dospiveni da u njoj uživaje, dok je pušio i kamiš držo u ustima lulu je držo u ruki, a odlika je stivog kamena da ne grije ruku. Kroz dugački kamiš dim se do ustivi oladio, a jel je duvan gorio dalje od lica, duvan pušaču nije išo pod nos i u oči.

Kome je doticalo i kupio novu stivu lulu najpre je moro upuštiti, jel dim iz lule blido žučkastog stivog kamena peče usta dok se puši. Tribalo je oko godina dana pušiti na novu lulu da vrimenom kamen od žerave dobije duvansku boju, onda pušača ne peče dim. Da gazdu nove lule ne peku usta pogodio (dogovorio) se sa slugom el nadničarom, dao mu jeptiniji kamiš i duvanio ga (davo zabadavad duvan) da mu upuši lulu. Često je pride platio još i meter (mtc = 100 kg.) žita. Upušenoj luli gazda je prominio kamiš i uživo u otmenom pušenju. Ko je pušio na stivu lulu bio je viđen jel mu je doticalo da zapati (stekne) ne baš jeptinu stivu lulu.

Pušenje lule smiruje čeljade, možda su i zato Indijanci pušili kalumet (lulu mira), da se (valjda) smire prija važne odluke.

Više puta sam na vašaru vidio kupece (trgovce konjima) koji su se s kunčastom (mušterijom) hamade (skoro) pogodili, al su se najpre latili da popuše duvan, da smireni razmisle i onda se pogode za konja.

TRUD I KREMEN: Pušači su čibak i lulu kadgod palili da je u ruki jedno nuz drugo držo komadić truda (skuvana i osušena gljiva škripac, l. Polyporus Fries P.Sgyahosus (Huds.), kremen (silicij dioksid) po kojem je udario komadićom pljosnatog gvožđa i čim je jedna od varnica pala na trud on se časkom počeo pušiti. Pušač je malo dunio i dobio žeravicu koju je naslonio na duvan, nekoliko puta povuko je dim i duvan je počeo goriti. Trud je utrnio prstima i mogo ga hasnirati misecima, a kako je trud velik i ko dvi podlanice trajo mu je godinu dana i više. Ko nije imo trud misto njeg je hasnirao suv palčinjak (cvat roguze), al on je nepodesan jel se osipa i pravi trunje u džepu.

Danas cigaretle lipo spakuju i kad ji popuše bace škatulju (kutiju), a ni đujto (upaljač) i mašine (šibice) naspram cigeretila nisu skupe.

Dok se nije stiglo do danas gospočkog pušenja, pušači su sami zavijali cigaretlu, pa su duvan i papir držali u plevanoj (limenoj) tozli (škatuljici) u koju su nagurali što više duvana. S unutrašnje strane zaklopca bilo je malo držalje za papir. Pušačici cigaretle su je palili mašinom, a ko je tio jeptinije on je palio đujtovom u kojem je bilo vate, nju su natopili benzinom, a ispod naricanog točkića bio je umetnut mali okrugli kamenčić koji je baco varnicu na tinj (fitilj) đujtova. U to vrime đujto baš nije bio zgodan jel je benzin pomalo smrdio i friško izvitrio, a posli nekoliko dana vatu je tribalo natopiti benzinom.

Da pušača ne peku usne, da ispuši što više duvana, a da su mu ruke slobodne najviše nji su cigaretlu pušili na copovku (muštikla), koju su tušta nji sami napravili od višnjove grane. Copovke su pravili više feli (vrsta).

Oma posli II. svickog rata jedno vrime kod nas su cigaretle prodavala na cidulje. Svako je dobio bon da mož na dan kupiti po deset cigeretila, a kako su odjedared svi odrasli postali pušači, oni koji ne puše svoj bon su dali drugom, a bilo je i taki koji su s tim trgovali.

Priča o Hrvatima – Hrvati u XX. stoljeću (127.)

Što je bilo na Zapadu?

Piše: Zdenko Samaržija

Napori za europsko ujedinjenje doveli su 1957./58. do utemeljenja Europske ekonomske zajednice (EEZ), udruženja zapadnoeuropskih država koje je trebalo promicati europsko gospodarsko ujedinjenje i zajedničko tržište. Francuski ministar vanjskih poslova *Robert Schuman* predložio je 1950. godine stvaranje zajedničkoga europskog tržišta ugljena i čelika. Taj je plan zapravo bio politički

i gospodarski okvir koji je trebao spriječiti mogući novi rat između Njemačke i Francuske, a kao krajnji cilj imao je stvaranje ujedinjenih europskih država.

Francuska, Savezna Republika Njemačka, Italija, Belgija, Nizozemska i Luksemburg, u skladu s tim planom, utemeljile su 1952. godine Europsku zajednicu za ugljen i čelik. Napori za europsko ujedinjenje doveli su 1957./58. do utemeljenja Europske ekonomske zajednice (EEZ), udruženja zapadnoeuropskih država koje je trebalo promicati europsko gospodarsko ujedinjenje i zajedničko tržište.

POČECI GLOBALIZACIJE: U EEZ su 1973. godine primljene Velika Britanija, Danska i Irska, a tijekom 80-ih Portugal, Španjolska i Grčka. Želju za ekonomskim ujedinjenjem ojačala je i želja da se Europa politički ujedini.

KA EUROPSKOJ UNIJI: U prosincu 1991. godine u nizozemskom gradu Maastrichtu potpisan je ugovor kojim je utemeljena Europska unija, organizacija koja bi trebala politički ujediniti europske zemlje i oblikovati zajedničku europsku

Začetnik Europske unije:
Robert Schuman

sigurnosnu i vanjsku politiku. Time se Europa još više približila Schumanovoj ideji ujedinjenih europskih država ■

Vrijeme blagostanja
i bezbrižnosti na Zapadu:
s jednog od koncerata Beatlesa

Prosvjedi protiv zveckanja oružjem

Prosvjedi protiv razmještanja nuklearnih raketa počeli su početkom 80-ih godina 20. stoljeća. Nakon što je SSSR razmjestio nuklearne projekte u zemljama istočne Europe, SAD su odgovorile razmještanjem istih projektila u zemljama zapadne Europe. To je izazvalo velike prosvjede protiv novoga kruga utrke u nuklearnom naoružavanju.

Jedan od statusnih simbola zapadne hemisfere: Cadillac

JAVNO KOMUNALNO PODUZEĆE »SUBOTICAGAS«

Dana: 29. rujna 2006. g.

SUBOTICA

Na temelju članka 52. Statuta Javnog komunalnog poduzeća »Suboticagas« Subotica, Upravni odbor JKP »Suboticagas« Subotica odlukom od 29. rujna 2006.g. raspisuje

NATJEČAJ

ZA IMENOVANJE RAVNATELJA PODUZEĆA

Ravnatelj se imenuje na mandatno razdoblje od 4 godine.

Broj izvršitelja: 1

Osim općih uvjeta predviđenih zakonom kandidati trebaju ispunjavati i sljedeće posebne uvjete:

- VSS (VII.) 1 stupanj stručne spreme, strojarske, pravne ili ekonomske struke;
- Radno iskustvo od 5 godina na poslovima u struci;
- Da podnese prijedlog programa rada i razvoja Poduzeća za mandatno razdoblje od 4 godine;
- Da ispunjava i druge uvjete predviđene Zakonom i drugim propisima.

Uz prijavu potrebno je podnijeti dokaze o ispunjavanju uvjeta:

- Diplomu o stečenoj stručnoj spremi;
- Potvrdu o radnom iskustvu;
- Radnu biografiju;
- Prijedlog programa rada i razvoja Poduzeća za mandatno razdoblje od 4 godine;
- Uvjerenje da je državljanin RS.

Natječaj ostaje otvoren 15 dana od dana zadnjeg objavljivanja u sredstvima javnog informiranja, odnosno putem Nacionalne službe za zapošljavanje.

Neblagovremene, nepotpune i neuredne prijave se neće razmatrati.

Prijava na natječaj podnosi se na adresu:

Javno komunalno poduzeće »Suboticagas«

Subotica, Segedinski put br. 22

Pregled filmova ljetne sezone

Ludi ljetni ples

Igra se na lake i sigurne karte: u igri su adaptacije bestsellera i uspješnih televizijskih serijala, filmovi sa popularnim strip junacima od kojih je mnoštvo tek u pripremi, i naravno beskrajno izrabljivanje uspješnih ostvarenja preko mnogo manje uspješnih nastavaka

Kako se piše filmska kritika? Odetu u kino, pogledate film, saberete dojmove, malo švrljate po internetu (ovo vam mnogi neće priznati, ali svi to rade) i na kraju napišete tekst. Međutim, što se dešava ako ste primjerice iskidali ligamente i noga vam je u gipsu, te ne možete otići do kina? Onda pišete pregled proteklog razdoblja (čitaj: ljeta 2006.).

Kako smo se do sada bavili Hollywoodom tu praksu ćemo nastaviti i u ovom tekstu. Da bi što više ublažili »ljetne mrtvilo« – praksu da se ljetni ide u kino, hollywoodski producenti su i ove godine svoje potencijalno najveće hitove sačuvali upravo za ovaj period godine. Tako su nam ovog srpnja, kolovoza i rujna bili podareni »Da Vincijev kod«, »Poroci Miami« i »Povratak Supermena«, ali i nastavci velikih hitova poput »X-men: The Last stand« i »Pirati s Kariba: Mrtvačeva škrinja«; »Povratak Supremena« može također ući i u ovu kategoriju, ali nije klasični nastavak zbog velikog vremenskog razmaka između ovog i dijela prije njega (1987.).

DVA ZAKLJUČKA: Iz navedenih naslova možemo zaključiti dvije stvari. Prvo: nastavci filmova više ne nose naslove tipa »Jaws 2« »Jurassic Park III« »Rocky V«,

nego se uz naslov manje ili više uspješnog prvog dijela dodaju intrigirajući, suptilno-deskriptivni i potpuno bespotrebni podnaslovi. Drugo: da se producenti u sunčanoj dolini suočavaju s ozbiljnom krizom dobrih scenarista, bolje reći scenarija ili da jednostavno ne žele riskirati. Može biti i jedno i drugo. Igra se na lake i sigurne karte: u igri su adaptacije bestsellera i uspješnih televizijskih serijala (istina ovo je oduvijek bila praksa Hollywooda), filmovi sa popularnim strip junacima (Batman, fantastična četvorka, Superman, X-men, Spiderman itd.) od kojih je veliko mnoštvo tek u pripremi, i naravno beskrajno izrabljivanje uspješnih ostvarenja preko mnogo manje uspješnih nastavaka od kojih je veliko mnoštvo tek u pripremi. Postavlja se pitanje treba li ukinuti Oscara za najbolji originalni scenarij i uvesti Oscare za adaptaciju knjige, stripa (grafičke novele), serije ili filma kao posebne kategorije (trenutno objedinjene u kategoriji adaptiranog scenarija). Naravno ove zamjerke ne bi ovdje stajale da navedeni filmovi išta valjaju, ali osim uzbudljive trke na Box-office listama nisu nam ništa donijeli – da ne ostane ne spomenuto pobijedili su »Pirati s Kariba« s nevjerojatnih milijardu i tri milijuna dolara,

što ovaj film čini trećim najuspješnijim filmom u povijesti Box-officea, odmah iza »Titanic-a« i »The Lord of the Rings: The Return of the King«.

NAJBOLJE, A TUŽNO: Tužno je, ali najbolja stvar koju gledatelj može vidjeti u novom »Supermanu« je posthumno pojavljivanje *Marlona Branda*, a u »Da Vincijevu kodu«... pa ništa. Također smo više očekivali od klasičnih ljetnih ostvarenja koja se dešavaju na vodi oko vode i za vodu - pogotovo morsku. »Posejdon« *Wolfganga Petersena* i »Adrift« ostvarenje *Hansa Horna* koje neodoljivo podsjeća na

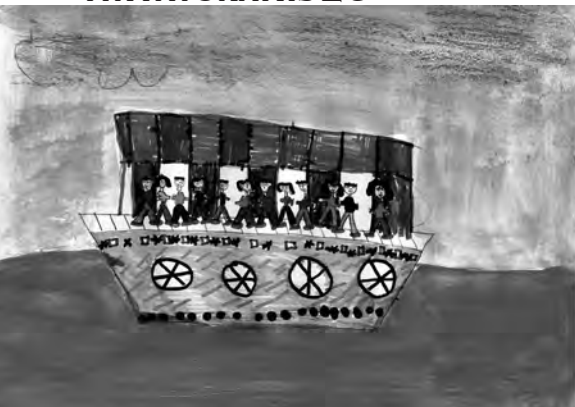
Fenomenalno ostvarenje kojemu se smiješi Oscar: animirani film »Auti«

»Open Water« ostavili su povoljan dojam u domenu zabave, ali ništa više od toga. Jedino su »Poroci Miami« kako-tako zadovoljili svoju znastveno precizno određenu publiku. Naravno postoje i oni koji nisu razočarani. Tu je svakako animirani film koji sa ostvarenjima poput »Preko ograde« i »Auti« pokazuje zašto iz godine u godinu imaju sve veće budžete i B – produkcija koja je sa ostvarenjem »Snakes on a Plane« (očekuje se u europskim kinima) zadala ozbiljan udarac velikim studijima. »Auti« fenomenalno su ostvarenje studija Pixar kome se po svemu sudeći smiješi Oscar (ako ne i više). Savršena animacija sa filmskim stilom montaže, klasična priča ali sa fino upakiranim obrtima i maestrlnim šalama i aluzijama i sve to iz »automobilske« perspektive. Ako niste pogledali ovo ulazi u kategoriju »obavezna literatura«. S druge strane »Snakes on a plane« je sve samo ne lijepo ureden film, ali mu to ne smeta ni u jednoj sekundi. To je film koji vam u naslovu kaže što se u njemu dešava, a istodobno ga ne smeta da bude izuzetno ostvarenje. Napeti triler s kombinacijom nekoliko fobija (od letenja, od zmija, od terorizma i tko zna čega još) dobitna je kombinacija koja je rasturila američka kina, kritičare i publiku, a očekuje se da isto uradi i u Europi. Dakle možda je vrijeme da se svi oni kojima se ne sviđa što nam velike sjede glave Hollywooda nude, a ipak imaju tendenciju k američkoj kinematografiji, okrenu B produkciji.

M. Šokčić

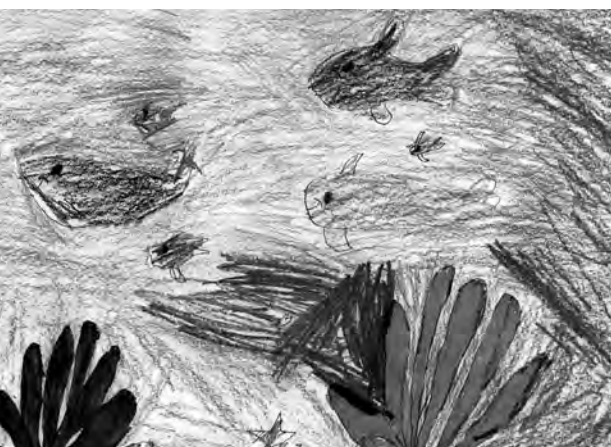
Najbolja stvar koju gledatelj može vidjeti u ovom je... ništa: »Da Vincijev kod«

Josipa Oračić, II. e, OŠ »Sveti Sava«, Subotica

Kristina Sivić, II. c, OŠ »Ivan Milutinović«, Subotica

Danijel Kovač, II. c, OŠ »Ivan Milutinović«, Subotica

VOLIM SVOJ HRVATSKI ODJEL

Volim svoj hrvatski odjel zato što učimo hrvatski jezik. Tamo se svi lijepo družimo i pričamo. Sve su knjige lijepe i sve imaju crtež koji nam pomogne da lakše shvatimo. Imam puno prijateljica i prijatelja. Kad je neki blagdan mi ga slavimo i skupa s razredom idemo glumiti: Svetog Nikolu, Krampusa, recitiramo za oce i materice i pjevamo. Oni koji idu u hrvatski odjel, kad napišu nešto lijepo ili nacrtaju, učiteljica će njihove radove odnijeti u Hrvatsku riječ ili Hrcka. Moji roditelji su mene odmah upisali u hrvatski odjel. Smatrali su da je to samo prednost što se osim srpskog, engleskog i mađarskog može učiti i hrvatski jezik.

Korina Francišković, II. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

DOŽIVLJAJ S RASPUSTA

Za vrijeme školskog raspusta sa školom smo išli na ljetovanje u Selce. Svaki dan prije i poslijepodne išli smo na plažu. Instruktor plivanja po imenu Tomislav nas je svih sedam dana strpljivo učio plivati. Zadnji dan su nas provjeravali znamo li plivati, tako što smo skočili s mola i doplivali do stupa. Ja sam se jako veselio kada sam dobio diplomu da sam plivač. Ovo ljetovanje će mi ostati u lijepom sjećanju, jer sam naučio plivati.

Marin Piuković, IV. c, OŠ »Ivan Milutinović«, Subotica

Marija Nimčević, III. e, OŠ »Sveti Sava«, Subotica

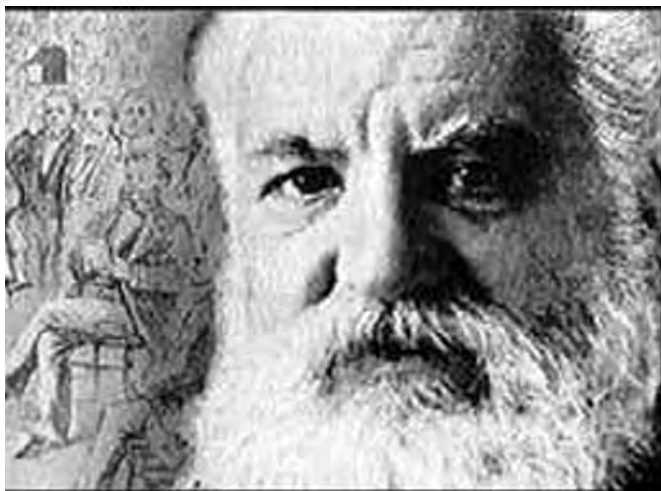
Dino Vojnić P., III. e, OŠ »Sveti Sava«, Subotica

Sara Dulić, III. c, OŠ »Ivan Milutinović«, Subotica

HRCKOVA SVEZNALICA

Kako je izumljen prvi telefon?

Priča o pronalasku telefona je veoma dramatična.

Ali, prije svega moramo shvatiti princip po kojem radi telefon. Kada govorite, vaše glasne žice trepere.

Ta treperenja prelaze na molekule zraka tako da iz usta izlaze zvučni valovi, odnosno vibracije u zraku. Ti zvučni valovi udaraju u aluminijsku pločicu ili membranu na mikrofону, te pločica zatreperi isto onako kao što su treperili molekuli zraka. Ta treperenja šalju promjenljivu struju kroz telefonsku liniju. Ova čas jača, čas slabija struja čini da pločica u prijamniku na drugom kraju linije treperi isto onako kao što je treperila membrana na mikrofону, te se u zrak odašilju sasvim isti valovi kao što su bili oni koje ste vi poslali u slušalicu. Kad ti zvučni valovi stignu do uha osobe na drugom kraju linije, oni djeluju isto kao da su došli neposredno iz vaših usta. A sada da čujemo priču o

Aleksandru Greemu Bellu i o tome kako je izumio telefon.

Drugog srpnja 1875. on je u Bostonu obavljao oglede, vođen idejom da preko jedne žice pošalje istovremeno nekoliko telegrafskih poruka. Upotrebljavao je uređaj s perima od tankog čelika. On je bio u jednoj sobi, s prijamnikom, dok je njegov pomoćnik Thomas Watson u drugoj sobi radio na odašiljaču. Watson je dodirnuo čelično pero da bi izazvao treperenje, a to je proizvelo zvonak zvuk. Na to je Bell dojurio iz druge sobe, vičući na sav glas: »Ne dirajte ništa! Što ste sad uradili? Pokažite mi!« I tada je otkrio da je čelična šipka, trepereći nad magnetom, prouzrokovala promjenljivu struju koja je potekla kroz žicu, a uslijed toga je pero u Bellovoj sobi zatreperilo i također proizvelo zvonak zvuk. Sutradan je napravljen prvi telefon, i zvuci glasa mogli su se raspoznati preko te prve telefonske linije, koja je s krova zgrade vodila naniže preko dva kata. A 10. ožujka 1876. začula se prva rečenica: »Gospodine Watsone, molim vas dođite, potrebni ste mi.«

Priredio: Zoltan Sič

Tjedni ritual

Tržnica

Redovito ili povremeno svatko od nas odlazi u kupovinu

Piše: Dražen Prčić

U svakom gradu ili selu postoji rezervirano mjesto za prodaju namirnica bilnog ili životinjskog podrijetla, a ovisno o veličini namijenjenog prostora isti dobiva naziv veće ili manje tržnice. Opet, u većim urbanim sredinama, tržnica predstavlja posljednji izvorni kontakt između proizvođača i kupaca, jer brojni shopping centri i supermarketi odavno su postali konačni distributeri finalnog proizvoda na veliko.

ČARI TRŽNICE: Vjerojatno nema osobe koja, barem jednom, nije bila na nekoj klasičnoj tržnici, šetajući između šarolikih tezgi ispunjenih raznovrsnim sezonskim i cjelogodišnjim prehrambenim artiklima. Jer, u najvećoj mjeri slučajeva, na tržnicu se prvi puta odlazi u pratnji roditelja, a potom se, godinama odrastanja i sazrijevanja, ta navika ustaljuje i postaje redovitom potrebom. Istina, uslijed prekotjednih radnih obveza posjeti su, eventualno, limitirani na brzometne odlaske i kupovinu »na brzinu«, ali je zato svaki vikend, bila to subota i nedjelja, izvanredna prilika za nesmetani užitak »analitičkog i temeljitog istraživanja« svih mogućih ponuđenih artikala. Sam odlazak na tržnicu u danima vikenda

predstavlja i određeni ritual, jer je gotovo uvijek neraskidivo u svezi s predstojećim centralnim objedom (ručkom) toga dana i osnovne polazne točke namjeravane kupovine koncentrirane su na isti. Pogotovo ukoliko na tržnicu ne ide osoba koja će pripremati namjeravani obrok, u velikopostotnom odnosu najčešće je to u pitanju ženski član kućanstva, onda »snabdjevač« mora pomno saslušati (i zapisati) sve instrukcije glede nabave. U ovom segmentu »tržničke analitike« postoje iznimno važne podjele glede osoba koje idu na tržnicu i tu postoje tri karakteristična primjera. U najvećem broju populacije, ženske osobe odlaze u kupovinu, znajući najbolje što je i najpotrebnije za dom, u nešto manjem postotku redoviti posjetitelji su pripadnici muškog roda, dok je apsolutno najmanja kategorija muško-ženskih parova koji zajednički vrše tjednu nabavu prehrambenih potrepština. U biti to je posve logično, jer užitak u čarima kupovine na tržnici predstavlja svojevrsnu »životnu filozofiju«, a u tim trenucima ustaljene navike i načina »tržničkog razmišljanja« ljudi vole biti sami i neometani. Jer netko se više od same kupovine voli cjenjkati i pogađati oko

određene cijene (priča naših prostora), dok veliki broj osoba plaća određene cijene bez dileme i može bitne diskusije. Ukoliko se u tandemu (paru) nađu dvije osobe različitih pogleda (obično muškarac pripada prvoj, a žena drugoj skupini) na ovu problematiku, najčešće može doći do neugodnih rasprava koje, u startu, mogu pokvariti užitak kupovine na tržnici. Upravo zbog toga je i najbolji individualni odlazak!

UMJETNOST KUPOVINE: Ipak najveći užitak »trgovanja« na tržnici ogleda se u velikoj mogućnosti analize ponuđenih artikala, i potom efikasne realizacije najboljih i najljepših primjeraka za najbolju moguću cijenu. Spomenuta vještina pogađanja u svezi cijene, spada u svojevrsnu umjetnost igre između prodavača i kupca, u kojoj, na koncu, pobjeđuju svi. Prodavač je zadovoljan jer je prodao iznesenu robu i dobio sigurnu mušteriju i za sljedeći put, dok je kupac sretan uslijed svog diplomatskog-financijskog uspjeha i pune košarice uz manje utrošenog novca. No, s druge strane, često zna doći do neugodnih situacija tijekom ove »operacije« i teških, neugodnih riječi s obje strane tezge. Ali i to je tržnica... ■

Mjesec novih studenata

Nova akademska godina

Početak listopada donosi prve studentske dane

Piše: Dražen Prčić

Ukoliko ste samo jedan dan sjedili u studentskoj klupi, ponosno držeći »svježi« indeks, onda vam jamačno svaki početak mjeseca listopada budi lijepe uspomene na vrijeme kada ste i sami bili dio »najbezbržijske armije mladih ljudi«. Jer biti student jedna je od najljepših stvari u životu...

STUDENTSKO DOBA: poslije dugih 12 godina kontinuiranog osnovno školskog (8) i srednje školskog obrazovanja (4), prelazak u akademsku klasu izabranog studija donosi posve novu shemu obveza podložnu raznim »slobodnijim kreacijama«. Na »faksu« nema neopravdanih satova koji se pedantno bilježe, istina pojedini nadobudni profesori znaju tražiti potpise nazočnih studenata na predavanju, ali i to se zna praktično »urediti«. U početku tj. prva dva tjedna svi redovito dolaze na satove, ali se ubrzo populacija svede isključivo na plašljive i previše revnosne studente (štrebere). Jer, »pravi« student već tijekom prvog mjeseca slobode (listopad), ukoliko je još na studijama izvan rodnog grada i roditeljskog nadzora, počinje uvelike uživati u blagodatima nesputane zrelosti i mogućostima koje ovaj akademski status pruža. Život u iznajmljenom stanu, sobi ili pak studentskom domu predstavlja ogromnu razliku u odnosu na roditeljski dom, a »pozitivna« promjena počinje se osjećati već od prvog dana. Ukoliko je financijski potencijal (roditeljska apanaža + razni obiteljski dodatci) dovoljan, onda studentski život poprima obilježja dotad (a život će pokazati i) najljepšeg razdoblja u egzistencijalnom postojanju određene jedinice. Upravo zbog svega navedenog početak studentskog doba ostaje nezaboravan u svojoj ljepoti, ljepoti nesputane bezbržijske trošenja slobodnog vremena, često i »na štetu« prvih predavanja. Jer prvi ispiti su još daleko, ukoliko su jednosemestralni onda je to tek na zimu, a oni kompleksniji stižu tek na ljeto. U takvome ozračju neopтереćenog shvaćanja tek nastupajućih (dalekih) obveza, ostavljen je golemi prostor za ispunjavanje brojnih »neispunjenih« želja tijekom perioda adolescencije. Biti student velika je stvar, a biti »brucos« ili brucos-

kinja« pogotovo. Vlasnici novih indeksa u prvi mjesecima svog studentskog staža imaju povlašteni status u očima svih koji profesionalno ili emotivno prate njihov novi životni status. Profesori u početku blagonaklono, i sa dosta simpatija, gledaju na svoje nove pulene, dok brižni roditelji i ostatak obitelji ponosito toleriraju gotovo »sve« svojim mezimicama i mezimcima koji su se, prvi puta, otisnuli iz njihovog »gnijezda«.

SLOBODNE AKTIVNOSTI: upravo najljepši dio početka studija, te u najvećoj mjeri i nezaboravan tijekom ostatka života, čini sve ono što ne potpada u redovite nastavne obveze i dosadne sate učenja. Je li to vrijeme provedeno na sportskim terenima, nebrojeni sati »cooliranja« u studentskim menzama ili kafićima, bezbrojni tulum ti tijekom radne sedmice ili vikenda, kartanja do duboko u noć i što sve drugo, što čini bogati repertoar klasičnog studentskog dnevnog rasporeda. Još ukoliko vrijeme posluži, kao što je slučaj s prekra-

Vječiti studenti

Gotovo sve studente koji ne diplomiraju u razumnijem roku od 4-5 godina, poslije isteka tog razdoblja počinju nazivati pogrđnim nazivom »vječiti«. Ali bolje je biti vječiti student, nego vječito na birou za nezaposlene.

snom, ovogodišnjom, sunčanom i toplom jeseni, onda zbilja nema nikakvih zapreka za neograničeni studentski užitak u svemu nabrojanom. Istina ne treba pretjerivati u prekomjernom opuštanju, jer i pored svega ostaje glavna obveza pripremanja za polaganje budućih ispita, koja čini smisao studiranja i akademskog doba. Uz pravilno raspoređivanje vremena i određeni afinitet prema izabranom studiju, bilo redovitim učenjem ili »kampanjskim« metodama u posljednji čas, svaki se ispit može u dogledno vrijeme položiti! ■

V I J E S T I

NLB Liga ABA

1. kolo, 30. rujna

Split – Bosna 85:81
 Zagreb – Domžale 78:63
 Budućnost – Cibona 68:77
 Široki – Zadar 88:91
 Slovan – Olimpija 71:75
 Partizan – Hemofarm 80:49
 FMP – C. zvezda 95:94

Tenis

Ljubičić do finala

Najbolji hrvatski tenisač *Ivan Ljubičić* poražen je u finalu ATP turnira u Bangkoku (550.000\$) od Amerikanca

Blakea s glatkih 6-3, 6-1, no unatoč porazu popravio je svoj plasman na ljestvici najboljih svjetskih igrača za jedno mjesto.

Vaterpolo

Polufinale kupa

Među četiri najbolje momčadi hrvatskog vaterpolskog kupa, nakon pretkola igranih u Dubrovniku i Zagrebu prošlog vikenda, plasirali su se Mornar i Jug, odnosno Jadran i Mladost. Prvo navedene momčadi bit će domaćini u prvim susretima (11. studenoga), dok će se uzvrat igrati u Dubrovniku, odnosno Zagrebu (15. studenoga).

Košarka

Uspješan start

Svi hrvatski predstavnici (Cibona, Zadar, Split i Zagreb) uspješno su startali u novom izdanju regionalne košarkaške lige (negdašnja Goodyear, danas ABA) i zabilježili pobjede u svojim premijernim nastupima. Cibona je slavila na gostovanju u Podgorici (77-68), Zadar je bio bolji od Širokog (91-88), Split od Bosne (85-81), a Zagreb je pobijedio Domžale (78-63).

Nogomet

Andora i Engleska

U sklopu nastavka kvalifikacija za Europsko nogometno prvenstvo, Hrvatsku reprezentaciju očekuju dva domaća susreta na stadionu Maksimir u Zagrebu. U subotu 7. listopada u goste dolazi Andora, dok je za 11. listopada zakazan susret godine protiv glavnog konkurenta za plasman, selekcije Engleske. Izbornik *Bilić* odredio je sljedeće igrače za predstojeća dva kvalifikacijska susreta: *Stipe Pletikosa, Vedran Runje, Marin Skender, Dario Šimić, Goran Sablić, Anthony Šerić, Robert Kovač, Josip Šimunić, Hrvoje Vejić, Vedran Ćorluka, Dario Knežević, Niko Kovač, Jerko Leko, Marko Babić, Darijo Srna, Milan Rapaić, Niko Kranjčar, Luka Modrić, Danijel Pranjić, Mladen Petrić, Ivan Klasnić, Ivica Olić, Boško Balaban, Eduardo Da Silva.*

HNL

9. kolo, 30. rujna

Hajduk- Dinamo 2:2
 Cibalia – Slaven B. 2:0
 Zagreb – Pula 0:3
 Kamen I. – Međimurje 0:2
 Varteks – Osijek 3:1
 Rijeka – Čibenić 1:3

Tablica: Dinamo 22 (-1), Hajduk 22, Varteks 16, Šibenik 15, Pula 14, Osijek 13, Zagreb 13, Međimurje 12, Slaven B. 9, Rijeka 7, Cibalia 6, Kamen I. 4

SHADE DESIGNER

Svladavanje programa za 3D design može biti mukotrpno i vremenski zahtjevno. Međutim, Shade Designer skraćuje proces učenja i snalaženja u programu na minimum, prihvatljiv čak i korisnicima koji su prezauzeti redovnim obvezama. Kombinacija

alatki je tako »skrojena« da neće odbiti ni najnestrpljivije, koji bi htjeli svladati program preko noći. Potvrda o tome jeste preko 200.000 prodanih kopija ovoga programa, kratkog suvremenim alatima za design, modeliranje i animiranje. Umjesto da kao konkurentni programi nudi hrpu nerazumljivih menija, ovdje se na zaslonu nalazi samo jedna plutajuća paleta alatki. Ona, doduše, ima podmenije, ali su oni sasvim jasno označeni prepoznatljivim ikonama.

Složeni objekti se lako definiraju, zahvaljujući modeliranju uz pomoć Bezierovih metoda. Program prihvaća i Bulovu logiku (Boolean modelling), koja je naročito zgodna za detalje. Modeli se mogu animirati uz pomoć realističnog simuliranja trodimenzionalnih pokreta živih bića, pri čemu se automatski generiraju vremenski ključevi (keyframes) za sinkroniziranje tijekom video montaže. Program ove vrste ne bi bio

potpun bez dobrog modula za vizualiziranje, koji podržava Ray Tracing, kretanje po zadatoj putanji i sl. Izvozni formati JPEG, TGA, TIFF, BMP, EPS i DXF za statične slike i AVI ili Quick-time, MOV za pokretne, omogućavaju laku razmjenu podataka s kolegama.

Saitek PC Gamer's Keyboard PZO8AX

TIPKOVNICA IZ SF FILMOVA

Navikli smo da nam kvalitetne igračke komponente dolaze iz velikih tvrtki. Međutim, da i manje tvrtke mogu napraviti izuzetno kvalitetne komponente, potvrđuje Saitek svojom

tipkovnicom nedvojenog naziva PC Gamer's Keyboard. S tvrtkom Saitek imali smo prilike upoznati se u svijetu igračkih periferija - proizvodnjom igračkih komponenti (prije svega joystick-a) bavi se od 1993. godine. Kada je u pitanju vanjšina, ova tipkovnica nas je oduševila već na prvi pogled. Prvo što pada u oči jest industrijski dizajn koji do sada nismo imali prilike vidjeti ni na jednoj testiranoj tipkovnici. Ova tipkovnica podsjeća na dio nekog komandnog mosta svemirskog broda iz SF filmova. Na kutovima se čak nalaze imitacije imbus vijaka.

Tipke izrađene od crne plastike su sa gornje strane i malo su teksturirane tako da prsti ne klize prilikom rada, a grupirane su standardno. Tipkovnica je na testu imala njemački raspored tipki. Prilikom rada iznenadio nas je nizak nivo buke koju tipke prave. Iako nije u pitanju slim tipkovnica, hod tipki je prilično mali pa je i tipkanje na njoj izuzetno lako. Završna obrada plastike je na veoma visokoj razini i pokazuje kako se Saitek doista potrudio oko ove tipkovnice.

Kada se tipkovnica priključa na USB port, u oči pada plavo osvjetljenje koje se nalazi ispod tipki. Kako u uvjetima noćnog rada svjetlo može i smetati, na tipkovnici se nalazi tipka kojom se jačina svjetla smanjuje odnosno potpuno isključuje. Zamjerka je to što karakteri na tipkama ne svijetle, jer su tipke od neprovidne plastike, što u cjelini smanjuje funkcionalnost osvjetljenja. Na vrhu tipkovnice nalaze se tri dopadljive svjetleće diode koje, kao i pozadinsko osvjetljenje, svijetle plavom bojom.

Tipkovnica stoji na pet »stopala« koja su izrađena od gume. Mekana guma, njihove relativno velike dimenzije, kao i iznenađujuće velika masa ove tipkovnice jamče joj izuzetnu stabilnost i eliminiraju svako klizanje po podlozi. Poput većine današnjih tipkovnica, i ova ima dodatak za ruke, međutim Saitek je tu posebnu pažnju posvetio osobama sa većim šakama pa je napravio oslonac za ruke koji se po potrebi može produžiti za još nekoliko centimetara, što je sasvim dovoljno za udoban rad.

Priređuje: Siniša Jurić

GASTRONOMSKI KUTAK

Olgina juha od kukuruza

150 grama svježeg bijelog mesa,
1/2 luka vlasca,
1 žličica maslaca,
1,5 l čiste kokoške juhe
(ili za suvremene žene 1 l juhe od kockice),
1 žlica soja umaka, 1 žlica brašna,
1 vreća kukuruza šećerca - u zrnju i malo
šafra, bibera, vegete i soli.

Rastopimo maslac i na njemu popržimo sitno isjeckan luk vlasac i nakon toga popržimo bijelo meso isjeckano na male komadiće. Istodobno skuhamo čistu kokošju juhu ili

juhu od kockice. Kada je meso polu pečeno, prebacujemo ga u juhu, dodajući kukuruz šećerac i pustimo da kipi 3 minute. Nakon toga umiješamo brašno, malo promiješamo, ali ne pržimo. Zalijemo ga s malo juhe i s tom mješavinom zgusnemo juhu. Kuhamo dok se malo zgusne. Začinimo šafranom na vrh žličice i soja umakom kako bi dobili pikantni slatko-kiseli okus. Osim toga sami procjenjujemo količinu ostalih začina, bibera, vegete i soli. Dobar tek.

Najatraktivniji susret HNL

Penal derbi

U fantastičnom ambijentu rasprodanog Poljuda, pred više od 30.000 gledatelja, Hajduk i Dinamo su podijelili plijen uz čak tri dosuđena udarca s bijele točke

Piše: Dražen Prčić

Od kada je hrvatskog nogometa susreti između Hajduka i Dinama, bili oni u nekadašnjoj zajedničkoj državi ili u samostalnoj i suverenoj Republici Hrvatskoj, predstavljali su vrhunac nogometnog doživljaja u srcima svih »bilih« i »modrih« navijača. Posljednji odigran derbi, prošle nedjelje navečer, opravdao je epitet najatraktivnijeg susreta HNL, ali je umjesto »čistog« nogometa donio i mnogo toga drugog...

FANTASTIČAN AMBIJENT: prije navođenja svega onog čega ne bi trebalo biti niti u jednom susretu, a ponajmanje u velikom hrvatskom derbiju, trebalo bi ipak pohvaliti ono lijepo što se, poslije dužeg vremena, moglo vidjeti na Poljudskom stadionu. Europski post Hajduka, uslijed neizborenog mjesta za nastup u nekom od natjecanja na međunarodnoj sceni, uskratilo je splitsku publiku za druge velike utakmice i duel protiv »vječitog rivala« pružio je rijetku priliku za pune tribine. U idealnim vremenskim uvjetima tople jesenske večeri, na Poljudu je u nedjelju navečer došlo, za hrvatske prilike, impozantnih 30.000 gledatelja, u želji da vide najbolje od najboljeg u domaćim okvirima. I to svakako treba pohvaliti, jer nogomet bez publike na

tribinama i nema pretjeranog smisla. Ali, s druge strane ove nogometne medalje našlo se nimalo impresivno naličje na kojemu su ocrtale sve negativne impresije prvog ovosezonskog sudara dvije prvoplasirane momčadi prvenstva.

Prvi remi

Tek u devetom prvenstvenom kolu dvije vodeće momčadi prvenstva upisale su prvi neodlučeni rezultat u svoj bodovni saldo.

PREKRŠAJI I PENALI: od prvog zvižduka suca Kovačića, počela je teška »rovovska« borba za svaku loptu, uz maksimalnu opstrukciju igre, što je u konačnici donijelo nevjerojatnih 60 prekršaja za 97 minuta koliko je susret trajao (47+50 minuta). U takvom ozračju, i smjeru u kojemu je utakmicu krenula, nije se niti moglo očekivati puno od »ljepote«. Počeli su »frcati« prekršaji na obje strani, nekoliko masovnijih čarki i prvi kartoni, na koncu ih je bilo čak sedam žutih i jedan crveni (Carević, Hajduk). Obično susreti

u kojim dominira oštija igra na rezultat bivaju uskraćeni za golove, jer se prekršajima nastoje napadači držati što dalje od vlastite mreže. Ipak posljednji nacionalni derbi donio je čak četiri pogotka, po dva na obje strane, ali zahvaljujući odlučnosti glavnog suca da tri puta dosudi najstrožu kaznu. Ovisno o simpatijama i navijačkim bojama za koje im srce kuca, navijači s obje strane će pravdati svoje penale, a kritizirati protivničke, no to je već stvar dublje analize (uz pomoć tehničkih pomagala) odgovornih osoba. Domaćin Hajduk oba pogotka postigao je s bijele točke (Carević, Munhoz), dok je Eduardo realizirao penal za Dinamo. Jedini pogodak iz igre djelo je akcije Čorluka-Vugrinec, i to je bila jedina prava akcija cijelog susreta. Uz spomenutih 60 prekršaja malo je prostora ostalo za nešto više od nogometa.

SUDAC: iako će se, jamačno, još dugo polemizirati o ovom susretu, pogotovo što slijedi dvotjedna stanka zbog kvalifikacijskih obveza reprezentacije, gotovo sigurno glavni akter svih priča bit će glavni sudac Draženko Kovačić iz Križevaca. Rijetko se događa da na jednom susretu budu fućkana tri kaznena udarca, a pogotovo ne na najvećem derbiju prvenstva. Uz ovu »penal hrabrost«, isti sudac nije škrtario niti na kartonima (7 žutih i 1 crveni), te na dosuđenim prekršajima na obje strane (23 Hajduk, Dinamo 37 = 60). Isključenjem Carevića u 58 minuti, čini se prestrogo dodijeljenim drugim žutim kartonom (prvi je zaradio nakon naguravanja s Čorlukom), sudac je ipak, izravno utjecao na daljnji tijek susreta, ostavivši Hajduk čak 39 minuta siračem manje.

Na koncu, neodlučeni rezultat, vjerojatno je najrealniji ishod prvog ovosezonskog hrvatskog derbija!

Zoran Bogešić, nogometaš

Nogometni »posao« u Finskoj

Uz angažman u nogometnom klubu, vlasnik mi je ponudio i zaposlenje u njegovoj tvrtki

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Profesionalni nogometaš Zoran Bogešić promijenio je, u svojoj dugoj aktivnoj igračkoj karijeri, mnogo klubova i zemalja. »Pečalbarski kruh« ovog puta ga je odnio put Finske, zemlje tisuće jezera, u kojoj je već prije nekoliko godina s uspjehom igrao. O novim-starim dojmovima glede povratka u poznato skandinavsko okruženje razgovarali smo neposredno po njegovom dolasku na odmor u rodnu Suboticu.

► **Kako je došlo do ponovnog odlaska na »nogometni rad« u Finsku i za koji klub sada nastupate?**

Posljednjih šest mjeseci, prije odlaska za Finsku, sam živio i igrao u Austriji, u Pahernu iz Graza, a neposredno prije moga odlaska na odmor pozvao me je vlasnik

kluba iz Narpesa, i pitao me bih li mogao pomoći u borbi za ostanak. Prihvatio sam ponudu i pristupio nogometnom klubu Kraft Narpeskraft.

► **O kakvoj se sportskoj momčadi radi i u kojem je rangu nacionalnog natjecanja?**

U pitanju je treće ligaška momčad koja se nalazila u dosta nezavidnom položaju, na trinaestom mjestu, ali sam ipak uspio pomoći, zabivši 14 golova iz 15 susreta i na koncu smo se uspjeli spasiti od ispadanja, završivši na sedmom mjestu konačne tablice.

► **Kakve su bile reakcije vlasnika kluba?**

Posve logično vlasnik kluba je bio više nego oduševljen i po završetku prvenstva mi je, uz nastavak nogometne suradnje, ponudio i stalno zaposlenje u njegovoj tvrtki koja se bavi proizvodnjom limenih kutija u koje se slažu razni alati. Obzirom kako sam već zašao u starije

igračke godine i da neću moći još dugo aktivno igrati, odlučio sam prihvatiti ponudu i ostati u Narpesu.

► **Po drugi puta ste u Finskoj i sveukupno imate nekoliko godina životnog staža u ovoj lijepoj skandinavskoj zemlji. Što je po vama najljepše u zemlji »tisuću jezera«?**

Jezik

Zanimljivo je kako se u Narpesu, finskom gradiću, govori isključivo švedskim jezikom obzirom da ga naseljava manjinska zajednica iz susjedne države, ali ima i deset posto ljudi s »naših« prostora.

Kada se sabere sve vrijeme koje sam proveo u Finskoj ispada kako ima već gotovo četiri godine boravka u ovoj, dosta, lijepoj i prekrasnoj zemlji predivne, očuvane prirode i dobrih, prijatnih ljudi. Ono što je meni, također, iznimno važno je činjenica da su ljudi veoma poštteni i dobronamjerni.

► **Kada počnete raditi i igrati nogomet kako će izgledati jedan vaš »radni« dan?**

Prema dogovoru radit ću od osam do šesnaest sati, potom slijedi mali odmor, a treninzi su navečer od osamnaest sati. U biti to je mnogo bolja varijanta od sadašnje, u kojoj sam imao vremena na pretek i znao se poprilično dosađivati tijekom cijelog dana, jer mi je jedina obveza u toku dana bio samo večernji trening.

► **O kakvom se gradu radi i gdje se on točno nalazi na karti Finske?**

Narpes je jedan mali gradić, recimo veličine našeg Bajmoka, a nalazi se na 80 kilometara udaljenosti od Vase, velikog finskog grada u središnjem dijelu ove ogromne zemlje, koja je, primjerice, po prostranstvu veća od nekadašnje Jugoslavije, a ima svega pet milijuna stanovnika. Glede načina života njega karakterizira kontinuirani mir i tišina, toliko svojstveni načinu života u ovoj zemlji, na koji sam se za proteklo razdoblje poprilično naviknuo.

► **Kakav je finski standard i koliko je potrebno za prosječan život?**

Baš sam u zrakoplovu, tijekom povratka kući, pročitao kako je prosječna plata u Finskoj negdje oko 2700 eura, a za život je dostatno otprilike oko 1000 eura, što znači da se od rada može sasvim lijepo živjeti.

► **Dokle ćete biti na odmoru u Subotici i za kada je planiran povratak u Finsku?**

U rodnom gradu ću boraviti sve do kraja ove godine, a s početkom Nove godine planiram se vratiti u Narpes. Vrijeme odmora iskoristit ću i za nastupe u reprezentaciji Hrvatske manjine iz Vojvodine, čiji sam poziv s zadovoljstvom prihvatio, i pokušat ću svojim igrama pomoći što boljem rezultatu.

Stvaranje Istočne Njemačke

Priredio: Zdenko Samaržija

5. listopada 1500. godine rođen je *Karlo V.*, španjolski kralj i car Svetoga Rimskog Carstva Njemačke Narodnosti.

5. listopada 1902. godine rođen je *Ray Kroc*, poduzetnik i utemeljitelj McDonaldsa, lanca brze hrane.

5. listopada 1936. godine rođen je *Vaclav Havel*, češki književnik,

disident i državnik.

6. listopada 1939. godine u Vinjanima Donjim, nedaleko od Imotskog, rođen je *Ante Bruno Bušić*, hrvatski domoljub, karizmatični prognanik 70-ih godina i vođa hrvatske emigracije.

7. listopada 1849. godine umor je u Baltimoru *Edgar Alan Poe*, najvažniji pjesnik američkoga romantizma.

7. listopada 1908. godine počinje razdoblje aneksije Bosne i Hercegovine od Austro-Ugarske. To razdoblje završava se svršetkom Prvoga svjetskog rata 1918. godine. Ovome razdoblju prethodilo je razdoblje okupacije, od 1878. do 1908.

7. listopada 1991. godine jugoslavensko je zrakoplovstvo napalo Banske dvore i raketiralo radnu sobu predsjednika *Franje Tuđmana*.

8. listopada 1871. godine u Chicagu izbio je strahovit požar. Izazvala ga je slučajno prevrnutu svjetiljka. Uništeno je 17.000 zgrada, 100.000 je ljudi ostalo bez krova nad glavom, a 250 se osoba smatra smrtno stradalim ili nestalim.

8. listopada 1871. godine počela je buna u Rakovici, do koje je dovelo neispunjavanje odredbi o uspostaviti teritorijalne cjelovitosti, priključenja Dalmacije i Vojne krajine Banskog Hrvatskoj, te neprestano kršenje financijskih odredbi Hrvatsko-ugarske nagodbe potpisane 1868. godine. Cilj bune bilo je stvaranje samostalne Hrvatske. Pubunjenici su ustanovili Privremenu narodnu hrvatsku vladu na čelu s *Eugenom Kvaternikom*, koja je objavila Proglas o oslobođenju Hrvata od austrijske i mađarske vlasti. Proklamirala se jednakost pred zakonom, općinska samouprava, ukidanje vojne uprave u Vojnoj krajini i uvođenje županijskoga sustava.

Nakon prvih uspjeha i širenja ustanka kako na sela naseljena Hrvatima tako i na ona u kojima su živjeli Srbi vojne su vlasti poslale znatne snage u Slunj, kojeg su bez većih problema zauzele. Uslijedilo je uhićenje Kvaternika i ostalih vođa bune.

8. listopada 1888. godine proradila je zagrebačka uspinjača.

8. listopada 1912. godine počeo je Prvi balkanski rat. Protiv Osmanlijskoga Carstva ratovali su Bugari, Crnogorci, Grci i Srbi. Potpomognuti od svojih zaštitnika (Srbi i Crnogorci od Rusa, a Bugari od Austro-Ugarske) balkanski su narodi lako porazili Osmanlije. Mirovni je ugovor potpisan u svibnju 1913. godine u Londonu. Njime je Turskoj u Europi ostalo samo usko područje oko Carigrada. Od dijela nekadašnjih turskih posjeda stvorena je nova država – Albanija, čijim je nastankom Srbiji zapriječen izlaz na Jadransko more.

8. listopada 1992. umro je umirovljeni kancelar Savezne Republike Njemačke *Willy Brandt*, pravoga imena Herbert

matinskoga kralja.

9. listopada 1940. godine rodio se u Liverpoolu *John Lennon*, suosnivač legendarne skupine The Beatles. Ubijen je u New Yorku 8.12.1980. godine.

9. listopada 1967. godine u Boliviji su vladine

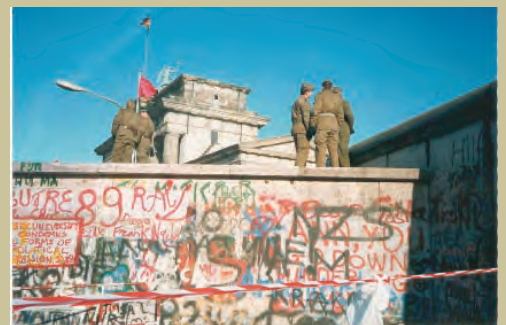
jedinice uhitile i potom ustrijelile gerilskoga vođu Ernesta Guevara de la Serna, poznatijeg kao Che Guevara.

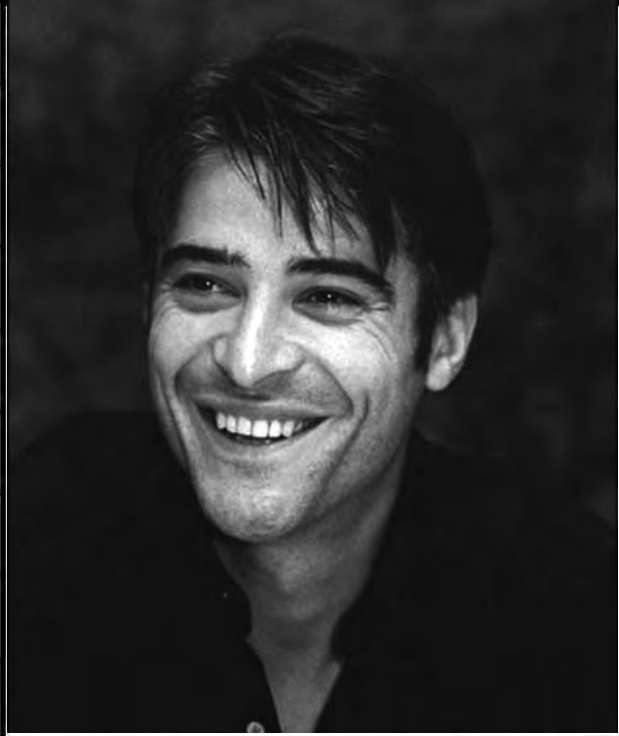
10. listopada 1892. godine rođen je književnik nobelovac *Ivo Andrić*.

7. listopada 1949. godine utemeljena je Istočna Njemačka. Podjela Njemačke na okupacione zone udarila je temelje stvaranju dvaju njemačkih država, Zapadne s kapitalističkim društvenim uređenjem i parlamentarnom demokracijom, te Istočne u kojoj su sovjetske vlasti nametnule socijalistički sustav. U njezinu glavnom gradu, Berlinu, između sovjetske i savezničkih zona podignut je 1961. godine Berlinski zid koji je razdvojio gradnja dva djela. Zid je postao simbolom blokofske podjele svijeta.

Gušenje privatnog poduzetništva i slobodnog tržišta i golemi troškovi neučinkovitoga državnog aparata – u isto vrijeme raskošan i dekadentan život partijskog vrha – uzrokovali su naglo zaostajanje socijalističkih zemalja za zemljama parlamentarne demokracije i kapitalističkoga sustava. Skroman osobni standard, oskudice, nedostatak osnovnih živčanih namirnica kao i zatiranje slobode mišljenja, govora i udruživanja učinile su život u socijalističkim zemljama nepodnošljivim. Već

pedesetih godina su se protiv socijalističkoga sustava pobunili Mađari (1956.), nekoliko godina kasnije nemiri su izbili u Čehoslovačkoj (1968.) i Poljskoj (1981.). Svi su ti pokreti krvavo ugušeni. Nakon nevjerojatno skupoga »Rata zvijezda«, utrke u razvijanju satelita i tehnologije istraživanja Svemira, SSSR je pokleknuo. Mihail Gorbačov, vođa SSSR-a, pokušao je demokratizirati sovjetsko društvo i reformama podignuti standard građana SSSR-a, no ubrzo je shvatio da je raspad socijalističkoga sustava, pa time i SSSR-a, neizbježan. Godine 1989. uhićen je i strijeljan rumunjski diktator Nicolae Ceausescu, srušen je Berlinski zid i počelo je ujedinjenje Istočne i Zapadne Njemačke (3. listopada 1990.).

POPULARNI HRVATSKI GLUMAC, SPARTAK U ISTOIMENOJ TV-SERIJI (NA SLICI)	PLESNA FIGURA U KADRILU	PREDSTOJNIK SVEUČILIŠTA	HARMONJA	FRIŽIDER	REŽISER WENDERS	GLUMICA BOJANIĆ	ZAPOVIJED								
AUTOR "RAPSO-DIJE U PLAVOM", GEORGE															
OTEČENO MJEŠTO NA TUJBLU															
OGLASIVAC															
SUPROTNII VEZNIK		U TO VRIJEME ENGLEŠKI PLEMIIKI NASLOV				"SELEN"									
KEMIJSKI ELEMENT (ZNAK Nd)							RIMSKI 500 RIJEKA U BRAZILU								
MJEŠTO SPAJANJA VARENJEM			JADRANSKI OTOK												
"IRIDIJ"			ŽITELJ NAJVEĆEG KONI-NENTA												
POKRAJINA U POLJSKOJ			MISSICA KOVAČ												
			AUTOR "NANE" "GERMI-NALA"												
							GORKI APERITIV								
SLOŽENO SLOVO		SREDIŠTE GRČKE KULTURE NAPRAVA ZA LEM-LIENJE						PJEVAČICA PAPIRIZOU	MRAČNI DIO DANA	DIVLJI MAGARCI	"DIDIM"	ŽITELJ JEDNE ARAPŠKE DRŽAVE	"BELGIJA"	GERONI-MOVI SUPLE-MENICI	
DRUGO IME TROJE				RAZDOB-LJE U RAZVOJU ZEMLJE OLOVNICA											
KOJE NEMA KOSE NA GLAVI						DJELO POTPISA-NO TUBIM IMENOM DIO GLE-DALIŠTA							"FOSFOR"	DIO MEHANIKE O GIBANJU	
SASTAVIO: JIVICA SUBAT	TANAD	VODITE-LJICA PIŠEK			STANJE POTPUNOG ZADOVOLJ-STVA PRENOSE ZNANJA						RIJEČNI OTOK VELIČINA U MATE-MATICI				
RED. SLJED			SUMRAK ORG. SPOJ KOJI REGU-LIRA BIO-LOSKE PROCESE					ONAJ KOJI NEKOG GONI IZLETNICI							
VRSTA GLINE						GLUMCI U RIMSKOJ PUČKOJ DRAMI KOMPOZI-TOR BADEV									
ANTIČKA DRŽAVA U MALOJ AZIJI								MALI SAT							OSAMLJE-NOST
						GLUMICA AIMEE									
KVASINA				PRIPADNIK JEDNOG AZIJSKOG NARODA LATINSKO ŽEN. IME								"MOLIBDEN"	DRAMA HENRIKA IBSENA		
NOTA SOLMI-ZACIJE			ŽITELJ GL. GRADA GRČKE POKAZNA ZAMJENICA							ZAČINSKA BILJKA					
										GLUMAC CRUISE					
SASTAVNI VEZNIK		SVOJSTVO ONOG KOJEGA SVI VOLE "ASTATIN"										STARA MJERA ZA TEKUĆINU GORAN KARAN			
NAMJES-TITI BUDILICU ZA BUĐENJE						VLASTO-RUČNI POTPIS "ŠPANJOL-SKA"									
RIJEČ BEZ NAGLASKA					ŽENA S GREN-LANDA									SUPROTNII VEZNIK	

RJEŠENJA:

RASPORAK, IZRADITI, CRNKOVIĆ, HAD, RASE, A, AVAL, N, REĆI, ITO, DV, NOTES, GAS, CENT, ELAFITI, ROMUL, SOMALIJA, ENOLOGIJA, ULIKS, GZH, OCELOT, MAV, NOVA GRADIŠKA, DE, ARAMIS, INTERNET, TIN, SKENER, KIMI, JACK, ALA, IRAN, P, E, ILOVA, KNA, AGE, ČA, IRITIRATI, UT, ANOMALIJA, ILIJA, JAMA, AVIJATIČAR

PETAK 6. 10. 2006.

HRT 1

06.45 TV raspored
 06.50 TV kalendar
 07.00 Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 Villa Maria, serija
 10.00 Vijesti
 10.05 Zemlje ljudi pustolovine
 otoci: Martinique,
 dokumentarni film
 10.50 Vijesti iz kulture
 11.00 Među nama, znanstveno
 obrazovna emisija
 12.00 Dnevnik
 12.15 TV kalendar
 12.30 Protiv vjetra i oluje, serija
 13.15 Radni ručak
 14.15 Hitna služba 12., serija
 15.00 Vijesti
 15.10 Vrijeme danas
 15.15 Puka, crtani film
 15.20 Nora fora, igra za djecu
 15.50 Znanstvena petica
 16.25 Vijesti + prijevod za gluhe
 16.33 Vrijeme sutra
 16.35 Život uživo
 17.25 Vijesti
 17.33 Vrijeme sutra
 17.35 Znanstvene vijesti
 17.45 Najslabija karika, kviz
 18.30 Dirigenti i mužikaši,
 dramska serija
 19.30 Dnevnik
 20.10 Runaway Jury,
 američki film
 22.15 Vijesti dana
 22.25 Vijesti iz kulture
 22.35 Blood Simple: Special
 Edition (Director's Cut),
 američki film
 00.10 Whiteboys, američko
 francuski film
 01.35 Film
 03.20 Reprizni program
 07.40 Protiv vjetra i oluje, serija

HRT 2

07.30 TEST
 07.45 TV raspored
 07.50 TV kalendar
 08.00 ŽUTOKLJUNAC
 08.55 Bitka planeta, crtana serija
 09.20 MULTI SAT
 10.20 Sjednica Hrvatskog sabora,
 prijenos
 13.30 Vijesti na drugom
 13.35 Dokumentarni program
 14.45 Mučke special:
 Suvremeni muškarci
 15.45 Hrvatska danas
 16.00 Vijesti na drugom

16.10 Vrtlarska godina,
 dokumentarna serija
 16.45 M.A.S.H. 3.,
 humoristična serija
 17.10 Allo, allo 5.
 humoristična serija

17.35 Život je lijep
 18.10 Županijska panorama
 18.28 Vrijeme danas
 18.30 Vijesti na drugom
 18.55 Libija uspomene iz pustinje,
 dokumentarni film
 19.45 Svijet prema Jimu 3.,
 humoristična serija
 20.10 Večernja škola
 20.45 Genijalci
 21.20 Vijesti na drugom
 21.35 Humoristična serija
 22.00 Cracker. Nine Eleven
 miniserija
 23.50 Pregled programa za subotu

nova

06.35 Klinci s Beverly Hillsa,
 crtana serija
 07.00 Power Rangers, serija
 07.20 Šaljivi kućni video, serija
 07.45 Život na jezeru, serija
 08.20 Zemlja strasti, serija
 09.20 Vrtlareva kći, serija
 10.20 VIP DJ, glazbena emisija
 11.00 Svi vole Raymonda, serija
 12.05 Slučajni partneri, serija
 13.00 Vijesti
 13.25 Sudnica Melani Vukmirice,
 court show
 14.30 Vrtlareva kći, serija
 15.30 Zemlja strasti, serija
 16.20 Rebeca, serija
 17.15 Vijesti Nove TV
 17.25 Rebeca, serija
 18.20 Sudnica Melani Vukmirice,
 court show
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.05 Dvoboj, talk show
 21.05 Otmica leta 847, igrani film
 22.50 Vijesti Nove TV
 23.00 Seinfeld, serija
 23.30 National Geographic report
 23.35 Dva metra pod zemljom,
 serija
 00.25 Ratnici podzemlja,
 igrani film

02.00 Dvoboj, talk show
 02.50 Izvještaj Matrix, serija
 03.40 Dnevnik Nove TV
 04.25 Kraj programa

05.50 Školske tajne,
 dramska serija (R)
 06.40 Beyblade G, crtana serija
 07.00 Princ iz Bel-Aira,
 humoristična serija (R)
 07.30 Fifi i cvjetno društvo,
 crtana serija
 07.40 Pod istim krovom,
 humoristična serija (R)
 08.10 Sam svoj majstor,
 humoristična serija (R)
 08.35 Bračne vode,
 humoristična serija (R)
 09.05 Roseanne,
 humoristična serija (R)
 09.35 Sudnica, show (R)
 10.30 Eksploziv, magazin (R)
 10.55 Zabranjena ljubav,
 sapunica (R)
 11.30 Vijesti, informativna emisija
 11.35 Big Brother, reality show (R)
 12.40 Macho muškarci, telenovela
 13.35 Začin života, telenovela
 14.30 Školske tajne, dramska serija
 15.20 Princ iz Bel-Aira,
 humoristična serija

15.50 Pod istim krovom,
 humoristična serija
 16.20 Sam svoj majstor,
 humoristična serija
 16.45 Bračne vode,
 humoristična serija
 17.15 Roseanne,
 humoristična serija
 17.45 Sudnica, show
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Eksploziv, magazin
 19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
 20.05 Big Brother, reality show
 22.20 Plašljivi detektiv,
 igrani film, komedija
 23.45 Vijesti, informativna emisija
 23.55 Big Brother, reality show
 00.05 Biti potpuno iskren,
 igrani film, komedija
 01.35 Ne vjeruj strancima,
 igrani film, triler (R)
 03.00 Big Brother, reality show

SUBOTA

HRT 1

08.25 TV raspored
 08.30 TV kalendar
 08.40 Vijesti
 08.45 Kinoteka filmovi Billyja
 Wildera: Love in the
 Afternoon, američki film
 10.50 Vijesti iz kulture
 11.00 Meta, emisija za branitelje
 12.00 Vijesti
 12.15 TV kalendar
 12.30 Protiv vjetra i oluje, serija
 13.20 Prizma, multinacionalni
 magazin
 14.10 Duhovni izazovi
 međureligijski magazin
 14.25 TV raspored
 14.30 Vijesti
 14.45 Oprah Show
 15.35 Reporteri: Smrt faraona
 16.45 Vijesti
 16.53 Vrijeme sutra
 17.00 Uzmi ili ostavi, TV igra
 17.40 Život u gustišu: Polijetanje
 18.35 TV Bingo Show
 19.15 LOTO 7/39
 19.30 Dnevnik
 19.57 Sport
 20.10 Courage Under Fire,
 američki film
 22.10 Vijesti dana
 22.20 Vijesti iz kulture
 22.30 Psycho, američki film
 00.10 Elephant, američki film
 02.00 Gerry, američko
 argentinsko jordanski film
 03.50 Film
 05.55 Reprizni program
 06.50 Protiv vjetra i oluje, serija

HRT 2

06.35 TEST
 06.50 TV raspored
 06.55 Suzuka: Kvalifikacijski
 trening F1 za Veliku
 nagradu Japana, prijenos
 08.15 TV raspored
 08.20 Crtani filmovi
 09.30 Genius,
 američki film za mlade
 10.55 Kućni ljubimci
 11.25 Briljanteen

7. 10. 2006.

- 12.25 Parlaonica
13.20 O.C. 2., serija
14.05 Automagazin
14.40 Brewster's Millions, američki film
16.20 Kulturni magazin
16.40 Gilmoreice 6., serija
17.25 Inspektor Montalbano, talijanski TV film
19.05 Simpsoni 16., humoristična serija
19.30 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
19.45 Emisija uoči utamice
20.05 Hrvatska Andora, prijenos
22.05 Emisija nakon utakmice
22.20 Sportske vijesti
22.30 Deadwood 1., serija
23.15 Zločinački umovi, serija
00.00 Život poslije smrti, serija
00.45 Pregled programa za nedjelju
- 20.05 Zuhra light show, zabavna emisija
21.10 Cimmer fraj, serija
21.50 Neposredna opasnost, igrani film
00.20 Željezni orao, igrani film
02.05 VIP DJ, glazbena emisija
02.40 Otmica leta 847, igrani film
04.20 Dnevnik Nove TV
05.05 Kraj programa

- 06.45 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija (3 epizode) (R)
07.25 Lud za tobom, humoristična serija
07.50 Jagodica Bobica, crtana serija
08.15 Trollz, crtana serija
08.40 Bob spužvica, crtana serija
09.00 Nikola, humoristična serija (2 epizode)
10.00 Lijepe žene, dramska serija
10.45 Zabranjena ljubav, sapunica (5 epizoda) (R)
13.20 Everwood, dramska serija
14.10 Tajni život Doris Duke, dramska mini serija (1. dio)
15.40 Big Brother, reality show (R)
17.40 Zvijezde Extra: Najludi TV trenuci #4, zabavna emisija
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Žuta minuta, zabavna emisija
20.05 Matrix, igrani film, znanstveno-fantastični
22.10 Big Brother, reality show
23.10 Vladačice Playbojevog carstva, reality show

- 06.00 Priče iz vrta, crtani film
07.20 Ninja kornjače, crtana serija
08.10 Atom, crtana serija

- 08.35 Power Rangers S.P.D., serija za djecu
09.00 Bratz, crtana serija
09.25 Yu-Gi-Oh GX, crtana serija
10.15 TV prodaja
10.25 Moja ekipa, serija
11.25 Čarobnice, serija
12.20 Smallville, serija
13.15 Kuća na plaži, serija
14.05 Navigator, emisija o nautici
14.35 Automotiv, suto-moto magazin
15.05 Rok za ubojstvo, igrani film
16.40 Kviskoteka, kviz
17.40 Vijesti Nove TV
17.50 Istraga, kriminalistički magazin
19.15 Dnevnik Nove TV

NEDJELJA 8. 10. 2006.

- 07.30 TVraspored
07.35 TVkalendar
07.45 Moj prijatelj Willy2., američko francuski film
09.25 Nove pustolovine medvjedića Winnieja Pooha
09.50 Lilo i Stitch, crtana serija
10.10 Vijesti
10.20 Gospodica Marple, serija
12.00 Vijesti
12.15 TV kalendar
12.30 Plodovi zemlje
13.25 Rijeka: More
14.00 Nedjeljom u dva
15.05 Vijesti
15.15 Vrijeme danas
15.17 TV raspored
15.20 Skica za portret
15.30 Murderin Rome, dokumentarni film
16.25 Svirci moji (2/8)
17.10 Uzmi ili ostavi, TV igra
17.50 Spartak, serija
19.15 LOTO 6/45
19.30 Dnevnik
19.57 Sport
20.10 Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.10 Snivaj, zlato moje dramska serija
22.00 Vijesti dana
22.05 Vijesti iz kulture
22.15 Licanacije
23.15 Zajedno smo 50godina (2/3)
01.45 Reprizni program
05.25 Plodovi zemlje
06.15 Rijeka: More

- 12.10 Mediteran, miniserija
13.45 Mir i dobro
14.15 The Money Pit, američki film
15.45 Chicago: Boks, snimka
16.40 Rukometna Liga prvaka: Zagreb Čehovski medvjedi, prijenos
18.30 Arena
19.30 Magazin nogometne Lige prvaka
20.05 Obitelj Soprano 6., serija
21.00 Vijesti na drugom
21.15 Pregled tjedna
22.10 Shpitzza
22.55 Sportske vijesti
23.05 Evergreen filmovi Jamesa Deana: Buntovnik bez razloga, američki film
00.55 Pregled programa za ponedjeljak

- 06.20 Priče iz vrta, crtani film
07.40 Ninja kornjače, crtana serija
08.30 Atom, crtana serija
08.55 Power Rangersi S.P.D., serija za djecu
09.20 Bratz, crtana serija
09.45 Yu-Gi-Oh GX, crtana serija

- 06.30 TEST
06.45 TV raspored
06.50 Suzuka: Formula 1 za Veliku nagradu Japana, pr.
09.00 Studio F1
09.15 TV raspored
09.20 Anina američka adresa, dokumentarna emisija
10.30 Opera Box
11.00 Slatina: Dani kruha misa, prijenos
12.00 Biblija

- 10.35 TV prodaja
10.45 National geographic report
10.50 Tri muškarca i kolijevka igrani film
12.35 TV prodaja
12.45 Neposredna opasnost, igrani film
15.15 Žena iz snova, reality show
16.25 Cimer fraj, serija
17.05 Vijesti Nove TV
17.15 Pevecov kutak
17.20 Naša mala klinika, serija
18.15 Red carpet, zabavna emisija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Danielle Steel: Dragulji 2, igrani film
22.15 Epicentar, talk show

NEDJELJA

23.15 Ubojica u blizini, igrani film
00.45 Zuhra light show, zabavna emisija
01.50 VIP DJ, glazbena emisija
02.25 Na rubu zakona, serija
03.15 Dnevnik Nove TV
04.00 Kraj programa

07.45 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija (2 epizode) (R)
08.10 Looney tunes, crtana serija
08.35 Trollz, crtana serija
08.55 Bob spužvica, crtana serija
09.15 Nikola, humoristična serija (2 epizode)
10.15 Od Zemlje do Mjeseca, dramska serija
11.00 Cijena savjesti, dramska serija (2 epizode)
12.35 Policajac s Petlovog brda, dramska serija

13.25 Tajni život Doris Duke, dramska mini serija (2. dio)
15.00 Matrix, igrani film, znanstveno-fantastični (R)
17.00 Salto, zabavna emisija
18.05 Ekkluziv, magazin
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Big Brother, reality show
20.05 CSI, kriminalistička serija
21.00 Zakon braće, kriminalistička serija
22.00 FBI: Istraga, dokumentarno-kriminalistička serija
22.55 Novi forenzičari, dokumentarno-kriminalistička serija
23.50 Autopsija, dokumentarno-kriminalistička serija
00.20 Big Brother, reality show
00.30 Playboy: Pod krinkom, igrani film, erotski (R)
02.10 Tajni život Doris Duke, dramska mini serija (1. i 2. dio) (R)

PONEDJELJAK 9. 10. 2006.

06.45 TV raspored
06.50 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Villa Maria, serija
10.00 Vijesti
10.05 Zemljeljupustolovine: U stjenovitom labirintu Kapadocije
10.50 Vijesti iz kulture
11.00 Riječ i život: Kakav je status hrvatske obitelji?, religijski program
12.00 Vijesti
12.15 TV kalendar
12.30 Protiv vjetrova i oluje, serija
13.15 Radni ručak
14.15 Hitna služba 12., serija
15.00 Vijesti
15.10 Vrijeme danas
15.12 TV raspored
15.15 Puka, crtani film
15.20 Nora fora, igra za djecu
15.50 AlpeDunavJadran
16.20 Vijesti + prijevod za gluhe
16.28 Vrijeme sutra
16.35 Život uživo
17.35 TV raspored
17.40 Vijesti
17.48 Vrijeme sutra
17.55 Najslabija karika, kviz
18.40 Obični ljudi, serija
19.30 Dnevnik
19.57 Sport
20.01 Vrijeme
20.10 Latinica: Reket (1. dio)
21.05 Latinica: Reket (2. dio)
21.40 Ludi rimski carevi: Komod, znanstveno obrazovna serija
22.15 Otvoreno (+Vijesti)
23.10 Vijesti iz kulture
23.20 Na rubu znanosti: Izvantjelesna iskustva
00.25 Vijesti dana
00.30 Dobro ugođena večer: Baletni maraton
01.30 Reprizni program
06.00 Protiv vjetrova i oluje, serija

07.30 TEST
07.45 TV raspored
07.50 TV kalendar
08.00 ŽUTOKLJUNAC
08.55 Bitka planeta, crtana serija
09.20 NULTI SAT
10.20 U australskoj divljini, serija za mlade
10.45 W.I.T.C.H., crtana serija
11.05 W.I.T.C.H., crtana serija
11.30 Film

13.05 Vijesti na drugom
13.10 Utakmica, britanski film
14.45 Mučke special: Vrijeme je na našoj strani
15.45 Hrvatska danas
16.00 Vijesti na drugom
16.10 Maja: Korak po korak do uspješnog dojenja, talkshow
16.45 M.A.S.H. 3., humoristična serija
17.10 Allo, allo 5. humoristična serija
17.35 Direkt
18.10 Županijska panorama
18.28 Vrijeme sutra
18.30 Vijesti na drugom
18.55 Povijesne legende 5.: Kralj Artur i potraga za Svetim Gralom
19.50 Svijet prema Jimu 3., humoristična serija
20.15 CSI: Las Vegas, serija
21.00 Luda kuća 2., serija
21.40 Vijesti na drugom
21.55 Istinite laži, američki film
00.10 Zaboravi na sutra, američki film
01.35 Allo, allo 5. humoristična serija
02.00 Mučke special: Vrijeme je na našoj strani
03.00 Pregled programa za utorak

06.35 Klinci s Beverly Hillsa, crtana serija
07.00 Power Rangers, serija za djecu
07.20 Šaljivi kućni video
07.50 Život na jezeru, serija
08.20 TV prodaja
08.30 Zemlja strasti, serija
09.20 Vrtlarova kći, serija
10.10 TV prodaja
10.20 VIP DJ, glazbena emisija
10.55 TV prodaja
11.05 Svi vole Raymonda, serija
12.05 Slučajni partneri, serija
13.00 Vijesti
13.25 Sudnica Melani Vukmirice
14.20 TV prodaja
14.30 Vrtlarova kći, serija
15.20 TV prodaja
15.30 Zemlja strasti, serija
16.25 Rebeca, serija
17.15 Vijesti Nove TV
17.30 Rebeca, serija
18.20 Sudnica Melani Vukmirice
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 NAVY CIS, serija
21.00 Žena iz snova, reality show
22.15 Kućanice, serija
23.05 Vijesti Nove TV
23.15 Uvod u anatomiju, serija
00.05 Seinfeld, serija

00.35 Slatke prljave stvari, igrani film
02.15 Red Carpet, zabavna emisija
03.10 Izvještaj Matrix, serija
04.00 Dnevnik Nove TV
04.45 Kraj programa

05.20 Školske tajne, dramska serija (R)
06.10 Beyblade G, crtana serija
06.35 Medvjedići dobra srca, crtana serija
06.55 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija (R)
07.25 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
07.35 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
08.00 Sam svoj majstor, humoristična serija (R)
08.30 Bračne vode, humoristična serija (R)
09.00 Roseanne, humoristična serija (R)
09.25 Sudnica, show (R)
10.25 Ekkluziv, magazin (R)
11.00 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
11.35 Vijesti, informativna emisija
11.40 Big Brother, reality show (R)
12.40 Macho muškarci, telenovela
13.35 Začin života, telenovela
14.30 Školske tajne, dramska serija
15.20 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
15.50 Pod istim krovom, humoristična serija
16.20 Sam svoj majstor, humoristična serija
16.45 Bračne vode, humoristična serija
17.15 Roseanne, humoristična serija
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 Big Brother, reality show
21.05 Zakon braće, kriminalistička serija
22.00 Zlatni zmaj, igrani film, akcijski
23.45 Vijesti, informativna emisija
00.00 Big Brother, reality show
00.10 CSI, kriminalistička serija (R)
01.00 Zakon braće, kriminalistička serija (R) (2 epizode)
02.45 FBI: Istraga, dokumentarno-kriminalistička serija (R)
03.35 Novi forenzičari, dokumentarno-kriminalistička serija (R)

UTORAK 10. 10. 2006.

HRT 1

06.45 TV raspored
06.50 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Villa Maria, serija
10.00 Vijesti
10.05 Zemlje ljudi pustolovine
otoci: Portoriko
10.50 Vijesti iz kulture
11.00 Normalan život, emisija za
osobe s invaliditetom
12.00 Vijesti
12.16 TV kalendar
12.30 Protiv vjetrova i oluje, serija
13.15 Radni ručak
14.15 Hitna služba 12., serija
15.00 Vijesti
15.10 Vrijeme danas
15.12 TV raspored
15.15 Puka, crtani film
15.20 Nora fora, igra za djecu
15.50 Potrošački kod
16.20 Vijesti + prijevod za gluhe
16.28 Vrijeme sutra
16.35 Život uživo
17.35 Vijesti
17.43 Vrijeme sutra
17.45 Znanstvene vijesti
17.55 Najslabija karika, kviz
18.40 Obični ljudi, serija
19.30 Dnevnik
19.57 Sport
20.01 Vrijeme
20.10 Globalno sijelo
20.45 Kontraplan
21.40 Poslovni klub
22.15 Otvoreno (+Vijesti)
23.10 Vijesti iz kulture
23.20 Otuđena baština: Tabor
nekim drugim ljudima,
dokumentarna emisija
23.55 Vijesti dana
00.05 Ponoćna antologija:
Poseban tretman,
jugoslavenski film
01.35 Reprizni program
06.00 Protiv vjetrova i oluje, serija

HRT 2

07.30 TEST
07.45 TV raspored
07.50 TV kalendar
08.00 ŽUTOKLJUNAC
08.55 Bitka planeta, crtana serija
09.20 NULTI SAT
10.20 U australskoj divljini,
serija za mlade
10.45 W.I.T.C.H., crtana serija
11.05 W.I.T.C.H., crtana serija

11.30 Film
13.00 Vijesti na drugom
13.05 Our Mother's Murder,
američki TV film
14.35 Mučke special:
A da nas vide sad...
15.45 Hrvatska danas
16.00 Vijesti na drugom
16.10 Maja: Kućni ljubimci i
bebe, talkshow
16.45 M.A.S.H. 3.,
humoristična serija
17.10 Allo, allo 5.
humoristična serija
17.35 Umnjak,
znanstveni magazin
18.10 Županijska panorama
18.28 Vrijeme sutra
18.30 Vijesti na drugom
18.55 Povijesne legende 6.:
Tajanstveni slučaj Kaspara
Hausera
19.50 Svijet prema Jimu 3.,
humoristična serija
20.15 Neka jedu kolače,
humoristična serija
20.50 Blues Brothers 2000,
američki film
22.55 Vijesti na drugom
23.10 Dr. House, serija
23.55 Allo, allo 5.
humoristična serija
00.20 Mučke special:
A da nas vide sad...
01.35 Pregled programa za srijedu

nova

06.35 Klinci s Beverly Hillsa,
crtana serija
07.00 Power Rangers,
serija za djecu
07.20 Šaljivi kućni video
07.50 Život na jezeru, serija
08.20 TV prodaja
08.30 Zemlja strasti, serija
09.20 Vrtlarova kći, serija
10.10 TV prodaja
10.20 VIP DJ, glazbena emisija
10.55 TV prodaja
11.05 Svi vole Raymonda, serija
12.05 Slučajni partneri, serija
13.00 Vijesti
13.25 Sudnica Melani Vukmirice
14.20 TV prodaja
14.30 Vrtlarova kći, serija
15.20 TV prodaja
15.30 Zemlja strasti, serija
16.25 Rebeca, serija
17.15 Vijesti Nove TV
17.30 Rebeca, serija
18.20 Sudnica Melani Vukmirice
19.15 Dnevnik Nove TV

20.05 Naša mala klinika, serija
21.00 Forrest Gump, igrani film
23.30 Vijesti Nove TV
23.40 Seinfeld, serija
00.10 JAG, serija
01.00 Pun pogodak, igrani film
02.40 Epicentar, talk show
03.45 Izvještaj Matrix, serija
04.35 Dnevnik Nove TV
05.20 Kraj programa

RTL

05.25 Školske tajne,
dramska serija (R)
06.15 Battle B'Daman, crtana serija
06.40 Medvjedići dobra srca,
crtana serija
07.00 Princ iz Bel-Aira,
humoristična serija (R)
07.30 Fifi i cvjetno društvo,
crtana serija
07.40 Pod istim krovom,
humoristična serija (R)
08.10 Sam svoj majstor,
humoristična serija (R)
08.35 Bračne vode,
humoristična serija (R)
09.05 Roseanne,
humoristična serija (R)
09.35 Sudnica, show (R)
10.30 Exploziv, magazin (R)
10.55 Zabranjena ljubav,
sapunica (R)
11.30 Vijesti, informativna emisija
11.35 Big Brother, reality show (R)
12.40 Macho muškarci, telenovela
13.35 Začin života, telenovela
14.30 Školske tajne, dramska serija
15.20 Princ iz Bel-Aira,
humoristična serija
15.50 Pod istim krovom,
humoristična serija
16.20 Sam svoj majstor,
humoristična serija
16.45 Bračne vode,
humoristična serija
17.15 Roseanne,
humoristična serija
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Exploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 Big Brother, reality show
21.20 Izgubljeni u Europi,
igrani film, komedija
22.40 Cobra 11,
kriminalistička serija
23.40 Vijesti, informativna emisija
23.55 Big Brother, reality show
00.05 Zlatni zmaj, igrani film,
akcijski (R)
01.40 Cobra 11,
kriminalistička serija (R)

SRIJEDA

HRT 1

06.45 TV raspored
06.50 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Villa Maria, serija
10.00 Vijesti
10.05 Zemlje ljudi pustolovine
otoci: Procida, u sjeni
Caprija i Ischije
10.50 Vijesti iz kulture
11.00 Treća dob,
emisija za umirovljenike
12.00 Vijesti
12.16 TV kalendar
12.30 Protiv vjetrova i oluje, serija
13.15 Radni ručak
14.15 Hitna služba 12., serija
15.00 Vijesti
15.12 TV raspored
15.15 Puka, crtani film
15.20 Nora fora, igra za djecu
15.50 Glas domovine
16.20 Vijesti + prijevod za gluhe
16.28 Vrijeme sutra
16.35 Život uživo
17.30 Vijesti
17.38 Vrijeme sutra
17.45 Najslabija karika, kviz
18.30 Obični ljudi, serija
19.15 LOTO 7/39
19.30 Dnevnik
19.57 Sport
20.10 Piramida, zabavni program
21.15 Sudski poziv
21.55 Otvoreno (+Vijesti)
22.50 Vijesti iz kulture
23.00 Drugi format
00.05 Vijesti dana
00.15 Festivalni filmovi: Fear and
Loathing in Las
Vegas, američki film
02.10 Reprizni program
06.00 Protiv vjetrova i oluje, serija

HRT 2

07.30 TEST
07.45 TV raspored
07.50 TV kalendar
08.00 ŽUTOKLJUNAC
08.55 Bitka planeta, crtana serija
09.20 NULTI SAT
10.20 Sjedinjena Hrvatskog sabora,
prijenos
13.30 Vijesti na drugom
13.35 Dokumentarna emisija
14.30 Mučke special:
Neznanci na obali

SRIJEDA 11. 10. 2006.

15.45 Hrvatska danas
 16.00 Vijesti na drugom
 16.10 Sasvim obični ljudi
 16.45 M.A.S.H. 3.,
 humoristična serija
 17.10 Allo, allo 5.
 humoristična serija
 17.35 Euromagazin
 18.10 Emisija uoči utakmice
 18.50 Hrvatska Engleska,
 prijenos
 20.50 Emisija nakon utakmice
 21.20 Vijesti na drugom
 21.35 Luđaci u podmornici,
 američki film
 23.10 Galactica 1., serija
 23.55 Guvernanta, američki film
 01.35 Allo, allo 5.
 humoristična serija
 02.00 Mučke special:
 Neznanci na obali
 03.15 Pregled programa
 za četvrtak

06.35 Klinci s Beverly Hillsa,
 crtana serija
 07.00 Power Rangers,
 serija za djecu
 07.20 Šaljivi kućni video
 07.50 Život na jezeru, serija
 08.20 TV prodaja
 08.30 Zemlja strasti, serija
 09.20 Vrtlareva kći, serija
 10.10 TV prodaja
 10.20 VIP DJ, glazbena emisija
 10.55 TV prodaja
 11.05 Svi vole Raymonda, serija
 12.05 Slučajni partneri, serija
 13.00 Vijesti
 13.25 Sudnica Melani Vukmirice
 14.20 TV prodaja
 14.30 Vrtlareva kći, serija
 15.20 TV prodaja
 15.30 Zemlja strasti, serija
 16.25 Rebeca, serija
 17.15 Vijesti Nove TV
 17.30 Rebeca, serija
 18.20 Sudnica Melani Vukmirice
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.05 Kviskoteka, kviz
 21.05 U sridu,
 društveno-politički magazin
 22.15 Vijesti Nove TV
 22.25 Novac, business magazine
 22.55 Seinfeld, serija
 23.25 Will I Grace, serija
 23.55 National geographic report
 00.00 JAG, serija
 00.50 Adaptacija, igrani film
 02.45 U sridu,
 društveno-politički magazin

03.50 Izvještaj Matrix, serija
 04.40 Dnevnik Nove TV
 05.25 Kraj programa

05.15 Školske tajne,
 dramska serija (R)
 06.05 Battle B'Daman,
 crtana serija
 06.30 Medvjedića dobra srca,
 crtana serija
 06.50 Princ iz Bel- Aira,
 humoristična serija (R)
 07.20 Fifi i cvjetno društvo,
 crtana serija
 07.30 Pod istim krovom,
 humoristična serija (R)
 08.00 Sam svoj majstor,
 humoristična serija (R)
 08.25 Bračne vode,
 humoristična serija (R)
 08.55 Roseanne,
 humoristična serija (R)
 09.25 Sudnica, show (R)
 10.20 Eksploziv, magazin (R)
 10.45 Zabranjena ljubav,
 sapunica (R)
 11.20 Vijesti, informativna emisija
 11.25 Big Brother,
 reality show (R)
 12.40 Macho muškarci, telenovela
 13.35 Začin života, telenovela
 14.30 Školske tajne,
 dramska serija
 15.20 Princ iz Bel- Aira,
 humoristična serija
 15.50 Pod istim krovom,
 humoristična serija
 16.20 Sam svoj majstor,
 humoristična serija
 16.45 Bračne vode,
 humoristična serija
 17.15 Roseanne,
 humoristična serija
 17.45 Sudnica, show
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Eksploziv, magazin
 19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
 20.05 Big Brother, reality show
 21.05 Zaboravljeni slučaj,
 kriminalistička serija
 22.00 Dokaz krivnje,
 kriminalistička serija
 22.55 Cobra 11,
 kriminalistička serija
 23.55 Vijesti, informativna emisija
 00.10 Big Brother, reality show
 00.20 Izgubljeni u Europi,
 igrani film, komedija (R)
 01.40 Cobra 11,
 kriminalistička serija (R)

ČETVRTAK

06.40 TV raspored
 06.45 TV kalendar
 07.00 Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 Villa Maria, serija
 10.00 Vijesti
 10.05 Zemlje ljudi pustolovine:
 Laos vođeni taksi do
 kraljevskoga grada
 10.50 Vijesti iz kulture
 11.00 Drugo mišljenje, znanstveno
 obrazovna emisija
 12.00 Vijesti
 12.16 TV kalendar
 12.30 Protiv vjetrova i oluje, serija
 13.15 Radni ručak
 14.15 Hitna služba 12., serija
 15.00 Vijesti
 15.12 TV raspored
 15.15 Puka, crtani film
 15.20 Nora fora, igra za djecu
 15.50 Izidor Kršnjavi,
 dokumentarna emisija
 16.20 Vijesti + prijevod za gluhe
 16.28 Vrijeme sutra
 16.35 Život uživo
 17.40 Vijesti
 17.48 Vrijeme sutra
 17.55 Najslabija karika, kviz
 18.40 Obični ljudi, serija
 19.30 Dnevnik
 19.57 Sport
 20.17 Vrijeme
 20.10 Tko želi biti milijunaš?, kviz
 21.10 Brisani prostor
 22.05 Pola ure kulture
 22.40 Otvoreno (+Vijesti)
 23.35 Vijesti iz kulture
 23.45 Transfer
 00.20 Vijesti dana
 00.25 Streets of Fire (Vatrene
 ulice), američki film
 01.55 Reprizni program
 06.00 Protiv vjetrova i oluje, serija

07.30 TEST
 07.45 TV raspored
 07.50 TV kalendar
 08.00 ŽUTOKLJUNAC
 08.55 Bitka planeta, crtana serija
 09.20 NULTI SAT
 10.20 Sjednica Hrvatskog sabora,
 prijenos
 13.30 Vijesti na drugom
 13.35 Dokumentarna emisija
 14.30 Mučke special:
 Romanca u Peckhamu

15.45 Hrvatska danas
 16.00 Vijesti na drugom
 16.10 Sasvim obični ljudi
 16.45 M.A.S.H. 3.,
 humoristična serija
 17.10 Allo, allo 5.
 humoristična serija
 17.35 Znati živjeti
 18.10 Županijska panorama
 18.28 Vrijeme sutra
 18.30 Vijesti na drugom
 18.55 Povijesne legende 6.:
 Gladijatori
 19.50 Svijet prema Jimu 3.,
 humoristična serija
 20.15 Američka predsjednica 1.,
 serija
 21.05 Vijesti na drugom
 21.20 CSI Miami 3., serija
 22.10 Lice s ožiljkom,
 američki film
 01.00 Vrhunski prevaranti 2., serija
 01.55 Allo, allo 5.
 humoristična serija
 02.20 Mučke special:
 Romanca u Peckhamu
 03.35 Pregled programa za petak

06.35 Klinci s Beverly Hillsa,
 crtana serija
 07.00 Power Rangers,
 serija za djecu
 07.20 Šaljivi kućni video
 07.50 Život na jezeru, serija
 08.20 TV prodaja
 08.30 Zemlja strasti, serija
 09.20 Vrtlareva kći, serija
 10.10 TV prodaja
 10.20 VIP DJ, glazbena emisija
 10.55 TV prodaja
 11.05 Svi vole Raymonda, serija
 12.05 Slučajni partneri, serija
 13.00 Vijesti
 13.25 Sudnica Melani Vukmirice
 14.20 TV prodaja
 14.30 Vrtlareva kći, serija
 15.20 TV prodaja
 15.30 Zemlja strasti, serija
 16.25 Rebeca, serija
 17.15 Vijesti Nove TV
 17.30 Rebeca, serija
 18.20 Sudnica Melani Vukmirice
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.05 Istraga,
 kriminalistički magazin
 21.35 Sekunde do katastrofe:
 Propast Sunset Limiteda,
 dok. Film
 22.30 Vijesti Nove TV
 22.40 Izgubljeni, serija

12. 10. 2006.

23.35 Seinfeld, serija
 00.05 JAG, serija
 01.00 Prvi čovjek, igrani film
 02.35 Novac, business magazin
 03.00 Izvještaj Matrix, serija
 03.50 Dnevnik Nove TV
 04.35 Kraj programa

05.50 Školske tajne, dramska serija (R)
 06.15 Battle B'Daman, crtana serija
 06.40 Medvjedići dobra srca, crtana serija
 07.00 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija (R)
 07.30 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
 07.40 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
 08.10 Sam svoj majstor, humoristična serija (R)
 08.35 Bračne vode, humoristična serija (R)
 09.05 Roseanne, humoristična serija (R)
 09.35 Sudnica, show (R)
 10.30 Eksploziv, magazin (R)
 10.55 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
 11.30 Vijesti, informativna emisija
 11.35 Big Brother, reality show (R)
 12.40 Macho muškarci, telenovela
 13.35 Začin života, telenovela
 14.30 Školske tajne, dramska serija
 15.20 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
 15.50 Pod istim krovom, humoristična serija
 16.20 Sam svoj majstor, humoristična serija
 16.45 Bračne vode, humoristična serija
 17.15 Roseanne, humoristična serija
 17.45 Sudnica, show
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Eksploziv, magazin
 19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
 20.05 Big Brother, reality show
 21.05 Astronautova žena, igrani film, znanstveno-fantastični triler/horor
 23.00 Cobra 11, kriminalistička serija
 00.00 Vijesti, informativna emisija
 00.15 Big Brother, reality show
 00.25 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija (R)
 01.35 Dokaz krivnje, kriminalistička serija (R)
 02.20 Cobra 11, kriminalistička serija (R)

TV TJEDNIK NA YU ECO

Emisija na hrvatskome jeziku TV Tjednik emitirat će se u petak 6. listopada u ustaljenom terminu od 21 sat na programu YU ECO televizije. Repriza ove emisije je 7. listopada u 15 sati

FILM TJEDNA

PSYCHO

američki film
 (PSYCHO, 1998.)

HRT1, subota 7.10.2006., 22.30

Horor. Phoenix, Arizona. Petak, 11. prosinca 1998. Marion Crane (A. Heche) održava vezu sa Samom Loomisom (V. Mortensen) nadajući se da joj budućnost nosi nešto bolje od sadašnjeg činovničkog posla. Nezadovoljna svakodnevicom Marion odluči opljačkati svoga poslodavca i pobjeći iz grada kako bi započela novi život. Bježeći automobilom zaustavi se u provincijskom motelu koji vode introvertirani Norman Bates (V. Vaughn) i njegova posesivna majka. Tuširajući se Marion izdahne pod ubodima nožem manijakalnog ubojice, dok njezin nestanak istodobno počnu istraživati sestra Lila (J. Moore) i detektiv Milton Arbogast (W. H. Macy)... Američki filmaš Gus Van Sant (Elephant, Posljednji dani) kadar po kadar snimio je novu verziju jednog od najboljih i najvažnijih filmova u povijesti kinematografije. U pitanju je klasik «Psiho» kojim je Alfred Hitchcock 1960. postavio nove standarde u koncipiranju i realizaciji psiholoških trilera i generiranju filmske napetosti, pa se Van Santova namjera da snimi novu, i to doslovnu inačicu ovog remek-djela otpočetka činila uzaludnim, teško objašnjivim činom. No Van Sant je ustrajao, a u prilog mu je išao ugled autora kulturnih filmova «Drugstore Cowboy» i «Moj privatni Idaho», te nominacija za Oscara za režiju prethodnog filma «Dobri Will Hunting» kojim je, makar nakratko, postao dijelom hollywoodskog mainstreama. Nazvavši sam svoj projekt igrom, Van Sant je brižljivo rekonstruirao Hitchcockov film ostvarivši 95% istovjetnost u kadri-ranju, mizansceni i dinamici. Ostatak je danak vremena, pa je tako novi «Psycho» u boji, a nešto eksplicitnija erotika (scena masturbiranja, obnaženi Viggo Mortensen i Anne Heche) dokaz drukčijeg senzibiliteta dvojice redatelja i, dakako, cenzorskih zadatosti iz 1960. i 1998. Priča je ostala potpuno ista. Prema romanu Roberta Blocha scenarij je djelo Josepha Stefana (Eye of the Cat, The Black Orchid) kojemu je suradnja s Hitchcockom zauvijek obilježila karijeru. Nadalje, ista je i glazbena partitura Bernarda Herrmanna koja se u izvorniku savršeno uklopila u Hitchcockove zamisli. Napokon, glasovita scena pod tušem djeluje poput vježbe što vjernijeg kopiranja, te je nakon gledanja filma moguće reći da je redatelj Gus Van Sant uistinu uspio u svom shot-by-shot evociranju Hitchcockova klasika.

Uloge: Vince Vaughn, Anne Heche, Julianne Moore, Viggo Mortensen, William H. Macy, Robert Forster, Philip Baker Hall, Anne Haney, Chad Everett, Rance Howard
 Scenarist: Joseph Stefano (prema romanu Roberta Blocha)
 Redatelj: Gus Van Sant

Reagirano na članak »Nepotrebna polemika« objavljen u broju 189.
»Hrvatske riječi«

Nepotrebna »Nepotrebna polemika«

Mjesni odbor DSHV Sonta na sjednici od 2. listopada, pokraj ostalog, ponovno je reagirao na tekst »Nepotrebna polemika« novinara *Ivana Andrašića* objavljenom u HR br. 189.

Objavljen je doista nepotreban članak »Nepotrebna polemika«. Ovaj Mjesni odbor u svojem priopćenju iz prethodnog broja iznio je činjenice jasno i nedvojbeno. U članku je točno naznačeno kakva je odluka donesena, tko ju je donio i tko je što izjavio. Mjesni odbor DSHV Sonta i ovom prilikom potvrđuje točnost svih navoda iz svojeg priopćenja. Dakle, nema dvije konfrontirane struje, nema samovolje predsjednika, nema osipanja članstva, a svi mi smo svjedoci da *Stipan Čoban* nije rekao ono što je novinar napisao. Time smo dokazali da je vaš novinar iznio (blago rečeno) teške neistine i načinio prekršaj za koji valjda i u novinarstvu treba snositi nekakve konzekvence. U protivnom, pitamo se gdje su tu granice?

Umjesto toga novinaru je ponovno pružena mogućnost i dalje proizvoditi i laži i klevete nad onima čiji je nazov-član. Nije se ispričao za neistine koje je naveo, ne vjeruje u odluke Mjesnog odbora DSHV, nejasno mu je priopćenje, tvrdi da su iznesene žalosno prizemne kvalifikacije, iako su iznesene samo činjenice, a nigdje nismo naveli da laže, izmišlja, vrijeđa, proizvodi mržnju, što bi ustvari bilo točno. Netočno je da je sjednica održana u kavani, netočno je da na sjednicama stranke više nema sončanskog župnika, kao što je netočno da se naša stranka osipa - upravo danas smo razmatrali više prijava za prijem novih članova. Nepotrebna »Nepotrebna polemika« dokaz je da njen autor čita samo svoje članke u HR, da je bar pročitao članak u br. 186 »Dokle ovako« na str. 45, vjerujemo da bi odustao.... »S gorčinom i svom odgovornošću moram ustvrditi da iznošenje »smeća« ne može učiniti razborit i mudar čovjek. Okrenuti se dobrome i vidjeti prvo i najviše samo ono što je pozitivno, što je dobro.« (vlč. A. Kopilović).

Nadalje, u članku novinar kaže da je »za dobrobit naše nacionalne zajednice u Sonti prijeko potrebno izbjegavati međusobno javno blačenje i sustavno raditi na uspostavljanju cjelovite i iskrene suradnje između Crkve, politike i kulture.«, a u istom je ponovno uradio suprotno: blatio je stranku, pisao neistine, sijao sumnju, nepovjerenje, omalovažavanje i vrijeđanje. Očito je da gospodin ne shvaća ozbiljno riječi: iskreno, sustavno, suradnja, povjerenje...

Gospodin je tek jednu godinu član naše Mjesne organizacije DSHV, ali već bezbroj puta nam je preko novina priopćio riječi: trebalo bi..., neophodno je..., potrebno je..., ne smijemo dozvoliti... Zaista, mi u Mjesnom odboru DSHV Sonta mislimo da treba prekinuti blačenje preko novina. Mi nikog i ne blatimo jer mi nismo novinari, mi samo čitamo kako nas naš novinar blati.

Zbog toga što je nastavio djelovati suprotno interesima naše stranke, i cijele zajednice, Mjesni odbor mu ovoga puta izriče posljednju, poslije koje slijedi prijedlog za isključenje iz stranke.

P.S. Ova odluka, kao ni prethodna, nije donijeta u kavani, nazočna je bila apsolutna većina članova Mjesnog odbora DSHV-a, a donijeta je jednoglasno.

Mjesni odbor DSHV Sonta

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađordev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na Internetu:

www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

"URNA"

A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Tel.: 024/558-011

Cvečara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavlja prijevoz putnika na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica - Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.942 din.)
- studenti uz prikaz indeksa uživaju popust od 30% (povratna karta je 2.707 din., a u jednom pravcu 1.514 din.)
- osobe starije od 60 godina imaju popust od 30%

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA DIREKTNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA PRAVCA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

TippNet

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

**U PETROVARADINU, SUTRA (SUBOTA 7. LISTOPADA) POČINJE
PROGRAM PROSLAVE DANA RODENJA BANA JOSIPA JELAČIĆA,
BLAGDANA HRVATSKE NACIONALNE MANJINE U REPUBLICI SRBIJI**

